



Til Borgerrepræsentationen (BR)

14. januar 2019

Bilag 2 – Høringsnotat med tilhørende bilag

Sagsnr.
2018-0338381

Dokumentnr.
2018-0338381-2

Sagsbehandler
Emil Mihail Jelstrup

På Økonomiudvalgets (ØU) møde den 14. august 2018 fremgik punktet ”Vedtagelse af Københavns Kommunes udbyggede LGBTI+ politik” som dagsordenspunkt 13. I forbindelse med behandlingen af punktet blev det besluttet at sende indstillingen tilbage til forvaltningen med henblik på gennemførelse af en høring af forslaget til LGBTI+ politik blandt relevante organisationer og brugere.

Politikken har på den baggrund været i offentlig høring på Københavns Kommunes (KK) høringsportal, blivhoert.kk.dk, fra den 21. august 2018 til den 17. september 2018. Der er i alt indkommet 13 høringssvar.

Høringssvarene er modtaget fra hhv. Aids-Fondet, Amager Vest Lokaludvalg, Copenhagen Pride, Foreningen for Aseksuelle, Foreningen for Støtte til Transkønnede Børn, Intersex Danmark, LGBT Asylum, LGBT Danmark (inkl. input fra Pan Idræt), Normstormerne, Sabaah, Transpolitisk Forum og TransAktion (samlet høringssvar), Valby Lokaludvalg og Vesterbro Lokaludvalg. En række af høringssvarene er indkommet via – og er synlige på – høringsportalen blivhoert.kk.dk, mens andre er modtaget via mail. De modtagne høringssvar fra interesseorganisationerne er samlet i **bilag 2A**.

Økonomiforvaltningen (ØKF) har anmodet alle KK's fagforvaltninger om at indsende deres bemærkninger til de forhold, der fremdrages i høringssvarene samt give en beskrivelse af, hvordan dette håndteres i forhold til det tilpassede politikudkast. Forvaltningernes bemærkninger er vedlagt som **bilag 2B**. Det bemærkes, at afsnittet med ØKF's bemærkninger både vedrører de generelle afsnit (forord, indledning og afslutning) – da politikken overordnet er forankret under ØKF – og afsnittet vedrørende forvaltningens eget arbejdsområde. Herudover bemærkes det, at de sidetal, der henvises til i bilag 2B, er de sidetal, der fremgik af den version af politikforslaget, som var i høring (forslaget til udbygget politik, som var på dagsordenen for mødet i ØU den 14. august 2018).

Bilag

Bilag 2A: Samlet oversigt over modtagne høringssvar fra interesseorganisationer m.fl. til udkast til udbygget LGBTI+ politik

Bilag 2B: Samlet oversigt over forvaltningernes bemærkninger til høringssvar vedr. forslag til udbygget LGBTI+ politik

Personalejura og Forhandling

Borups Allé 177
2400 København NV

E-mail
CQ89@kk.dk

EAN nummer
5798009809421

BILAG 2A

Hørings svar: AIDS-Fondets bemærkninger til 'En ligeværdig del af fællesskabet'

Hørings svar til København Kommunes LGBTI+-politik 2018-2023

AIDS-Fondet vil gerne kvittere for Københavns Kommunes oplæg til en LGBTI+-politik. Det er i vores læsning af politikken generelt positivt, at man forsøger at manifestere sig som en by for alle. Det er vigtigt at påpege, for det er stadig langt fra en selvfølge, at en europæisk hovedstad kan rumme alle.

Men når Københavns Kommune udkommer med denne fint opsatte udgivelse, så vil et overordnet og generelt opmærksomhedspunkt set fra AIDS-Fondets perspektiv være, at de mest udsatte LGBTI+-personer skal løftes, således at alle kommer med. Når vi taler om de mest udsatte, så er det sjældent kønt – det vil sjældent gøre sig godt på de glitrende papir, som kommunens LGBTI+-politik udkommer på.

Der skal tages højde for de mest udsatte – dem, der har gravet sig længst ned i det grimme selvhad, der kommer til udtryk på en måde, som den brede befolkning vil have svært ved at acceptere – endsige forstå. Hvis vi får alle med i første omgang, så behøver vi ikke vende om.

Det konkrete eksempel: Sex på stoffer er en udfordring, der er ude af kontrol

AIDS-Fondet har i de sidste to år forsøgt at råbe politikerne på Københavns Rådhus op med henvisning til en relativt ny tendens i dansk sammenhæng, nemlig chemsex. Chemsex – eller sex på hårde stoffer – er en kombinationsafhængighed, hvor man ikke "bare" er afhængig af det ene eller det andet men af selve kombinationen af sex og stoffer.

På trods af at det fejlagtigt kan opfattes som eksotisk eller sensationelt, så er chemsex blandt de grimme og mest selvudslettende tendenser, vi har set. Det er et monster af en afhængighed, som ofte er drevet af en internaliseret homofobi, der i øjeblikket raserer hovedstadens gader.

AIDS-Fondet har tidligt gjort opmærksom på, at de mennesker, der udvikler en afhængighed af chemsex, ikke har noget sted at gå hen. Kommunen klassificerer dem som klassiske misbrugere og placerer dem i forløb side om side med alkoholikere – de forløb virker ikke for dem, og derfor henvender de sig hos AIDS-Fondet.

I AIDS-Fondet er vi eksperter i seksuel sundhed – ikke i stofbrug. Og misbrugscentrene er eksperter i misbrug – ikke i seksuel sundhed. Uden de rette tilbud lider chemsexbrugere under utilstrækkelige muligheder for at få hjælp til at komme ud af deres afhængighed, mens AIDS-Fondets kernemålgruppe bliver henvist til ventelister.

Disse personer er under ét de mest udsatte LGBTI+-personer, som vi kommer i kontakt med. I AIDS-Fondets vurdering er disse personer blandt dem, som har det mest akutte behov for hjælp. Men tendensen er end ikke nævnt i Københavns Kommunes LGBTI+-politik.

Fast-Track Cities: Vi skal gå hele vejen – og vise den til andre

Vi ved, at storbyerne i verden bærer en væsentlig del af følgerne ved hiv – ligesom vi ved, at storbyer som eksempelvis København har en stor andel af nykonstaterede tilfælde af hiv. Derfor har storbyerne også et særligt ansvar.

Fast-Track Cities er et globalt partnerskab mellem blandt andre *International Association of Providers of AIDS Care (IAPAC)* og *United Nations Programme on HIV/AIDS (UNAIDS)*. Partnerskabets formål er at sikre, at byerne løfter deres del af ansvaret på vejen mod indfrielsen af [90-90-90-målene](#). Og selvom København og

Danmark for nuværende er i mål, så vil det være en ansvarlig tilkendegivelse – både over for omverdenen og overfor LGBTI+-miljøet i København – at arbejde for at blive en Fast-Track-by.

Vi har den sundhedstekniske og organisatoriske infrastruktur til at komme helt i mål med bekæmpelsen af hiv og aids i Danmark. Som det første land i verden. Og den indsats kan og bør begynde i København. Dette kunne LGBTI+-politikken med fordel tage højde for.

PrEP: Vi har en pille, der kan forebygge hiv – men vi bruger den ikke

PrEP er en måde at forebygge hiv på, hvor man tager en pille dagligt – denne daglige pille nedsætter smitterisikoen med 99 procent. Vores nabolande har allerede – med væsentlig succes – indført PrEP som tilbud i forskellige udformninger.

Sundhedsstyrelsen kom for et år siden med sin [utvetydige anbefaling](#) af PrEP som forebyggende behandling mod hiv i særlige risikogrupper. I anbefalingen bemærker man blandt andet, at PrEP har en favorabel sundhedsøkonomisk balance, at præparatet vil fortsætte sit igangværende prisfald og at PrEP kan betyde en halvering af antallet af nysmittede.

I sin LGBTI+-politik kunne Københavns Kommune med fordel adressere PrEP som en del af en hensigtserklæring. At tilkendegive, at man fra politisk side vil arbejde for, at PrEP bliver tilgængeligt vil være en væsentlig, strategisk inklusion af en væsentlig risikogruppe blandt mænd, som har sex med mænd.

Yderligere kommentarer

AIDS-Fondet bemærker, at man har til hensigt at fastholde fokus på udvidelsen af Checkpoint Tests forskellige tilbud. Det er særdeles positivt.

AIDS-Fondet bemærker, at man har i sinde, at udvide Normstormerne som tilbud i Folkeskolen. Det er en rettidig beslutning, da det mere end nogensinde er nødvendigt at have fokus på uddannelse inden for seksualitet og køn. Det er endvidere AIDS-Fondets holdning, at en strømlinet og systemiseret indsats for undervisning i køn, seksualitet og magt på samtlige ungdomsuddannelses tilbud bør iværksættes.

Vedhæftninger

Dette hørings svar er akkompagneret af følgende bilag:

- Presseklip vedr. chemsex
- Positionspapir, chemsex
- Positionspapir, PrEP
- [Opinionsindlæg om PrEP](#), ved Andreas Gylling Æbelø

CHEMSEX POSITIONSPAPIR

AIDS-Fondet, november 2017

Hvad er chemsex?

Definitionen af chemsex varierer, men generelt dækker begrebet over brugen af euforiserende stoffer i forbindelse med sex. Definitionen af chemsex vil altid inkludere stofferne crystal meth, mephedone og GHB/GBL (Fantasy), men kan også dække over flere stoffer. AIDS-Fondet benytter en bredere definition af chemsex, som dækker over alle euforiserende stoffer med undtagelse af poppers, hash og alkohol.

Hvilke stoffer anvendes typisk i forbindelse med chemsex?

I overensstemmelse med de fleste studier om chemsex i andre lande, fremgår det af AIDS-Fondets undersøgelse '*Sex på stoffer blandt homoseksuelle, biseksuelle og andre mænd der har sex med mænd i Danmark 2017*' foretaget i sommeren 2017, at GHB/GBL er et af de hyppigst benyttede chemsexstoffer i Danmark. Samtidig peger undersøgelsen på relevansen af at operere med en bredere definition af chemsex i Danmark end for eksempel England, hvor definitionen af chemsex typisk er begrænset til at omfatte stofferne crystal meth, GHB/GBL og mephedrone. AIDS-Fondets undersøgelse viser således, at de tre primære chemsexstoffer i Danmark er kokain, MDMA (Ecstasy) og GHB/GBL.

Hvem dyrker chemsex?

Chemsex foregår primært – men ikke udelukkende – blandt homoseksuelle, biseksuelle og andre mænd, der har sex med mænd (herefter MSM). I AIDS-Fondets undersøgelse foretaget i sommeren 2017 identificerede 91 procent af de personer der svarede på undersøgelsen sig som homoseksuel mand, 6 procent som biseksuel mand og 1,4 procent som heteroseksuel mand. Hermed bekræfter undersøgelsen erfaringerne fra udlandet om, at chemsex primært foregår blandt MSM.

Hvad er motivationen for at dyrke sex på stoffer?

Kvalitative studier viser, at den primære motivation for at dyrke chemsex er en søgen efter mere intense og/eller grænsesøgende seksuelle oplevelser. Dette afspejles i AIDS-Fondets undersøgelse fra sommeren 2017, hvor svarene på spørgsmålet "*Hvad får du ud af at dyrke sex på stoffer?*" peger på, at chemsex øger oplevelsen af nydelse og intimitet; fjerner hæmninger; øger varigheden af sex; samt øger den seksuelle præstationsevne og selvsikkerhed. Motivationen synes endvidere at have en markant socialpsykologisk dimension, idet mange angiver, at sex på stoffer for dem betyder, at de kan slappe af og være den passive/ bottom mens en mindre andel angiver, at deres følelse af at være ensomme/isolerede forsvinder, og at de i det hele taget tør at have sex.

Hvor udbredt er chemsex i Danmark?

Det vides ikke med sikkerhed, hvor udbredt chemsex er i Danmark, idet der er tale om et underbelyst fænomen i en dansk kontekst i modsætning til lande som England, Tyskland, Holland og USA, hvor chemsex er et velkendt fænomen blandt MSM. I AIDS-Fondets ikke-repræsentative undersøgelse fra sommeren 2017, svarede 352 personer ud af 563 ja til at have prøvet sex på stoffer. Suppleret med viden fra AIDS-Fondets personlige rådgivning, der oplever et stigende antal rådsøgende chemsexbrugere, indikerer dette tal, at chemsex i dag er et etableret fænomen blandt MSM i Danmark.

Hvorfor beskæftiger AIDS-Fondet sig med chemsex?

Det er ikke nyt, at stoffer og alkohol bliver anvendt i seksuelle sammenhænge. Dog er den epidemiologiske sammenhæng mellem brugen af crystal meth, mephedrone og GHB/GBL og smitten med hiv, hepatitis C og andre seks sygdomme uden fortilfælde. AIDS-Fondet beskæftiger sig derfor med chemsex, fordi de seksuelle praksisser, der typisk finder sted i forbindelse med chemsex, indebærer en høj risiko for smitte med hiv, hepatitis C og andre seks sygdomme. Risikoen består på den ene side i smitte ved deling af snifferør/pengesedler og nåle ved indtag af chemsexstofferne, og på den anden side i at brugen af stoffer kan skabe en følelse af usårlighed og/eller nedsat opmærksomhed på risici for seksuelt overførbare sygdomme og dermed føre til, at chemsexbrugeren undlader at beskytte sig med kondom og/eller andre forebyggende metoder. AIDS-Fondet arbejder endvidere med chemsex blandt MSM, fordi der er en række sociale og psykologiske risikofaktorer forbundet med chemsex, herunder at opleve at have sex med en person, man egentlig ikke ønsker af have sex med, samt forøget risiko for depression, angstanfald og seksuelle overgreb.

Hvad består jeres indsats i?

AIDS-Fondets indsats har fokus på skadesreduktion ved chemsexbrug – altså på at minimere risikoen for psykiske og fysiske følgevirkninger. I praksis betyder det at vi, frem for at opfordre chemsexbrugere til at undlade at have chemsex, fokuserer på tre indsatsområder. For det første oplyser vi om risici ved kort- og langvarigt chemsexbrug og hertil knyttede forebyggelsesstrategier gennem oplæg i foreninger og annoncering på sex/datingapps for MSM. For det andet forsyner vi chemsexbrugere, der ønsker det, med chemsexkits – altså pakker, der indeholder sterilt udstyr til indtagelse af stoffer samt information om risikoen for og muligheder for at forebygge smitte med hiv og hepatitis C ved chemsex. Endelig underviser vi sundhedsfagligt personale på venereaklinikker (klinikker for seks sygdomme), infektionsmedicinske afdelinger/ambulatorier og misbrugscentre for at klæde dem på til at identificere og rådgive chemsexbrugere og/eller henvise dem til AIDS-Fondets rådgivning.

Signalerer jeres indsats ikke en underforstået accept af chemsex?

Erfaringer fra lignende indsatser i udlandet samt erfaringer fra vores andre arbejdsområder viser entydigt, at den mest effektive skadeforebyggelsesstrategi er at møde mennesker fra målgrupperne på deres præmisser frem for at forsøge at tale dem fra en given risikofyldt adfærd. Den sidstnævnte strategi indebærer en betydelig risiko for, at personer i målgruppen fremover helt undlader at tage kontakt til de instanser, der ellers ville kunne hjælpe dem med forebyggelsesstrategier. Omvendt viser erfaringen, at en fordomsfri tilgang med fokus på saglig oplysning er en effektiv måde at komme i dialog med målgrupper, der udviser en risikofyldt og stigmatiseret adfærd, som for eksempel chemsex, og dermed skabe grundlag for en dialog med fokus på skadesreduktion.

Nogle af jeres chemsexkits indeholder nåle. Kan det ikke motivere brugeren til at injicere fremfor at sniffe?

Erfaringer fra lignende indsatser i for eksempel England viser det modsatte: At stille muligheden til rådighed fører ikke til øget injektionsbrug. Samtidig viser erfaringerne fra Danmarks mangeårige indsats for at stille rene nåle og kanyler til rådighed for stofbrugere entydigt, at adgang til rent udstyr har en afgørende positiv effekt i forhold til at reducere smitte med blodbårne sygdomme. Endelig kan der være chemsexbrugere som modvilligt indrømmer, at de injicerer stoffer, og denne modvilje kan imødekommes ved at tilbyde kits, hvor nåle allerede indgår.

Hvordan foregår distributionen af chemsexkits i praksis?

Personer, der ønsker at modtage et chemsexkit fra AIDS-Fondet, skal rette skriftlig eller telefonisk henvendelse til AIDS-Fondets personlige rådgivning og indgå aftale om at afhente kittet på et af vores kontorer i København, Aarhus eller Odense. Udover at forsyne chemsexbrugere med rent udstyr skaber vi dermed samtidig grundlaget for at påbegynde en dialog med den pågældende om risici og forebyggelsesmetoder. Vi tilbyder to forskellige kits: et med og et uden nåle/kanyler. En del af vores dialog med chemsexbrugerne har således fokus på at afklare, hvordan personen indtager/har for vane at indtage sine stoffer, og at oplyse om de hermed forbundne risici.

Undergraver I ikke jeres egen indsats, når I stiller krav om, at man selv skal afhente sit chemsexkit hos jer fremfor at gøre det lettilgængeligt på for eksempel barer og saunaer, der frekventeres af chemsex-brugere?

Der er tale om en afvejning. Det er formentlig korrekt, at endnu flere chemsexbrugere ville få adgang til chemsexkits, hvis vi gjorde dem bredt tilgængelige på for eksempel barer og saunaer. Med kravet om afhentning hos os skaber vi til gengæld muligheden for at indgå i en dialog med chemsexbrugerne, hvor vi kan besvare spørgsmål og rådgive individuelt og dermed klæde den enkelte bedst muligt på til at tage vare på sin egen sundhed, både mht. forebyggelse af smitte og mht. at forebygge de direkte skadevirkninger, der er forbundet med anvendelsen af euforiserende stoffer. Den dualitet mellem tilgængelige forebyggelsesmetoder og ledsagende rådgivning skal så vidt muligt altid være til stede i AIDS-Fondets arbejde. Samtidig viser vores og andre undersøgelser om chemsex også, at chemsex primært foregår i private hjem og sjældnere på barer og i saunaer.

Er chemsexbrugere afhængige af stoffer?

Et fåtal af de personer, der deltog i AIDS-Fondets undersøgelse i sommeren 2017 vurderede selv, at de var afhængige af stoffer. Generelt er der meget lidt viden om chemsexbrugerens stofbrug ud over chemsexsammenhænge, om end det ligger fast, at de hyppigst benyttede chemsexstoffer i Danmark, dvs. kokain, MDMA og GHB (se oven for), er stærkt vanedannende.

Hvorfor anvender AIDS-Fondet begrebet "stofbruger" og ikke "stofmisbruger"?

AIDS-Fondet bestræber sig som nævnt på at forsyne chemsexbrugere med saglig og fordomsfri information og rådgivning. I overensstemmelse hermed har vi ikke fokus på, om en given persons stofbrug kan/bør defineres som et misbrug eller ej. Såfremt der er tale om afhængighed, bunder den for størstedelen af chemsexbrugere – i Danmark og internationalt – i den intense form for sex, som det er muligt at have på stoffer. Med andre ord er det ofte svært for chemsexbrugere at gå tilbage til 'kedelig' sex uden stoffer. Det er altså ikke stofferne, men derimod den særlige sexoplevelse, der bevirker, at mange chemsexbrugere finder det svært eller slet ikke har lyst til at holde op med chemsex.

PrEP positionspapir

Februar 2018

Danmark kan blive det første land i verden, der helt standser udbredelsen af hiv inden for sine grænser

Pre-Exposure Prophylaxis, forkortet til PrEP, er en forebyggende medicinsk behandling, der effektivt beskytter mod hiv - også ved risikofyldte praksisser som f.eks. ubeskyttet analsex.

AIDS-Fondet anbefaler, at Danmark som led i en bredspektret national forebyggelsesstrategi indfører gratis eller tilskudsberettiget PrEP til en afgrænset målgruppe. Dermed lægger AIDS-Fondet sig op ad Sundhedsstyrelsen, Verdenssundhedsorganisationen (WHO), European Centre for Disease Prevention and Control (ECDC), European AIDS Clinical Society (EACS) og UNAIDS, der alle anbefaler, at PrEP gøres tilgængeligt for mennesker i risiko for at blive smittet med hiv. Ydermere har WHO i juni 2017 opdateret sin såkaldte Essential Medicines List, så den nu også inkluderer PrEP.

Danmarks overordnede tilgang til folkesundhed, seksuel sundhed og sygdomsforebyggelse er baseret på risikoanalyse, fakta og brug af ansvarlige, tilgængelige metoder. Sådan har det været med p-pillen, kondomet, den fri abort, HPV-vaccinen mv. Det handler i sidste ende om at sikre et højt sundhedsniveau i den danske befolkning baseret på en fordomsfri og faktabaseret tilgang til befolkningens seksuelle adfærd.

AIDS-Fondet anbefaler derfor, at Danmark uden yderligere forsinkelse indfører PrEP som led i en national hiv-forebyggelsesstrategi, der også omfatter velkendte metoder som yderligere udbredelse af kondombrug, test og behandling, og gerne i tæt samarbejde mellem regionerne, udvalgte kommuner, AIDS-Fondet og det nationale politiske niveau, herunder Sundhedsstyrelsen for at sikre den bedst mulige forankring og forebyggelse.

Vi er kommet langt – nu skal vi i mål

I dag er ca. 85 procent af Danmarks omtrent 6.200 hiv-positive så velbehandlede, at deres forventede levealder svarer til generelbefolkningens. Samtidig er virusmængden i deres blodbane umålelig, og de er dermed ikke i stand til at overføre hiv – heller ikke ved ubeskyttet analsex eller andre praksisser, der indebærer høj risiko for transmission af hiv-virus. Dermed kan hovedparten af de hiv-positive i Danmark ikke smitte andre med hiv.

Mens Danmark således, sammen med eksempelvis Sverige, placerer sig blandt de lande, der har størst succes med at behandle hiv-positive, er der plads til forbedring.

For det første estimeres det, at ca.15 procent af Danmarks hiv-positive ikke er i et effektivt behandlingsforløb. Denne gruppe udgøres primært af personer, der er ikke klar over, at de lever med hiv og

– i mindre grad – af personer, der er klar over at de lever med hiv, men af forskellige årsager ikke er i effektiv behandling.

For det andet diagnosticeres der fortsat ca. 100 nye hiv-tilfælde om året i Danmark blandt mænd, der har sex med mænd. Hovedparten af disse angiver, at de sandsynligvis er smittet i Danmark.

For det tredje er mørketallet for hiv i Danmark estimeret til cirka 600 mennesker, og denne gruppe udgør en særlig risiko for smittespredning, idet de ikke kender deres hivstatus.

På trods af en løbende og bredspektret forebyggelsesindsats, herunder oplysning om smitteveje samt test- og kondomkampagner, er dette tal – årligt ca. 100 nysmittede mænd, der har sex med mænd – ikke faldet væsentligt de foregående tyve år. Mens den hidtidige forebyggelsesindsats formentlig har forhindret, at det årlige antal nysmittede er steget, som det ellers er tilfældet i mange af de lande vi sammenligner os med, har den hidtidige forebyggelsesindsats således ikke formået at forcere det sidste stykke vej i kampen for helt at standse udbredelsen af hiv i Danmark. Dermed står det klart, at der er brug for nye metoder til at supplere de eksisterende midler for at nå dette mål.

MERE INFORMATION OM PREP

Sundhedsstyrelsens [anbefaling vedr. PrEP som forebyggende behandling](#)

Informationsside med kort animationsfilm om PrEP: <http://www.whatisprep.org/>

Fakta om PrEP: <http://www.aidsmap.com/What-is-PrEP/page/2983348/>

Politiske analyser, argumenter og aktivisme om PrEP: <http://www.prepwatch.org/>

Johns Hopkins Universitys 6-ugers online PrEP uddannelse: <https://www.coursera.org/learn/prep>

European AIDS Clinical Society's (EACS) online PrEP uddannelse: <http://www.eacsociety.org/education/prep-online-course.html>

Kontakt AIDS-Fondet:

Presse og politik: Andreas Gylling Æbelø, direktør. andreas@aidsfondet.dk

Sundhedsfaglig viden: Thomas Hübertz, rådgiver og projektleder: thomas@aidsfondet.dk

Se også AIDS-Fondets Q&A vedr. PrEP.

Chefer har det med at ansætte folk, som ligner dem selv. Da chefer ofte ikke har nævneværdige handicap, er chancerne for, at de ansætter personer med handicap, relativt små, skriver Jacob Nossel, der er konsulent og er spastisk lammet. Arkivfoto: Ulrik Hasemann

overordnede budskab fra godtroende folk er, at jeg skal huske at være realistisk og bør stille mig tilfreds med et job på bunden af arbejdsmarkedet. Der er simpelthen for langt op til de bonede gulve, hvor de store beslutninger tages.

Her må man spørge sig selv, hvorfor vejen til direktionsgangen er så lang for personer med handicap? Og det er her, vi kommer ind på noget, vi aldrig taler om: De uformelle jobkanaler er ofte lukket for personer med handicap.

For det første har chefer og magthavere det med at ansætte folk, som de kender i forvejen, eller som ligner dem selv. Da chefer ofte ikke har nævneværdige handicap, er chancerne for, at de ansætter personer med handicap, relativt små.

Derudover har cheferne og magthaverne ofte et meget lille kendskab til personer med handicap og har måske ingen i deres netværk. Der finder simpelthen ingen uformelle møder sted mellem arbejdsgivere og arbejdstagere med handicap.

Hægtet af i fredagsbaren

Det billede genkender jeg fra mit eget arbejdsliv. Jeg arbejder til daglig i den pulserende mediebranche, hvor fredagsbarer og andre lignende aktiviteter er hyppige og nødvendige redskaber til at skabe sig netværk og sikre fremtidige job.

Til disse fredagsbarer kan jeg se, hvordan de unge studerende og medarbejdere flokkes om de midaldrende mediechefer. Her gælder det i høj grad om at smigre med talegaver, drinks og flirten i håbet om at sikre sig en ny stilling eller få solgt en historie eller et nyt program.

Den simple udfordring for mig er blot, at fredagsbarer indebærer masser af larm, høj musik og alkohol. Det gør det umuligt for mig – på grund af mit talehandicap – at snakke med nogen som helst. Her bliver jeg altså hægtet af.

Jeg ender som regel med at gå hjem lang tid før midnat, da jeg kun kan skåle og snakke med mig selv – selv om jeg godt ved, at de gode aftaler oftest indgår ud på de små timer.

Måske overdriver jeg lidt her. Men min pointe er dog klar: Så længe der ikke skabes øget kendskab, kontakt, eller finder uformelle møder sted mellem arbejdsgiverne og arbejdstagerne med handicap, så kan vi have lige så mange kompenserede ordninger, som vi vil. For de giver hverken personer med handicap et job eller chancen for at gøre karriere.

Brug for ledere med handicap

Vi er nødt til at skabe netværk og kendskab til handicap – også på direktionsgangene. Det er derfor, jeg gerne vil være chef. Mit kendskab til kvalificeret arbejdskraft med handicap er trods alt større end de flestes. Hvis jeg var chef,

ville det derfor være langt mere sandsynligt, at jeg også ansatte og forfremmede andre med handicap, end at en anden chef uden handicap ville gøre det samme.

Hvis vi begyndte at ansætte flere ledere med handicap, så kunne vi langsomt få en mere reel ligestilling på arbejdsmarkedet, end vi har i dag, hvor personer med handicap ofte bliver ansat i bunden eller på kanten af arbejdsmarkedet.

Forstå mig ret, jeg hører ikke til dem, der går ind for at ansætte personer med handicap uden de rette kvalifikationer og evner. Og ja, vi må også som gruppe acceptere, at vi skal gøre en ekstra indsats for at opnå de samme resultater og jobmuligheder, ligesom andre minoriteter også må det på det arbejdsmarked, vi kender i dag. Derfor skal vi som gruppe også blive bedre til at uddanne os.

Potentiale for forbedring

Vi skal begynde at acceptere, at vi ikke kan skabe forandring på arbejdsmarkedet, hvis personer med handicap ikke selv har indflydelse på processen. Vi bør ikke bare være passive høringsparter, men aktive og ligeværdige medspillere.

Skabelsen af et rummeligt arbejdsmarked er ikke kun et spørgsmål om ny lovgivning. Den grundlæggende forandring kan ikke skabes, hvis personer med handicap ikke har indflydelse på begge sider af bordet, på både arbejdsgiver- og arbejdstagersiden. Det nytter derfor ikke noget, at personer med handicap ikke er repræsenteret på alle niveauer med magt og indflydelse på arbejdsmarkedet.

Hele opmærksomheden om at skabe et inkluderende miljø forudsætter tilstedeværelsen af personer med handicap. Det betyder, at personer med handicap ikke blot skal henvises til de lavest rangerende job, som ikke giver adgang til magt og indflydelse. Det kræver både uddannelse og kvalificering af arbejdskraften med handicap, og det kræver en styrkelse af de uformelle jobkanaler i form af mentorordninger, nye *peer-to-peer*-strategier og flere chefer med handicap.

Jeg håber derfor, at regeringen, der lige nu arbejder på en reform af området, tør tænke nyt og radikalt. For uddannelsesgraden er faldende og beskæftigelsesgraden er stagneret.

Der er et enormt potentiale for forbedring, men forandringen kommer ikke af sig selv.

kronik@information.dk

Jacob Yoon Egeskov Nossel er konsulent i handicap, kultur og kommunikation og ejer af Sundance Kid Communications

Sex på hårde stoffer er en overset afhængighed i behandlingssystemet

Sex på hårde stoffer vinder frem, især blandt mænd, og det øger hiv-smitte­risikoen signifikant. Det truer den enkeltes sundhed, men også kampen mod hiv og aids i Danmark



Af Andreas Gylling Æbelø

Det er en gammel nyhed, at folk dyrker sex i påvirket tilstand. Væk er bekymringer, hæmninger og tanker om mandag morgen. I AIDS-Fondet har vi altid forholdt os fordomsfrit til seksual­livets glæder, for løftede dyner og pegefingre er den dårligste vej til seksuel sundhed. Den vigtigste adgangsbillet til at tale om sikker sex, forebyggelse og skadesreduktion er derimod, at vi møder folk i øjenhøjde og tager samtalen uden at rynke på næsen.

Nu er der behov for at starte en ny samtale, og den skal handle om *chemsex* – sex på hårde stoffer. Det er et fænomen, der for det meste foregår mellem mænd, der har sex med mænd, og der er stærke indikationer på, at *chemsex* øger hiv-smitte­risikoen signifikant. Dermed bliver det et fænomen, som udgør en direkte trussel ikke blot mod sundheden for den enkelte, men også mod de mange fremskridt, vi har gjort i kampen mod hiv og aids i Danmark.

Chemsex er allerede varslet som et folkesundhedsproblem med aldeles alvorlige fysiske, psykiske og sociale følger i mange andre europæiske og centralasiatiske lande. Det blev blandt andet understreget på en global konference i Berlin i marts, hvor knap 250 fagpersoner fra 32 lande mødtes for at tale om tilgange til de skadelige følgevirkninger af *chemsex*.

I en dansk kontekst har AIDS-Fondet i 2017 foretaget en undersøgelse blandt mænd, der

har sex med mænd, og her bekræftes det, at *chemsex* er et etableret fænomen i Danmark. Det fremgår også, at 44 procent af brugerne har haft negative oplevelser i forbindelse med *chemsex* – blandt andet i form af depression, overdosis og seksuelle overgreb.

Tværsæktoriel indsats

Og det går stærkt nu. I vores rådgivning får vi hyppige og meget konkrete indberetninger om brugen af stadig hårdere stoffer, herunder metamfetamin (*crystal meth*). Dertil kommer meldinger om overgreb, overdoser og dødsfald.

Desværre må vi konstatere, at netop *crystal meth* er stærkt underbelyst i Sundhedsstyrelsens seneste oversigt over narkotika på gadeplan. Her fremgår det, at stof typerne metamfetamin og ketamin er mindre hyppigt forekommende i Danmark, og de indgår slet ikke som kategori i politirapporterne.

Dog viser vores undersøgelse, at 36 procent af de mænd, der dyrker *chemsex*, tager *crystal meth* og 27 procent tager ketamin – altså en klar indikation på, at stoffer brugt i forbindelse med *chemsex* ikke fanges i det etablerede overvågningssystem, og derfor er groft underrapporteret.

Det er afgørende, at vi taler åbent om, hvordan vi håndterer *chemsex* og årsagerne hertil.



44 procent af brugerne har haft negative oplevelser i forbindelse med chemsex – blandt andet i form af depression, overdosis og seksuelle overgreb

Der er nemlig tale om en kombination af afhængigheder, der med al sandsynlighed risikerer at skabe en række udfordringer i et omfang, vi ikke før har set. Hos AIDS-Fondet er vi særdeles bekymrede for, at vi i Danmark ikke er forberedte.

Rådsøgende kommer til os med en oplevelse af, at de ikke bliver mødt i de offentlige misbrugscentre på en måde, hvor det er muligt at tale om sex. Og den snak er nødvendig, for mange af disse mennesker har ikke haft sex uden stoffer i flere år.

Selv om vi har indsigt i emnet både i kraft af vores rådgivning og af vores analysearbejde, så kan vi som NGO ikke håndtere disse udfordringer alene. Vi har brug for et samarbejde på tværs af sektorer for at starte samtalen – ikke om hverken stofmisbrug eller sexafhængighed – men om denne nye kombinationsafhængighed.

Som det er i dag, falder *chemsex*-brugere for ofte igennem systemerne, når de søger råd og vejledning. Det skal gøres bedre, for behovet er åbenlyst i et ellers mørklagt miljø, der går under radaren hos de etablerede overvågnings- og behandlingssystemer. Vi er nødt til at være bedre forberedte, og vi er nødt til at klæde de rigtige mennesker ordentligt på. Der, hvor *chemsex*-brugere mødes af systemet, skal systemet være trænet til at se noget, som det ikke har set før.

I AIDS-Fondet er vores mål alene at sikre den bedste mentaltale og seksuelle sundhed i vores kernemålgrupper. Vi forsøger allerede at reducere skader ved at stille *chemsex-kits* gratis til rådighed, der sikrer brugerne sterile instrumenter, rådgivning og dermed en reduceret smitte­risiko.

Men der er brug for, at myndighederne også tager udfordringen op i en dedikeret, tværsæktoriel indsats, som kan komme en i forvejen udsat gruppe til gode. Fænomenet vinder hastigt frem, men hvis vi handler nu, kan vi nå at forebygge og oplyse, inden stormen for alvor rammer.

debat@information.dk

Andreas Gylling Æbelø er direktør i AIDS-Fondet



n til København



Claus Christensen har været afhængig af en blanding af sex og stoffer i tre år. At komme ud af det var en kamp. »Når man med en socialrådgiver om at få to hænder i røven og blive pisset på, kan det virke enormt voldsomt«, siger han om systemets forståelse for hans situation.

Claus var afhængig af chemsex i tre år: »Det er det mest fantastiske, er jeg nødt til at sige. Det er vanvittigt grænseoverskridende sex«

Sex og hårde stoffer udgør et stigende blandingsmisbrug i det danske bøsse miljø. Tendensen kaldes chemsex.

P FOR ABONNENTER

Der var gået flere dage, siden Claus Christensen havde taget rusens første fix, da han klokken 7 en morgen bestilte en Uber fra bøssebaren Amigo Sauna i Indre København. I bilen gav en anden mand ham en oppustelig dildo bagi. Flere gange forsøgte de at få chaufføren med på legen. Uden held.

Kort efter var han på jagt efter det næste knald eller den næste tilskuer på en rastepads lidt uden for byen.

For som han siger:

»På crystal meth har liderligheden ingen grænser. Det kan ikke blive crazy nok. Det skal være dybt, det skal være mere, og det må gerne være med mere end én. Kan man blive bundet op og mere eller mindre voldtaget, synes man også, at det er pissefrækt«.

DANMARK 13. JUN. 2018 KL. 13.11



EMILIE MAARBJERG MØRK
Journalist

LÆS ARTIKLEN SENERE



CHEMSEX

Chemsex er en betegnelse for at have sex, mens man er påvirket af stoffer.

Typisk er der tale om hård sex mellem mænd. Også stofferne er hårde. Kokain, Ecstasy, amfetamin og meth er blandt de mest udbredte herhjemme.

Eftersom misbrugere bliver afhængige af både narkotika og sex, er der meget få tilbud til dem, der gerne vil ud af det igen.

Kilde: Aids-Fondet

CHEMSEX PÅ FOLKEMØDET

På Folkemødet svarer Claus Christensen på spørgsmål om sine oplevelser med chemsex og diskuterer fænomenet med Andreas Gylling Æbelø fra Aids-Fondet.

Det foregår torsdag klokken 14 i Regnbueteltet.



Episoden er bare en af Claus Christensens mange oplevelser med chemsex.

Den bredskuldrede, 44-årige mand taler intenst og holder øjenkontakt. For hans historie handler om mere end spændende fantasier. Den handler om et misbrug, der varede tre år. Som startede med en bane af stoffet Crystal Meth til en sexfest og endte i hallucinationer, paranoia og flere selvmordsforsøg.

Han har valgt at fortælle den, fordi han kan se chemsex brede sig hastigt i det danske bøsse miljø. Og fordi han ved, hvor altædende konsekvenser det har haft for ham selv.

Sex blandet med hårde stoffer

Chemsex er blandingen af sex med hårde stoffer som kokain, ecstasy og amfetamin.

Eller med Crystal Meth. Et højpotent stof, der stimulerer libidoen, giver en langvarig rus - og er voldsomt afhængighedsskabende. Det var det stof, Claus Christensen blev misbruger af.



Kunne en pik stå, var den fantastisk. Om det var en på 50, 60 eller 70 år var fuldstændig underordnet. Det blev så dyrisk, men det var den ultimative nydelse

Claus Christensen, tidligere misbruger af chemsex-stoffet crystal meth

Der findes ingen officiel opgørelse over, hvor mange danskere der tager Crystal Meth. Claus Christensen var en del af miljøet, fra stoffet kom til Danmark omkring 2013. Dengang var de en gruppe på under 30 mænd i det danske bøsse miljø, der brugte det.

»I dag skal du gange det tal med mange«, siger han.

Prisen startede på to tusind kroner for et gram, men er faldet til det halve, fortæller Claus Christensen. Det har gjort det mere tilgængeligt og efterspurgt, så ifølge ham sælger alle dem, der før solgte amfetamin, nu også Crystal Meth.

Aids-Fondet har spurgt 563 mænd, der har sex med mænd, om de har haft sex på stoffer. Af dem svarede 62,5 procent ja. 223 af mændene har desuden svaret på, hvilke stoffer de har taget i forbindelse med sex.

60,5 procent af dem har taget kokain. 36,3 procent har taget meth.

Sundhedsstyrelsen har netop udgivet en rapport, der viser, at de illegale stoffer på det danske marked er blevet langt stærkere de seneste få år. Hvor renheden i for eksempel kokain i 2015 var 37 procent i gennemsnit, var det i 2017 i gennemsnit 60 procent. Det gør stofferne farligere og mere uforudsigelige, skriver Sundhedsstyrelsen. Desuden advarer de om nye, meget stærke stoffer, der er begyndt at dukke op på det danske marked.

Den ultimative nydelse

Første gang, Claus Christensen blev introduceret til stoffet, var i 2012 på en bytur i London. Der har chemsex i længere tid været udbredt. En ven havde det med, og i troen, at det var amfetamin, tog han en stor dosis.

»Jeg holdt den kørende i to-tre dage, hvor jeg var ude at feste, danse og knalde på lokummet. Det var skønt«, siger han.

Dengang var Crystal Meth ikke udbredt i København, men et år senere kom samme ven til Danmark med stoffet i bagagen, og snart blev de mindre potente ecstasy-piller skiftet ud med meth. Claus Christensen og en gruppe af hans venner begyndte at tage det en til to gange om måneden. Men det var svært at lade det ligge.

»Jeg gjorde ting, jeg aldrig havde fantaseret om før. Men det var gode ting. Fra at være en smule hverdagskedelig hvad sex angår, syntes jeg pludselig, at det at få en eller to hænder i røven var fantastisk. Jeg blev også ligeglad med, hvem det var. Kunne en pik stå, var den fantastisk. Om det var en på 50, 60 eller 70 år var fuldstændig underordnet. Det blev så dyrisk, men det var den ultimative nydelse«.

Effekten falmede

Til sidst røg Claus Christensen Crystal Meth hver dag. Han tabte kontakten til sine venner og mistede sit lederjob. Men det virkede som en fordel, for det gjorde det muligt at blive i festen mandag morgen.

Når han skulle have sex, begyndte han at injicere det i armen for at lade stimuleringen ledsage af en ekstra stærk rus. Men effekten opførte sig med tiden som en drøm, der kun bliver sværere at huske, jo mere man prøver.



Jeg anede ikke, hvad der var virkelighed længere, og jeg var simpelthen så ulykkelig

Claus Christensen, tidligere misbruger af chemsex-stoffet crystal meth

Den ekstreme nydelse falmede og i stedet indtrådte en kamp mod ensomhed og forestillinger.

»Nogle gange var jeg sikker på, at politiet var efter mig. Jeg tog 5A til Nørreport Station, skiftede til toget, og ville hoppe ud fra Dybbøl Station. Men så kom politiet i en vogn, så i stedet sprang jeg på en bus til Kongens Nytorv og hoppede videre, og sneg mig ind af min bagtrappe«, siger han.

Han havde fire forskellige firmaer ude og tjekke sin lejlighed, fordi han troede, at der var rotter i væggene. Han skiftede seng to gange, fordi han var sikker på, at dyr i madrassen spiste ham indvendigt. Han sad i sin sofa og talte til venner, der ikke var der.

»Jeg anede ikke, hvad der var virkelighed længere, og jeg var simpelthen så ulykkelig«, siger han.

Ingen plads i systemet

Efter at have forsøgt at tage livet af sig, besluttede Claus Christensen til sidst at finde hjælp. Men det er ikke let. Hverken organisationer eller socialarbejdere er vant til kombinationen af sexafhængighed og narkomani, så systemet er som teflon for den nye type afhængige. Der er intet naturligt sted at få fat.



ANNONCØRBETALT INDHOLD FRA LG

Da Otto Leisner var konge

Læs mere →



»Når man sidder og snakker med en socialrådgiver om at få to hænder i røven og blive pisses på, kan det virke enormt voldsomt. Jeg oplevede, at de syntes, at det var vanvittigt spændende, og de havde set Breaking Bad (hvor hovedkarakteren fremstiller Crystal Meth red.), så de fandt det fascinerende. Men de vidste ikke rigtig, hvad de skulle gøre med mig«, siger Claus Christensen.

Han blev henvist til terapi med en gruppe alkoholikere. Er man afhængig af chemsex, har man abstinenser fra den egoistiske liderlighed, hvor sex hverken kan blive vildt eller hyppigt nok. Hvor der ikke kan være partnere nok, hvor det ikke kan blive provokerende nok. Eller voldeligt nok. Så er det håbløst at blive placeret i terapigruppe med en, der udelukkende har et alkoholproblem.

»Det var så ensomt, for med misbruget stopper alt. Det sociale stopper. Sexen stopper. Det har den gjort lige siden. Det er som at starte fuldstændig forfra, for jeg kan slet ikke finde ud af, hvordan jeg skal gøre det uden rusen«, siger han.

Behov for mere opmærksomhed

Aids-Fondet er den første danske organisation, der arbejder koncentreret med problemet. De har udgivet en pjece om chemsex og har netop lavet et sikkerhedskit til folk, der dyrker det. De ser nemlig en foruroligende stigning i antallet af smittede med hiv og hepatitis B.

I kittet finder man kondomer, rene kanyler og fisting-handsker. Der er også en vejledning til, hvor man kan finde hjælp til at komme ud af misbruget.

Det skal sænke smittefaren. Men Claus Christensen frygter, at det også får stofferne til at virke mindre frygtindgydende, at man kan putte dem i en grøn eller lyserød sprøjte, som man ikke skal dele med nogen.

Det er ifølge direktøren i fondet, Andreas Gylling Æbelø, en afvejning.

»Der er jo den diskussion, der altid vil være om, hvorvidt man vil reducere skaderne af noget, man kan se foregår. Vi havde samme diskussion om, hvorvidt fixerum ville få folk til at fixe endnu mere. Nu kan vi se, at det redder liv«, siger han.

Begge håber først og fremmest at kunne råbe myndighederne op, så de, der er på vej ind i eller midt i chemsex-miljøet, begynder at kunne få hjælp.



Eksklusivt nyt fra den danske lejr, daglig quiz og snigpremiere på dagens VM-klumme.

Er du klar? VM-nyhedsbrevet er startet.

[Tilmeld dig her](#) →

For halvandet år siden lykkedes det omsider Claus Christensen at blive stoffri. Han er tilbage i et fast job. Men han er faldet i to gange. Det sker ifølge amerikanske undersøgelser for 77 procent af dem, der misbruger Crystal Meth.

Han banker under bordet, da han kalder sig stoffri. For rundt om ham vokser afhængigheden. Og flere gamle venner er båret ud af klubber uden nogensinde at komme tilbage.





Foto: Finn Frandsen

Foto af chemsex-kit, produceret til homoseksuelle, der tager stoffer og dyrker sex. Indeholder bl.a. kanyler, kondomer, sugerør til kokain og fisting-handsker.

DANMARK 9. JUN. 2018 KL. 16.31



JEPPE VALEUR

LÆS ARTIKLEN SENERE



CHEMSEXKIT

Aids Fondets chemsexkit bliver delt ud fra næste uge. Chemsexkittet indeholder:

- Kanyler og snifferør i forskellige farver
- Rektalsprøjter
- Sterile blandingsbægre
- Sterilt vand
- Kondomer og glidecreme
- Fisting-handsker
- En nåledispenser til sikker afskaffelse af brugte kanyler
- Steriliserende vaskeklude
- En 'guide til mere sikker slamming', dvs. stofinjektion
- Numre og kontaktoplysninger ved overdosis, seksuelt overgreb, selvmordstanker og angst eller depression
- En bog med oplysninger 'Sex på stoffer blandt homoseksuelle, biseksuelle og andre mænd, der har sex med mænd i Danmark 2017'

BORGEN INDEFRA

Nyhedsbrevet, der skraber nyhedsflimmeret væk og giver dig perspektiv på ugens politiske debat. Udsendes hver fredag.

sebastian@aidsfondet.dk

Tilmeld

Chemsex: Rektalsprøjter og fisting-handsker skal mindske risikoen ved ny og farlig trend

Ny trend, der blander hård sex med endnu hårdere stoffer øger risiko for hiv-smitte i de danske homomiljøer. »Alvorligt problem«, siger Aids Fondet, der nu lancerer et 'chemsexkit'.

FOR ABONNENTER

Hvad har rektalkanyler, fisting-handsker og små farverige sugerør til fælles?

De er alle sammen rigtig gode at have ved hånden, når man dyrker 'chemsex'. Det mener i hvert fald Aids-Fondet, der i næste uge lancerer et 'chemsexkit' med disse og flere andre remedier.

Chemsex er en betegnelse for at have sex, mens man er påvirket af stoffer. Men ikke hvilken som helst sex - og ikke hvilke som helst stoffer. Chemsex er særligt udbredt blandt mænd, der har sex med andre mænd, og det er ofte hårde stoffer som Crystal Meth, Fantasy og mephedrone, der bliver indtaget.




De hårde stoffer fjerner hæmningerne og øger chancen for, at der bliver dyrket sex på mindre sikre måder.

Lotte Kehlet, rådgivningschef i Aids Fondet

Det er et relativt nyt fænomen i Danmark, hvor den risikable sextrend er begyndt at vokse frem i særligt København inden for de sidste par år.

»Det er noget, der har eksisteret i en del år i andre europæiske storbyer som London, Barcelona og Berlin, og nu er det så også ved at blive stort i Danmark. Det er noget, vi ser på med stor alvor, for chemsex kan desværre have meget alvorlige konsekvenser for dem, der gør det«, siger Lotte Kehlet, rådgivningschef i Aids-Fondet.

→ **Læs også:** På Regnbuepladsen er der stadig bekymringer og usikkerhed efter regeringens LGBTI-handlingsplan 

Chemsex involverer tit flere mænd på en gang, der mødes og har sex med hinanden i timevis - og nogle gange dagevis - mens de er påvirket af de hårde euforiserende stoffer, fortæller Lotte Kehlet. Samtidig lader det til også at være særligt populært blandt hiv-smittede. I en rundspørge, som Aids-Fondet foretog sidste år på Facebook og andre digitale mødesteder for homo- og biseksuelle, svarede næsten en tredjedel af dem, som havde prøvet at have sex på stoffer, at de var hiv-positive.

Det er en farlig cocktail, forklarer Lotte Kehlet.

»De hårde stoffer fjerner hæmningerne og øger risikoen for, at der bliver dyrket sex på mindre sikre måder. Folk glemmer at bruge prævention, har sex med flere sexpartnere på en gang eller har sex på måder, hvor der kan opstå rifter, som øger smittefaren. Når mange af dem så også er hiv-smittede, er det i virkeligheden den perfekte storm - det kan føre til en udbredelse af hiv i Danmark på en måde, som vi helst ikke skulle se«.

Flere døde under chemsex i Danmark

Chemsexkittet indeholder traditionelle - og utraditionelle - sex-redskaber som kondomer, glidecreme og fisting-handsker, der skal gøre den sex, der bliver dyrket, mere sikker. Dertil kommer også kanyler, snifferør og sterile blandingsbægre, der skal sørge for at mindske faren ved selve stofindtagelsen.

»Den øgede smittefare ved chemsex er ikke kun på grund af den type sex, der bliver dyrket, men også fordi stofferne bliver indtaget på usikre og usterile måder«, siger Tanja Dittfeld, der er Aids-Fondets projektleder for chemsex, og som har været med til at udvikle chemsexkittet.

→ **Læs også:** Josephine Fock: Det skal ikke være kriminelt at være stofmisbruger i Danmark 

Den lille papkasse indeholder også brochurer, der vejleder i sikker stofindtagelse, og hvad man skal gøre, hvis nogle får en overdosis eller får det dårligt, mens de er på stoffer.

»Mere end 40 procent af dem, der svarede, at de havde prøvet sex på stoffer i vores undersøgelse, sagde, at de havde haft en dårlig oplevelse med det. I næsten halvdelen af tilfældene var det fordi, de havde haft sex med en, de egentlig ikke havde lyst til at have sex med, men en femtedel svarede også, at de havde prøvet at få en overdosis. Vi håber, at vi med mere oplysning kan gøre det sikrere for dem, der dyrker chemsex«, siger Tanja Dittfeld.

Der foreligger ingen officielle tal for chemsex i Danmark, men Tanja Dittfeld og Lotte Kehlet fortæller, at der inden for det sidste halve år har været flere dødsfald i forbindelse med chemsex.

Dobbelt afhængighed

Lanceringen af chemsexkittet handler ikke kun om at gøre selve akten mere sikker, men også om at komme i kontakt med de mennesker, der dyrker chemsex. Fra næste uge kan man få udleveret den lille papkasse ved Aids-Fondets kontorer i Københavns indre by - og samtidig få muligheden for at snakke om fænomenet med en af fondets specialuddannede rådgivere.

»Det er ikke fordi, at vi skal bestemme, hvad folk gør i det private, men vi håber på, at vi kan være med til at starte en dialog om chemsex og hjælpe dem, hvis liv er negativt påvirket af det«, siger Lotte Kehlet.

Annonce

→ **Læs også: Eksplosiv stigning i antallet af transkønnede, der søger hjælp til at skifte køn** 

I Aids-Fondets rundspørge svarede flere af dem, der dyrkede chemsex, at de havde oplevet depression og angst i forbindelse med indtagelsen af stoffer. Samtidig er afhængighed også et stort problem. Både fordi stoffer som Crystal Meth og Fantasy, der er populære ved chemsex, er stærkt vanedannende, men også fordi chemsex-dyrkernes afhængighed typisk er en blanding af sex- og stofafhængighed. Det gør dem svære at behandle i de normale stofmisbrugstilbud, forklarer Lotte Kehlet:

»Deres indgang til at begynde at tage stoffer, handler jo om sex. Hvis de havner i en gruppe med mere 'traditionelle' misbrugere, så er det svært, at skulle sidde og tale om sine oplevelser. For det første er de nok den eneste bøsse, og for det andet, skal de sidde og tale om sex, og det er omstændighederne slet ikke til«.

Aids-Fondet er dog også klar over, at de ikke alene kan tackle alle de problemer, der er omkring den voksende sextrend.

»Vi oplever, at de berørte henvender sig til os, fordi de ikke har fået den hjælp, de skal have, eller bliver henvist til os fra misbrugscentre, som ikke ved, hvad de skal stille op med dem. Det er godt, for vi vil gerne tage os af dem. Men samtidig er det en problematik, der er større, end vi egentlig kan håndtere - vi er jo bare en lille ngo«, siger Lotte Kehlet og fortsætter:

»Derfor er vi i dialog med både Sundhedsstyrelsen og kommunerne, især København Kommune, for at få taget hånd om problemet og koordinere en større indsats. Vi ved en masse om sex og miljøet, og de ved en masse om misbrugsbehandling. Vi synes, at der er lydhørhed, så vi er fortrøstningsfulde«.





Emil Mihail Jelstrup / Økonomiforvaltningen

Sekretariatet for Amager Vest Lokaludvalg
Sundholmsvej 8
2300 København S
G34E@kk.dk
EAN nr. 5798009800275

Høringssvar fra Amager Vest Lokaludvalg vedr. Københavns Kommunes LGBTI+ politik 2018- 2023

Amager Vest Lokaludvalg takker for muligheden for at give høringssvar vedrørende Københavns Kommunes LGBTI+ politik 2018-2023

København – en by for alle

Lokaludvalget støtter fuldt ud ambitionen om at Københavns Kommune skal være en by for alle, uanset køn, alder, hudfarve, handicap, religion, seksualitet og kønsidentitet. Vi er glade for, at Københavns Kommunes alle syv forvaltninger er med til at føre politikken ud i livet. Vi ser frem til at de mange fine visioner og konkrete initiativer resulterer i handling.

Opbakning til interesseorganisationernes bemærkninger

Lokaludvalget bakker i øvrigt op omkring de bemærkninger og oplevelser interesseorganisationerne har givet, i sine udførlige høringssvar.

Med venlig hilsen

André Just Vedgren
Formand for Amager Vest Lokaludvalg

17. september 2018

Sagsnr.
2018-0240795

Dokumentnr.
2018-0240795-4



Et lokaludvalg i
KØBENHAVNS KOMMUNE

Et lokaludvalg er en uafhængig lokal forsamling, der er oprettet af Københavns Kommune. Lokaludvalget fungerer som bindeled mellem københavnere i bydelen og politikerne på Københavns Rådhus.



København 14. september 2018

Høringsvar om Københavns LGBTI+ politik fra Copenhagen Pride

Helt overordnet set, er der, med udspillet til en LGBTI+ politik, tale om et enormt godt initiativ. Det står klart, at kommunen ønsker en LGBTI+ politik, og det er min klare fornemmelse, at der fra arbejdsgruppens side, er blevet lyttet grundigt til de borgerforslag, der er kommet på møder og fra fokusgrupper.

Vi håber, at politikken, når den vedtages, bliver et eksempel til efterfølgelse for andre af landets kommuner og regioner.

Det er med tilfredshed, at vi kan konstatere, at dette forslag til en politik er væsentligt mere gennemgribende, og mere ambitiøst end det tidligere fremlagte.

Der er dog fortsat plads til væsentlige forbedringer.

Vi har gjort os de herunder anførte tanker om ændringer og forbedringer i forbindelse med gennemlæsningen og vi håber, at det giver en grobund for ændringer og konkretiseringer, som vi synes, der er brug for.

Det er helt overordnet set vigtigt, at politikken er dynamisk og årligt tages op til revision.

Vi har ladet vores gennemgang følge opbygningen i den fremsendte politik.

Med venlig hilsen

Pva. Copenhagen Pride

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Lars Henriksen", written over a white background.

Lars Henriksen

Forperson



BUF

Et stabilt grundlag for livet.

Vi savner i sætningen: "Folkeskoleloven foreskriver, at folkeskolen ikke må påvirke eleverne i retning af bestemte livsanskuelser", at der tilføjes: ... således heller ikke en cis-heteronormativ...

Det er glimrende med de nye tilbud om undervisningsmateriale – men hvordan vil man konkret sikre sig, at det kommer i anvendelse og at man løser den udfordring det er, at det oftest er en lærers egeninteresse i et felt, der er afgørende for om et materiale bruges eller ej?

Der skal gøres noget for at imødekomme vilkårligheden – Vi savner konkrete initiativer til at løse den udfordring.

Det inkluderende samfund

Hvordan vil man sikre sig at materialesamlingen på bedsttsammen.dk rent faktisk anvendes, så dette ikke bliver symbolpolitik? Er der en kontrol/evaluering med om materialet anvendes og hvordan?

Plads til mangfoldighed

Normstormerne: Hvordan vil man løbende vurdere kvaliteten af undervisningen her? Der bør indføres en evalueringsmekanisme.

Uge sex: Vi finder det er et fantastisk initiativ at gøre deltagelse i Uge Sex obligatorisk – husk, at det også skal gælde privatskoler – inkl. de religiøse (jødiske, katolske, muslimske osv.) samt specialskoler. Det er vigtigt, at det til Uge Sex udarbejdede materiale kvalitetssikres på LGBTI+ området i samarbejde med LGBTI+ organisationerne.

Antimobbestrategier. Glimrende initiativ, som er vældig vigtigt! Sætningen: "*Strategien skal kunne håndtere mobning grundet seksualitet eller køn*" bør hedde: "*Strategien skal kunne håndtere mobning grundet seksualitet, køn, kønsudtryk eller kønsidentitet*"

Seksualundervisning: Igen mangler der implementeringsstrategier. Hvordan vil man sikre sig det sker? Hvilken faglærer er ansvarlig for at det finder sted og koordinerer det på tværs af fag? Hvilket ansvar har skoleledelsen for at evaluere omfang og kvalitet af undervisningen? Bør det indrapporteres? Bør der ansættes et minimumstimer – f.eks. én fuld undervisningsuge pr skoleår (Uge Sex), et bestemt antal undervisningstimer?

Tilføjelse:

Hvordan skal skolerne håndtere f.eks. toilet- og omklædningsproblematikker for transkønnede eller interkønnede børn?

Der bør udarbejdes LGBTI+ politikker på alle kommunens skoler og daginstitutioner, så der er taget stilling til, hvordan man fornuftigt skaber tryghed for børn, som bryder med seksuelle eller kønsnormative rammer. F.eks. at man altid skal respektere et barns kønsudtryk og kønsidentitet, og at det er krænkende bevidst at fejlkønne et barn, uanset hvilket køn, det er tildelt ved fødslen. Der skal undervises i normkritisk pædagogik som led i efteruddannelser.



KFF

Udvikling af politikker.

Begge konkrete initiativer er udmærkede, men det første er ikke specielt konkret (der er ingen operationel plan) og det andet forudsætter finansiering. Er det i virkeligheden bare smukke hensigtserklæringer?

Som vi ser det, er initiativer, som ikke er finansierede, potentielle skuffeprojekter.

LGBTI+ området i personalepolitikker

Der bør skrives ind, at dette arbejde skal laves i konsultation med LGBTI+ organisationerne for ekspertvejledning i, hvad der er behov for.

Afsnit om servicekultur

Det er vigtigt at ikke blot køn og seksualitet nævnes blandt parametrene for inklusion, men også kønsidentitet og kønsudtryk.

Almene borgerrettede initiativer

Dette er ikke en beskrivelse af initiativer som er fremadrettede, men en beskrivelse af, hvad kommunen gør i forvejen. Det virker uambitiøst ikke at have større mål end det bestående. Der bør sættes mål for borgerrettede initiativer, som der kan effektmåles på.

Senior kultur- og fritidstilbud

Godt initiativ, men det er under forudsætning af finansiering. Hvornår skal det være gennemført? Hvad hvis man ikke finder finansieringen? Falder det så bare til jorden og gennemføres ikke?

Som vi ser det, er initiativer, som ikke er finansierede, potentielle skuffeprojekter.

SOF

Seksualitet og kønsidentitet blandt borgere med nedsat funktionsevne

Det er afgørende, at disse seksualvejledere har indsigt i LGBTI+ målgruppen og dens særlige udfordringer, samt kendskab til "miljøet".

Samtidig bør det være en ambition at sikre borgere med nedsat funktionsevne, som har behov for assistance for at være del af "miljøet", at de opnår og bevarer en tilknytning til "miljøet" og hjælpes til at deltage i events og begivenheder i "miljøet".

Et yderligere konkret initiativ kunne være at sikre, at LGBTI+ borgere med nedsat funktionsevne sikres deltagelse i Copenhagen Pride Week, samt at Copenhagen Pride tildeles midler, som er særligt målrettet en deltagelse i planlægningen af Københavnerfesten, således at borgere med nedsat funktionsevne ikke blot oplever, at "komme på besøg i miljøet", men også at "miljøet" er en del af de initiativer, der er direkte målrettet dem.

Fokus på Børn og unge

Der bør i finansieringen indregnes finansiering til en projektmedarbejder på mindst halv tid til at drive ungdomstelefonen og understøtte de frivillige i LGBT+ Ungdom.



Udbredelse af kendskabet til LGBTI+ området blandt medarbejdere i Den Sociale Hjemmepleje

Her kan også med fordel andre grupper end LGBT-Danmark inddrages, som har særlig viden og erfaring – f.eks. trans- eller interkønsorganisationer.

SUF

Sundhedstilbud og ældre- og plejetilbud til borgere i Københavns Kommune

Gode initiativer. Der bør sikres et særligt fokus på visiteringen til plejehjem, så borgere, som skønnes at kan have gavn af det, vejledes om tilbuddet i f.eks. plejehjemmet "Slottet", som har en særlig LGBT+ profil.

Kun ved at sikre at flere borgere med LGBTI+ baggrund får deres hjem her, sikres der et trygt og tilstrækkeligt socialt botilbud, som kan imødekomme LGBTI+ borgernes krav og behov for en fortsat social ramme om deres seniorliv.

Det undrer os, at der ikke står at de sundhedsfremmende indsatser, som er beskrevet, kræver finansiering. Det må de gøre, dersom de tænkes gennemført. Det forekommer ikke tilstrækkeligt at konstatere, at udfordringerne er til stede. Hvordan tænkes de løst?

Kommunikation til børn og unge om seksualitet og kønsidentitet

Fortsat glimrende initiativer om seksualoplysning, men de er allerede nævnt tidligere i dokumentet under BUF.

Initiativet målrettet ungdomsuddannelser forudsætter finansiering – OG bør være obligatorisk med en form for kursusbevis.

Som vi ser det, er initiativer, som ikke er finansierede, potentielle skuffeprojekter.

Fremme af unges mentale, sociale og seksuelle sundhed og trivsel

Det er alle gode initiativer, (som allerede eksisterer, så de er ikke nye), men det er fuldkommen afgørende, at rådgivning for transpersoner lægges ud til en transorganisation og ikke en af de store paraplyorganisationer.

Transpersoner skal sikres tryk rådgivning fra andre transpersoner. Samtidig kan kommunen ved økonomisk at støtte transorganisationers rådgivningsindsats støtte transorganisationer i Københavns mulighed for at vokse og blive stærke sociale og rettighedsmæssige rammer om arbejdet for, med og af transpersoner.

HPV-initiativet bør fortsætte (og meget gerne udvides til alle drenge – men det ligger ud over denne politik)

Mht. WorldPride og Eurogames - disse kommunale initiativer bør konkretiseres, og den finansiering, der skal findes hertil, skal IKKE tages fra den finansielle støtte til eventen jvf. den ansøgning, der er fremsendt fra Happy Copenhagen. Disse initiativer er ikke en del af det budget, der er grundlag for eventen, og derfor vil de reelt, dersom de tages herfra, betyde en nedskæring af støtten til eventen.

Finansieringen bør således gives særskilt og uafhængigt af eventstøtten

Fokus på ældre LGBTI+ personer

Slottet!



Dette er en beskrivelse af eksisterende forhold – ikke noget nyt, fremadrettet initiativ.

Hvordan vil man styrke "Slottet" og hvordan vil man understøtte at flere LGBTI+ ældre kender til tilbuddet og visiteres hertil?

Se forslag om styrkelse af visiteringen ovenfor.

Forebyggelse og bekæmpelse af ensomhed.

Dette afsnit er meget abstrakt beskrevet. Er der konkrete bud på initiativer på området?

Tilføjelse til politikken:

Der bør, fra KKs side afsættes midler til igen at uddele kondomer på alle LGBTI+ steder, som det tidligere har været praksis i samarbejde med AIDS-fondet (Og endnu bedre: at tilbuddet udvides til at omfatte alle steder i nattelivet – for alle borgere, men det ligger udenfor denne politik).

Kondomer beskytter ikke kun mod HIV/AIDS, men også mod den øgede forekomst af andre seksuelt overførte sygdomme, som klamydia, gonoré, Syfilis m.fl.

(Tidligere har finansieringen heraf andraget i omegnen af 250.000 kr/årligt, eller hvad der svarer til medicinsk behandling af to HIV-patienter.)

TMF

Et mangfoldigt byrum

Det er et prima initiativ med kønsneutrale, offentlige toiletter – det bør udstrækkes til alle offentlige toiletter – inkl. i kommunens bygninger og institutioner.

Der kan indtænkes navngivning af pladser og veje efter mere inkluderende og mangfoldige principper, Regnbuefogdgængerovergange, trafiklys som ikke er kønsbinære eller hetronormative osv.

En arbejdsplads med plads til forskellighed

Super gode initiativer. De bør ikke kun være en ambition i TMF , men i hele kommunen på tværs af alle forvaltninger og helt ud i den borgernære sektor.

ØKF

Rummelighed på Danmarks største arbejdsplads

Der bør udarbejdes LGBTI+ politikker i alle grene af kommunen – både kommunens egne forvaltningsgrene og ud i de borgernære tilbud.

Som tidligere beskrevet bør LGBTI+ organisationerne inddrages i udarbejdelse af disse.

En naturlig del af hverdagen på en rummelig arbejdsplads

Konkret initiativ:



Der bør gennemføres en tilbundsående kvalitativ og kvantitativ undersøgelse af arbejdsforholdene i Københavns Kommune af eksterne eksperter.

(Vi kan her pege på Rikke Voergaard-Olesen og Jannick Friis-Christensen fra CBS som oplagte til at gennemføre en sådan. De har både den faglige baggrund og erfaring fra andre lignende undersøgelser, bla. "Ud af skabet – ind i kampen" fra 2018, som er foretaget blandt PROSAs medlemmer)

E-learning

Hvilket materiale er der tale om og hvorfra kommer det? Hvem har udarbejdet det?

Kønsneutrale toiletter: bør etableres i alle kommunale kontorer og bygninger, for såvel medarbejdere som borgere. (Se i øvrigt anbefalinger under TMF)

Inkluderende kommunikation

Gode initiativer – der mangler dog tiltag rettet mod en mangfoldighed af familiedannelser.

Kommunens formularer mv skal gennemgås, så heller ikke forældre kønnes eller at der forudsættes et bestemt antal forældre til et barn.

Der skal åbnes mulighed for at flere end to ansvarlige voksne kan få kommunikation om et barn via intranet mv, ligesom det i indskrivningsprocedurer og alle andre steder, skal sikres, at der tales kønsneutralt om familier og at der er mulighed for at angive mere end to ansvarlige voksne om et barn.

Internationalt samarbejde

Det er et overordentligt vigtigt initiativ med deltagelsen i Rainbow Cities Network.

Det viser både KK som ambitiøs på området, men samtidig kan man via netværket drage nyttige erfaringer fra andre byer om hvordan man bedst og mest hensigtsmæssige håndterer LGBTI+ inklusion.

Årlig status mv.

Det bør være en del af denne status, at der findes et udgangspunkt, nemlig en bruger- og tilfredshedsundersøgelse, som løbende gentages, således at det ikke er KK og forvaltningerne, der skal undersøge sig selv og konstatere, hvor godt eller mindre godt, det er gået.

Der skal kunne foretages en saglig, neutral vurdering af fremskridt og mangel på samme, samt effektmålinger af initiativer.

Emil Mihail Jelstrup

Fra: Martin Spangsbro-Pedersen <martinspedersen@gmail.com>
Sendt: 17. september 2018 12:19
Til: Emil Mihail Jelstrup
Emne: Re: Høring vedr. udkast til Københavns Kommunes LGBTI+ politik

AppServerName: kkedoc4
DocumentID: 2018-0274471-19
DocumentIsArchived: -1

Kære Emil.

Tusind tak for mailen :) Vi har ikke umiddelbart nogle kommentarer til udkastet ud over, at det ser interessant ud. Så derfor - held og lykke med politikken, og vi glæder os til at se implementeringen af den i kommunen.

Med venlig hilsen

Martin Spangsbro-Pedersen

Den 24. august 2018 kl. 16.53 skrev Emil Mihail Jelstrup <CQ89@kk.dk>:

Kære alle

Københavns Kommune har udarbejdet et aktuelt udkast til en LGBTI+ politik for såvel kommunens borgere og brugere som ansatte i kommunen.

Dette udkast er blevet lagt på kommunens høringsportal, hvor I vil kunne læse udkastet og eventuelt indgive hørings svar til og med den 17. september 2018.

I finder udkastet til politikken [her](#).

I er meget velkomne til at sende linket videre til andre relevante organisationer og personer. Copenhagen Pride, LGBT Danmark, Sabaah, Pan Idræt, AIDS-Fondet, Normstormerne, LGBT Asylum, Bonobo Radical Collective og Intersex Danmark er også informeret om høringsprocessen.

Med venlig hilsen

Emil Mihail Jelstrup

Fuldmægtig

Personalejura og Forhandling

KØBENHAVNS KOMMUNE

Økonomiforvaltningen

Koncernservice

[Borups Allé 177](#), 5C

2400 København NV

Mobil 2045 5941

E-mail cq89@kk.dk

EAN 5798009809421

FSTBs hørings svar til Københavns Kommunes LGBTI+ politik

16. september 2018

Det er positivt at Københavns Kommune ønsker at være for alle uanset alder og kønsidentitet. Og det er glædeligt at have mulighed for at give hørings svar til LGBTI+ politikken.

FSTB - Foreningen for Støtte til Transkønnede Børn er en landsdækkende forening med en del medlemmer i Københavns Kommune og derfor er politikken også meget relevant for FSTB.

FSTB har til formål at forbedre levevilkårene for transkønnede børn og unge, og har kendskab og tæt kontakt til transkønnede børn fra 3 års-alderen samt deres forældre.

FSTB yder bl.a. rådgivning til forældre, daginstitutioner, skoler mm. omkring transkønnethed hos børn og unge samt afholder netværksmøder, sommertræf m.m.

Derfor er LGBTI+ politik ikke kun er relevant for voksne, men bør også omfatte børn, unge og deres forældre.

Derudover har vi følgende specifikke kommentarer i forhold til indsatser i de enkelte forvaltninger.

Børne og Ungdomsforvaltningen

Det er positivt, at forvaltningen vil sikre viden om LGBTI+ området (s. 10 første spalte).

I forhold til konkrete initiativer så finder vi i FSTB, at politikken mangler initiativer, der giver medarbejdere viden om transkønnede. Derfor anbefaler FSTB, at de konkrete initiativer udvides til at medarbejdere også bibringes viden om transkønnethed blandt børn og unge.

Det er positivt at have et mål om et inkluderende samfund med plads til mangfoldighed (s. 10 + 11).

FSTB anbefaler at udvide målgruppen for de konkrete indsatser, sådan at der også kommer en konkret indsats i forhold til børn i børnehvealderen samt en indsats i forhold til rådgivning af forældre.

FSTB anbefaler også at et initiativ som Normstormerne udvides til også at omfatte folkeskolernes indskoling og mellemtrin.

FSTB anbefaler desuden at skabe kønsneutrale omklædningsmuligheder og toiletter på skoler og på faciliterer for fritidstilbud.

Eftersom transkønnethed intet har med seksualitet at gøre, men der hersker udbredt misforståelse herom, vil FSTB anbefale at betegnelsen uge sex og seksualundervisning droppes og faget i stedet udelukkende hedder og omtales som "Undervisning i Sexualitet, køn og kønsidentitet".

Kultur og Fritidsforvaltningen

Det er positivt, at forvaltningen støtter LGBTI+ initiativer ved at tilbyde lokaler (s. 15)

FSTB anbefaler at der tillige tilbydes mulighed for lokalebooking til dagsarrangementer indenfor LGBTI+ initiativer for landsdækkende foreninger.

Det er positivt, at forvaltningen vil tilbyde støtte til tilbud til transkønnede seniorer (s. 15).

FSTB anbefaler at supplere det valgte fokus på tilbud til seniorer med et fokus på de transkønnede børn/unge og deres forældre. I FSTB har vi erfaring for, at transkønnede børn og deres forældre i lighed med seniorerne, savner et fællesskab med ligesindede. Derudover ser vi i FSTB børn og unge der kan have svært ved at deltage i fritidslivet. (Blandt andet grundet udfordringer i forhold til omklædning samt traditionel kønsopdeling). Københavns Kommune kan afhjælpe denne problematik ved at prioritere støtte til foreninger og fritidstilbud der tilbyder kønsneutrale holdinddelinger. Udlån og leje af kommunens faciliteter og lokaler til foreninger kan tillige betinges af foreningerne ikke kønsopdeler aktiviteter på andet end den enkeltes kønsidentitet, som godt kan afvige fra enten CPR-nummer eller fysisk udtryk.

FSTB anbefaler desuden at skabe kønsneutrale omklædningsmuligheder og toiletter i faciliteter for fritidstilbud (som f.x. i haller og svømmehaller).

Socialforvaltningen

Det er positivt med et fokus på børn og unge (s. 17).

I forhold til viden omkring transkønnethed hos børn, forældreskabet samt rådgivning i forhold hertil, må FSTB forventes at være den aktør, der er tættest på målgruppen og have mest viden og erfaring. FSTB vil derfor anbefale at man ligeledes udbreder kendskabet til FSTB's arbejde.

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen

Det er positivt med at mål om kommunikation (s. 18)

FSTB anbefaler at kommunikation også omfatter viden om transkønnede børn og unge.

Det er positivt med mål om unges trivsel (s. 19).

FSTB anbefaler et konkret initiativ for transkønnede børn og deres forældre. Evt. en samtalegruppe for forældre til transkønnede børn.

Teknik og Miljøforvaltningen

Det er positivt med en indsats i forhold til kønsneutrale toiletter i det offentlige rum. FSTB anbefaler desuden at skabe kønsneutrale omklædningsmuligheder i f.x. havnebadet.

Mange hilsner

Bestyrelsen i FSTB – Foreningen for Støtte til Transkønnede Børn

Intersex Danmarks hørings svar til Københavns Kommunes LGBTI+ Politik.

Kolding den 16. September 2017

Intersex Danmark hilser initiativet om en LGBTI+ Politik i Københavns Kommune velkommen, og glæder os over, i den anledning at få mulighed for, at kunne fremkomme med et hørings svar.

Intersex Danmark er en forening der dækker hele Danmark, og vi tæller også medlemmer i Købehavns Kommune, hvorfor LGBTI+ politikken i Københavns Kommune også er relevant for Intersex Danmark.

Intersex Danmark er en menneskerettighedsbaseret forening for interkønnede, og vi arbejder målrettet, for at sikre menneskerettighederne, og for at forbedre forholdene for alle interkønnede, såvel børn som unge og voksne, uanset interkønsvariation.

Intersex Danmark arbejder primært politisk, men holder også oplæg og foredrag eksempelvis på skoler og i fagforeninger, og vi har også netop etableret et støtte/samtale gruppe i Kolding hvor foreningen er hjemmehørende.

København er for alle.

Desværre er interkøn ikke nævnt, i introduktionen fra Overborgmester Frank Jensen, det kunne vi godt have ønsket at vi var, da der er en stærk signalværdi i, at man vælger udelade at kommentere på et af bogstaverne i Acronymet i introduktionen.

i forhold til selvmordsraterne Frank Jensen refererer til, må jeg tilstå at der ikke er lavet en decideret undersøgelse af selvmordsraten blandt interkønnede i Danmark, men jeg vil henvise til et tal fra en rapport udarbejdet af Dr Tiffany Jones, fra University of New England i Australien, rapporten blev til på baggrund af spørgeskemaundersøgelser blandt 272 interkønnede, af flere end 35 forskellige variationer, hvilket gør den til den største af sin slags. Rapporten er fra 2016, den anses af interkønnede verden over som meget sammenlignelig med situationen verden over på dette område, hvor den påpeger at " 60% havde tænkte på at begå selvmord, 19% havde forsøgt, men landsgennemsnittet for Australien ligger på kun 3%. "

ifølge Bente Rosenbeck Emerita, Center for kønsforskning, Københavns Universitet, bakkes flere af tallene i rapporten op af Dansk forskning, hvorfor vi har grund til at tro at det også er tilfældet for selvmordraterne.

Generel terminologi i udkastet.

Interkøn er en paraplybetegnelse der dækker over 40 forskellige interkøns variationer. Interkønnede defineres som personer der er født med en anatomi, der ikke fuldstændig eller entydigt, kan beskrives som normativt hanlig eller hunlig. Interkøn handler således ikke om kønsidentitet, hvorfor interkøn ikke er dækket under termen kønsidentitet, og det er derfor nødvendigt, i forhold til at skulle inkludere l'et, at man anvender enten termen køn eller termen kønskarakteristika.

Ved at udelade disse termer udelader man implicit l'et for interkøn

Flygtninge med LGBTI+ baggrund.

Intersex Danmark var i foråret 2017 til 4th international Intersex Forum i Amsterdam, på foraet var et af de store fokusområder interkønnede flygtninge.

FN antager at 1,7% af verdens befolkning, er født med en interkønsvariation, og på forummet i Amsterdam kom det frem at man har grund til at formode at mindst 1,7% af de flygtninge vi modtager er interkønnede, men man formoder at tallet er højere, da man formoder at flere interkønnede flygter fra forfølgelse pga deres interkønsvariation.

I flere lande verden over er det forbundet med livsfare at være interkøn, eksempelvis anses interkønnede i flere lande i Afrika som hekse, eller forbandelser, ikke kun for familien, men for hele landsbyen/ lokalsamfundet, og det forlanges at forældrene slår disse børn ihjel lige efter fødslen, for at undgå at barnet de kaster en forbandelse på byen. I andre lande udsættes interkønnede for såkaldte nysgerrigheds-voldtægter, andre sælges til sex industrien som en kuriositet, andre udsættes for gentagne eksperimentielle behandlinger i medicinsk regi, men generelt er det at interkønnede mange steder i verden udsættes for vold.

Derfor er mange interkønnede bange for at stå frem og fortælle myndighederne om deres interkønsvariation, trods det at det kan være forbundet med helbredsmæssige problemer for dem, at holde deres interkønsvariation skjult, da mange ikke producerer den nødvendige mængde kønshormon der skal til for at opretholde en sund krop, og forebygge eksempelvis knogleskørhed og hjerte/kar sygdomme, ligeledes kan det pga forståelsen af interkøn som en forbandelse, være ekstremt angstprovokerende, og forbundet med fare for dem, at skulle opholde sig, sammen med andre flygtninge fra samme område, især hvis der er tale om ophold kønsopdelte sovesale.

Erfaringer fra Holland der blev fremlagt under forummet, pegede på, at mange interkønnede flygtninge ikke tør stå frem og være åbne omkring deres interkøns variation, i forbindelse med interviews med myndighederne, de der har været udsat for kirurgiske eller medicinske behandlinger, kan være bange for at blive tilset af læger, og derfor kan det være nødvendigt at udarbejde noget materiale der beskriver interkøn på flere forskellige sprog, og redegør for at man trygt kan tale med myndighederne her i landet om sin interkønsvariation.

Information om mangfoldige familiestrukturer og ligebehandling i Danmark

Det er vigtigt at man i den undervisning af ydelsesmodtagere omfattet af integrationslovgivningen også undervises i køn som et bredere spektrum og om accepten af køn, kønsidentitet og seksuel orientering som en naturlig og accepteret og beskyttet del af det Danske samfund.

Fokus på inklusion af LGBTI+ personer på arbejdsmarkedet

Vi vil gerne fremkomme med en opfordring til at man fra Købehavns Kommune opfordrer alle skoler, foreninger, virksomheder, og offentlige instanser til at udarbejde en LGBTI+ politik, der gør klart at der skal arbejdes aktivt for inklusion og accept samt at der er en 0 tolerance for diskrimination af LGBTI+ personer på stedet.

Et stabilt grundlag for livet

1) Intersex Danmark ser det som meget vigtigt at man uddanner sundhedsplejersker og personale i dagplejer, vuggestuer og børnehaver, i hvad interkøn er, og i en holistisk og menneskerettighedsbaseret tilgang til interkøn, samt i hvordan man på en neutral og ikke sygeliggørende måde, kan italesætte emnet, både i forhold til barnet og i forhold til forældrene, men også kollegerne imellem.

2) Det er vigtigt at have for øje at interkøn handler om naturlig del af den menneskelige biologiske diversitet, og at man bør tage højde for og undervise i interkøn på skolerne, både i forbindelse med undervisning om menneskekroppen, men også i seksualundervisningen.

3) Vi vil her gøre opmærksom på, at der på nuværende tidspunkt ikke findes et undervisningsmateriale til seksualundervisning om interkøn, vi som forening kan stille os bag og anbefale, idet al det materiale vi er bekendt med der findes på området, er stærkt problematisk idet det benytter sig af et sygeliggørende sprogbrug, tager udgangspunkt i at beskrive interkøn som en fejl eller en sygdom, eller er behæftet med faktuelle fejl, hvorfor det vil være nødvendigt at udarbejde et undervisningsmateriale på området, hvilket Intersex Danmark, med vores ekspertise på området, gerne vil tilbyde at medvirke til.

4) I forhold til interkønnede børn er det vigtigt at fremhæve et punkt der kan være svært at tale om, men som bør fremhæves i denne forbindelse, det er det faktum at mange interkønnede børn både som helt små men også op igennem skoletiden og ungdomsårene har været og fortsat bliver udsat for kønsnormaliserende behandlinger i medicinsk regi, disse behandlinger inkluderer ofte, at børn og unge udsættes for, at de i deres børne og ungdomsår udsættes for et fokus på deres kønsorganer, herunder fysiske undersøgelser og indføring af objekter i deres kønsdele af personer de ikke kender, sammenholdt med en hemmeligholdelse af disse procedurer, og dette kan medføre at barnets naturlige grænser for hvad de accepterer fra fremmede rykkes og kan gøre dem til lette ofre for overgreb.

Seksualitet (Kønskarakteristika) og kønsidentitet hos borgere med nedsat funktionsevne mv.

1) I dette punkt er punktet kønskarakteristika/ køn flere gange udeladt, og dermed er I'et implicit udeladt.

2) Syns og hørenedsættelser ses ofte bla. i forbindelse med interkøns variationen Turners Syndrom, og visse andre interkønsvariationer kan give kognitive udfordringer, og disponere for psykiske lidelser, ligesom en del interkønnede pådrager sig psykiske men i form af PTSD lignende tilstande, angst og depression, som følge af de kønsnormaliserende procedurer de har været udsat for i barndommen, derfor vil en del interkønnede være at finde i dette segment, og det er derfor særdeles vigtigt at I'et inkluderes i indsatsen på dette område.

Udbredelse af kendskabet til LGBTI+ området blandt medarbejdere i Den Sociale Hjemmepleje.

Intersex Danmark vil meget gerne inviteres til at deltage i Gå hjem mødet, med Den Sociale Hjemmepleje da vi som ekspertisen på området interkøn, gerne stiller vores viden til rådighed.

Kommunikation til børn og unge om seksualitet (køn) og kønsidentitet.

1) I dette punkt er punktet kønskarakteristika/ køn flere gange udeladt, og dermed er I'et implicit udeladt.

2) I forhold til punktet om ung til yngre undervisning, mener vi at det kan være af betydning at vide at det vil være svært at nå nogle interkønnede børn og unge, og få dem til at tale om deres interkønsvariation på klassen, da mange har oplevet at dette har været et massivt tabu i hele deres opvækst, hvorfor det kan være forbundet med angst og virkelig svært at sætte ord på.

En naturlig del af hverdagen på en rummelig arbejdsplads.

Intersex Danmark vil gerne inviteres til at deltage som oplægsholder for det centrale samarbejdsorgan og økonomiforvaltningens eget øverste medindflydelses- og medbestemmelses organ, Hoved-MED.

Inkluderende kommunikation.

I dette punkt er punktet kønskarakteristika/ køn igen udeladt, og dermed er I'et implicit udeladt.

Politik med muligheder og en række indsatser

For at kunne inkludere l'et på fyldestgørende vis vil vi foreslå at man ændrer ordlyden seksualiteter og kønsidentiteter på side 27, spalte 2 linje 2 fra oven til LGBTI+ personer.

Og side 27, spalte 2, linje 4 fra oven tilføjes "kønskarakteristika"

MVH

Stephanie Stine Toft
Forperson Intersex Danmark



LGBT Asylums input til Københavns Kommunes LGBTI+ Politik

I LGBT Asylum hilser vi Københavns Kommunes LGBTI+ Politik velkommen! Det glæder os at Københavns Kommune vil være en by for alle, uanset seksualitet, kønsidentitet, etnicitet, religion, handicap og alder! Der er mange gode tiltag i udspillet, hvor vi særligt er glade for at alle syv forvaltninger med til at føre politikken ud i livet og omdanne de fine visioner til konkrete tiltag. Især Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningens fokus på LGBT flygtninge, sætter vi pris på, da det er en særligt udsat målgruppe. Vores erfaring er den, at til trods for LGBT flygtninges mange og komplekse udfordringer, så er de også ressourcestærke og vil gerne aktivt deltage og bidrage til lokalsamfundet. I LGBT Asylum yder vi frivillig baseret social og juridisk rådgivning og tilbyder inkluderende netværk. Vi vil gerne sammen med Københavns Kommune være med til at sikre trivsel og inklusion for målgruppen af LGBT flygtninge, så de også er en del af kommunens regnbuefællesskab!

LGBT Asylum arbejder for LGBT asylansøgere og LGBT flygtninge, der er nye i Danmark. Vi tilbyder rådgivning i forbindelse med asyl-, integrations- og udlændingelovgivning, vi tilbyder et socialt netværk og fællesskab, hvor danske LGBT personer rådgiver og hjælper LGBT flygtninge i mindre grupper og mentorrelationer. Vi bygger bro mellem LGBT flygtninge og de danske LGBT miljøer og foreninger. Vi rådgiver om seksuel sundhed, intimitet, kærlighed og identitet, og vi hjælper med at opbygge positive selvbilleder og livsmuligheder i det nye liv som LGBT'er i Danmark. Herunder hjælper vi transpersoner med indgange og vejledning til det danske sundhedssystem.

Vores input til Københavns Kommunes LGBTI+ Politik er følgende:

- LGBT Asylum hilser charteret velkommen og vi vil som forening gerne tilslutte os.
- Som der allerede beskrives i handlepapiret, så møder LGBT flygtninge store udfordringer i boligplaceringen i kommunerne. Vi har allerede et godt samarbejde med Welcome House i Valby, der i stor udstrækning tager hensyn til vores medlemmer, som ofte ikke er trygge blandt andre flygtninge fra samme oprindelsesland. Vi ønsker at fortsætte det samarbejde, og vi vil gerne indgå i mere forpligtende samarbejder i forbindelse med boligplaceringen, herunder f.eks. oprette særlige LGBT bofællesskaber i København, hvor LGBT'ere kan bo sammen, når de skal boligplaceres i København.
- Vi hjælper mange flygtninge, som er boligplaceret i provinsen, og som qua deres kønsidentitet eller seksuelle orientering ønsker at komme til København for at blive en del af hovedstadens LGBT miljøer. Det er alt andet lige noget nemmere at være homo eller trans i København end i Thyborøn. Vi har derfor ofte hjulpet flygtninge med at ansøge Københavns Kommune om at overtage integrationsansvaret fra andre (provins-)kommuner. Københavns Kommune er oftest positive og overtager ansvaret, hvilket vi er rigtig glade for. Hovedstadens høje boligpriser er dog et problem, da kommunen frasiger sig pligten til at finde en bolig mod at overtage integrationsansvaret. For nye flygtninge på integrationsydelse er det ofte en umulighed at finde et værelse til under 5.000 kr. (ydelsen er på ca. 5.500kr/mdr). Vi vil rigtig gerne indgå i et samarbejde med Københavns Kommune om at finde løsninger på dette, f.eks. særlige LGBT bofællesskaber, hvor folk kan bo sammen for en pris, der tilsvare deres ydelse. LGBT bofællesskaber vil desuden være en stor hjælp



og forebyggelse mod psykosociale problemer, ensomhed og selvskade.

- LGBTere har generelt en ringere sundhed end andre danskere, det samme gør sig gældende blandt LGBT flygtninge, der både kæmper med at overkomme evt. traumer fra flugten og samtidigt at tilegne sig en LGBT identitet i Danmark. Der er særligt et område, hvor kommunen kan hjælpe LGBT flygtninges generelle sundhed, og vi vil gerne indgå forpligtende samarbejde om det, da vi gennem vores arbejde allerede har en infrastruktur til kommunikation og en tillidsbåret LGBT til LGBT relation til LGBT flygtninge.
- For mange transpersoner, der har fået flygtningestatus i Danmark, starter transitionen først efter boligplaceringen. Personen skal både finde sin egen kønsidentitet og overveje om og hvilke hormonelle og kirurgiske behandlinger han/hun ønsker. Derefter skal vedkommende sætte sig i de danske trans behandlinger og -muligheder. Noget den praktiserende læge ofte ved lige så lidt om, hvis ikke mindre om, end trans flygtningen. En god rådgivning, der tager plads og rum til at hjælpe flygtningen med at finde sin kønsidentitet i samspil med indføring diverse behandlinger vil være en stor hjælp.

Årsberetning 2017



LGBT ASYLUM

lgbtasyllum.dk



Indhold

Forord	5
Hvem, hvad og hvorfor – formål, indsats og principper	7
Bestyrelsen	9
Nøgletal – asylansøgere og -afgørelser samt flygtninge i gruppen	11
Året der gik	23
Det Obelske Familiefond (første ansatte)	23
Frivillig-rettede aktiviteter	23
Aarhusafdeling	23
Lørdagsmøder	25
LGBT Refugees	25
Fortalermæssige fokuspunkter	25
Pride	27
Presse	29
Bliv bidragyder og ven af LGBT Asylum	31
Tak til fonde og andre støtter	33





FORORD

2017 bød på særdeles gode og særdeles dårlige nyheder for LGBT Asylum, og har således været et år med store udsving.

Det blev året hvor LGBT Asylum fik midler til for alvor at søsætte en professionalisering af foreningen og en sikring af, at vi også i fremtiden kan støtte LGBT asylansøgere og -flygtninge, der har brug for juridisk rådgivning, støtte og socialt netværk.

En bevilling fra Det Obelske Familiefond gjorde det muligt at ansætte vores første medarbejder, der skal bidrage til at sikre en fremtidig stabil økonomi, som er en forudsætning for, at vi forsætter med vores arbejde.

Bevillingen har også betydet, at LGBT Asylum er blevet en forening med afdelinger flere steder i landet. Vi har fået stablet en afdeling på benene i Aarhus, og seks kompetente frivillige har gennemgået vores intensive oplæringsforløb og er allerede i fuld gang med både sagsarbejdet og det sociale arbejde.

2017 blev også året, hvor LGBT Asylum formelt udvidede sit virkefelt. Indsatsen var påbegyndt tidligere, men i maj blev det indføjet i vores vedtægter, at LGBT Asylum ikke alene arbejder med LGBT-asylansøgere – men også LGBT-flygtninge, der har fået asyl og opholdstilladelse i Danmark, er en del af vores målgruppe og nu inkluderet i foreningen. Det gælder både, når der er behov for netværk, støtte og viden om det danske samfund, og når flygtninge selv bidrager til det organisatoriske arbejde med viden og kompetencer. Og vi har haft nogle rigtig gode sociale aktiviteter i vores refugie-gruppe, medlemmerne har etableret

netværk for gensidig støtte, og flere har bidraget til det organisatoriske arbejde som eksempelvis tolke og oversættere, madansvarlige, tovholdere for performancearrangementer, medlemmer af koordineringsgrupper eller som eksterne repræsentanter for LGBT Asylum til møder og arrangementer. Og igen i år har vi oplevet stor og uvurderlig støtte fra mange sider og gode samarbejder med mange, hvilket vi er meget taknemmelige for, og afhængige af.

2017 har dog også været et hårdt år. Særligt er praksis i Uganda-sager blevet strammet, så mange af vores medlemmer har fået afslag og befinder sig i såkaldt udrejseposition. Samtidig er forholdene for afviste asylansøgere blevet barske, og der har været generel uro på asylcentrene på grund af mange centerlukninger og flytninger af beboerne. Dette har medført stor usikkerhed blandt vores medlemmer.

Samlet set har 2017 betydet, at vi som organisation er rustet til at styrke vores indsats og fællesskab yderligere, så vi også fremover kan støtte LGBT-asylansøgere og -flygtninge i Danmark. Og så vi kan håndtere de udfordringer, der uundgåeligt også kommer.





Hvem, hvad og hvorfor – formål, indsats og principper

LGBT Asylum er en gruppe af LGBTQ-personer - asylansøgere, flygtninge, danske statsborgere og personer med ophold i Danmark.

Målet med LGBT Asylum er at forbedre vilkår og rettigheder for LGBT-personer, der søger asyl eller har fået asyl i Danmark, ved at assistere og rådgive gennem asyl- og integrationsprocessen og ved at tilbyde et socialt netværk, herunder at bidrage til at forbedre de basale og praktiske livsvilkår under asyl- og integrationsprocessen og påvirke den asyl- og integrationspolitiske og LGBT-politiske dagsorden.

Personer, der søger asyl (asyl-aktivister) og flygtninge (refugees), skal have størst muligt ejerskab og indflydelse på foreningens arbejde og deres egen tilværelse. Det betyder, at vi arbejder aktivt for at inkludere asylaktivister og refugees i så mange beslutninger og processer som muligt.

I LGBT Asylum har alle ret til selvidentifikation i forhold til deres køn og seksualitet.

LGBT Asylum blev i 2012 startet af og med LGBT-personer, der selv har søgt asyl i Danmark. Den arv vægtes højt.



Bestyrelsen

Bestyrelsen i LGBT Asylum består af:

Michael Nebeling Petersen, ph.d., lektor i Kulturstudier, Institut for Kulturvidenskaber, Syddansk Universitet.

Mads Ted Drud-Jensen, sociolog, seniorrådgiver i Center for Udsatte Flygtninge, Dansk Flygtningehjælp.

Michael Maxen Pedersen, cand.psych., psykolog i Den Tværfaglige Supportfunktion i Børne- og Ungdomsforvaltningen område Vesterbro, Valby og Kgs. Enghave, Københavns Kommune.

Hanne Gyberg, cand.mag. i Film- og Medievidenskab, kommunikationskonsulent, Cykling Uden Alder.

Rikke Juel Madsen, cand.mag., ph.d.-studerende, Institut for Samfund og Erhverv, Roskilde Universitet.

Nicolai Pharao, ph.d., lektor i fonetik, Institut for Nordiske Studier og Sprogvidenskab, Københavns Universitet.

Luca Sebastian Holm (ikke på foto), cand.pæd.pæd.psyk, folkeskolelærer.





Nøgletal – asylansøgere og -afgørelser samt flygtninge i gruppen

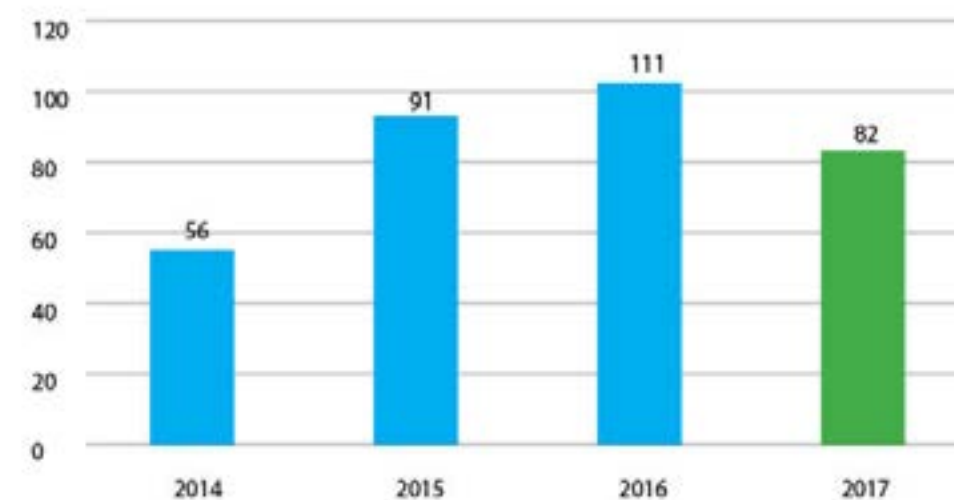
I det følgende præsenterer vi et statistisk overblik over LGBT Asylum – om sammensætningen af gruppen for så vidt angår LGBT-asylansøgere og -flygtninge såvel som over afgørelser i LGBT-asylysager i 2017. Opgørelsen er ikke repræsentativ for LGBT-asylansøgere, -flygtninge og -praksis i Danmark som sådan, men dækker alene de sager, som LGBT Asylum har været inde over.

Vi er pt. 46 frivillige kontaktpersoner i LGBT Asylum.

Antal asylansøgere i LGBT Asylum

Sammenlagt har LGBT Asylum registreret 308 LGBT-asylysager i vores database, som går tilbage til omkring starten af 2013.

Figur 1 Antal igangværende asylysager, ultimo år



Ved udgangen af 2017 er der 82 LGBT-asylansøgere i LGBT Asylum med igangværende asylysager. Dette tal inkluderer også enkelte, der er afviste og befinder sig i såkaldt udsendelsesposition. Antallet af asylansøgere i gruppen er lidt lavere end i 2016, hvilket dels hænger sammen med det generelt lavere antal asylansøgere og dels er et udslag af, at en del asylansøgere i gruppen har fået sine sager afsluttet i løbet af 2017.



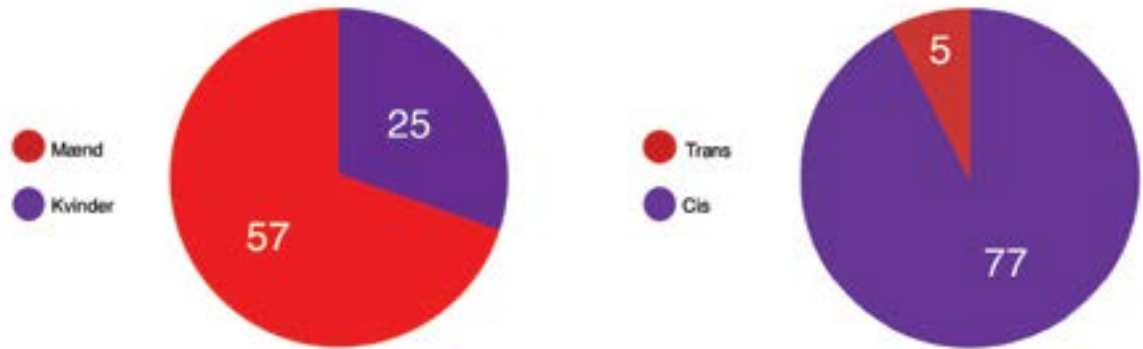


Der er dog stadig en del LGBT-personer, der kommer til Danmark og søger asyl. Der er 36 nye LGBT-asylansøgere i Danmark, der har kontaktet LGBT Asylum i 2017 og er blevet en del af gruppen. Det svarer til, at LGBT Asylum i gennemsnit er blevet kontaktet af tre nye LGBT-asylansøgere om måneden i løbet af 2017.

Køn og oprindelsesland

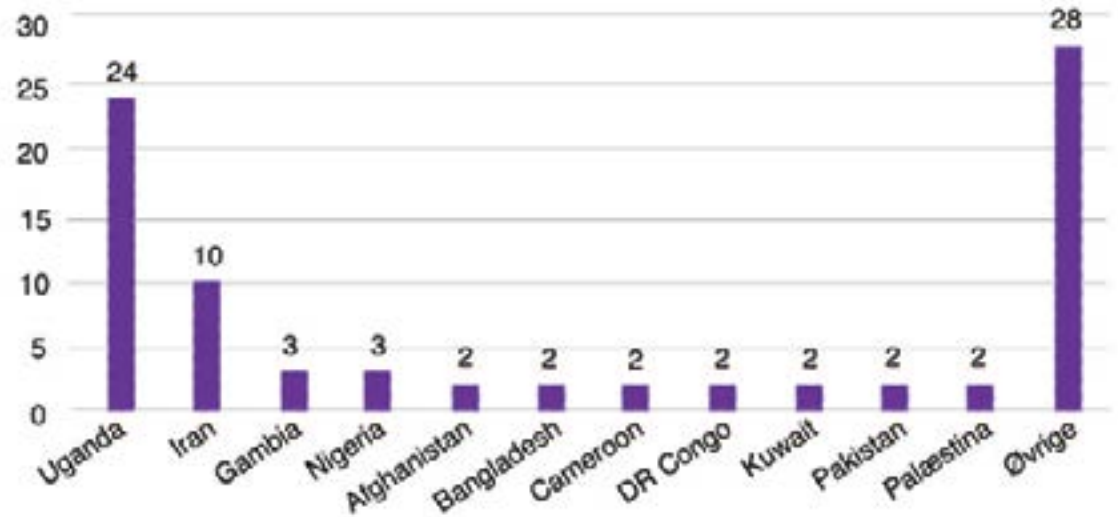
Ved afslutningen af 2017 er der i alt 82 asylansøgere i LGBT Asylum med igangværende asylsager. Størstedelen af disse er mænd.

Figur 2 Køn og kønsidentitet, ultimo 2017



Af LGBT-asylansøgere i LGBT Asylum er der aktuelt 30 %, der identificerer sig som kvinder. Der er aktuelt fem transkønnede asylansøgere i gruppen. Der er mange nationaliteter repræsenteret blandt de 82 LGBT-asylansøgere, der er en del af LGBT Asylum ved afslutningen af 2017.

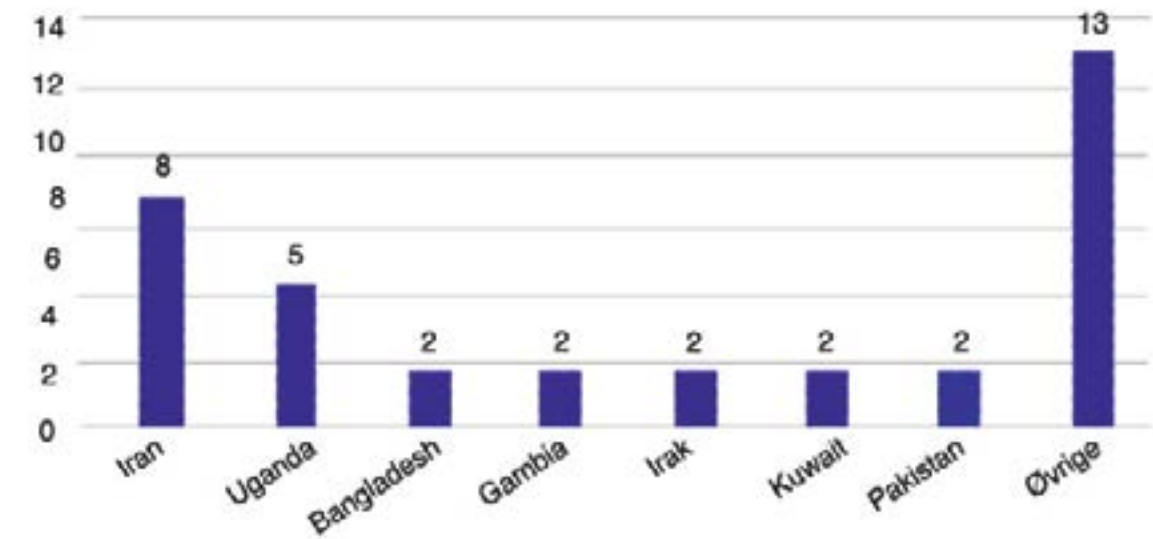
Figur 3 Oprindelsesland, ultimo 2017





De aktuelt største nationalitetsgrupper blandt asylansøgere i LGBT Asylum udgøres af personer fra Uganda (24) og Iran (10).

Figur 4 Oprindelsesland, nye asylsager

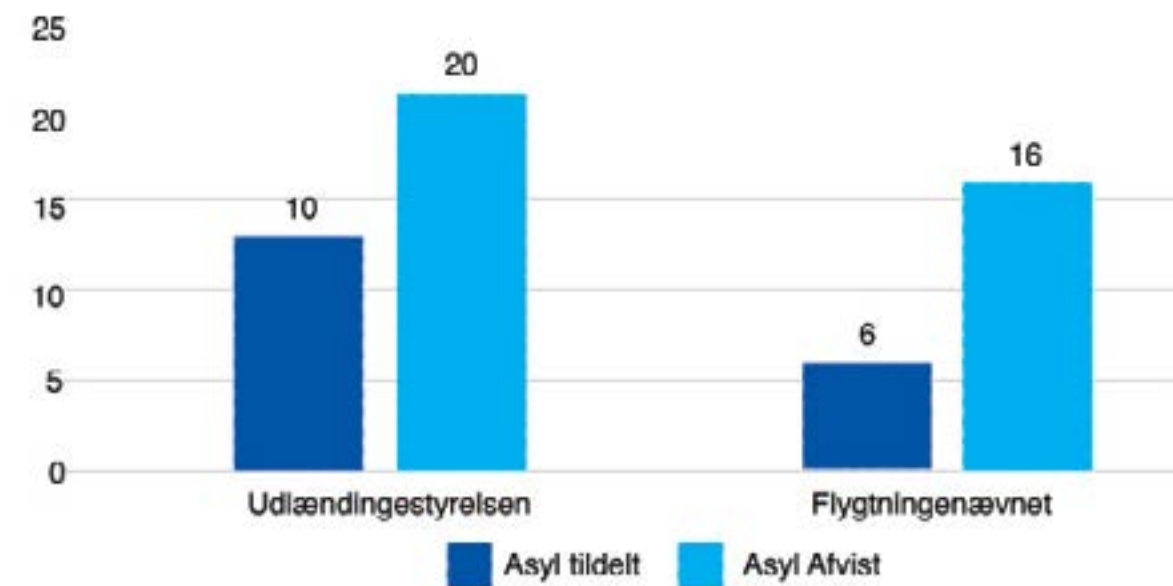


Ser man alene på de 36 asylansøgere, der er kommet til i løbet af 2017, udgør personer fra Iran den største gruppe (8) efterfulgt af personer fra Uganda (5).

Afgørelser

Der er en del LGBT-asylansøgere i gruppen, der har modtaget en afgørelse i sin asylsag fra Udlændingestyrelsen eller Flygtningenævnet i løbet af 2017.

Figur 5 Afgørelser i asylsager, 2017

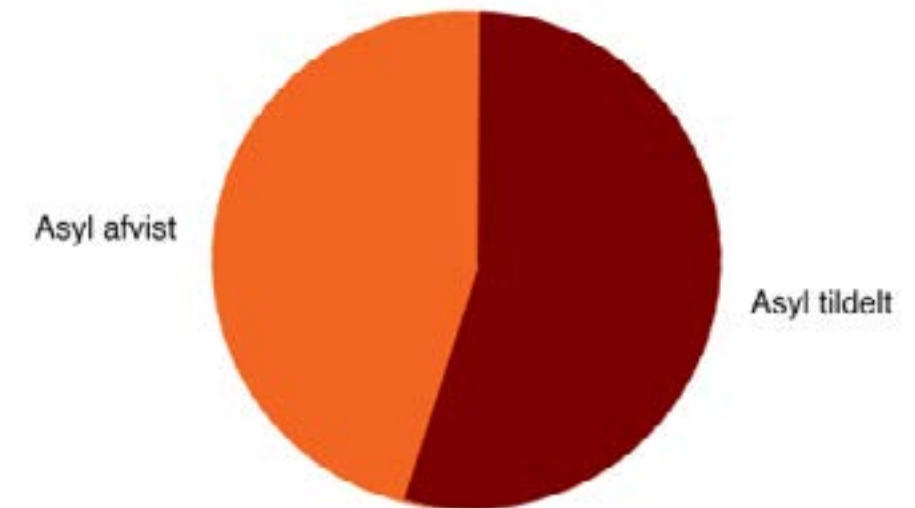




Det er Udlændingestyrelsen, der som første instans behandler og træffer afgørelse i asylsager i Danmark. Af LGBT Asylums medlemmer har 13 fået meddelt asyl af Udlændingestyrelsen i 2017, og 21 har fået afslag.

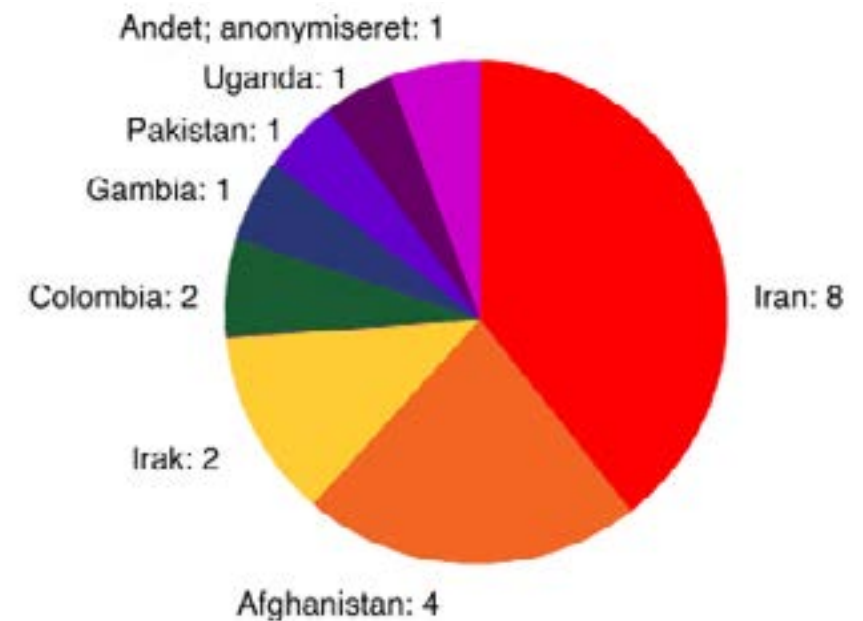
Når en asylsag afvises af Udlændingestyrelsen, bliver den automatisk anket til Flygtningenævnet, der udgør sidste instans i sagsbehandlingen. I løbet af 2017 er der 22 medlemmer af LGBT Asylum, der har fået deres sager endeligt afgjort af Flygtningenævnet. Her har seks fået Udlændingestyrelsens afgørelse omgjort og er blevet tildelt asyl, mens 16 er blevet afvist.

Figur 6 Anerkendelsesprocent, 2017



Der er 35 medlemmer af LGBT Asylum, der har fået sin sag endeligt afgjort i 2017 – enten ved at få asyl af Udlændingestyrelsen eller ved en afgørelse i Flygtningenævnet. Heraf har 19 fået tildelt asyl og 16 er blevet afvist. Med en anerkendelsesprocent på 54 har godt halvdelen således fået asyl.

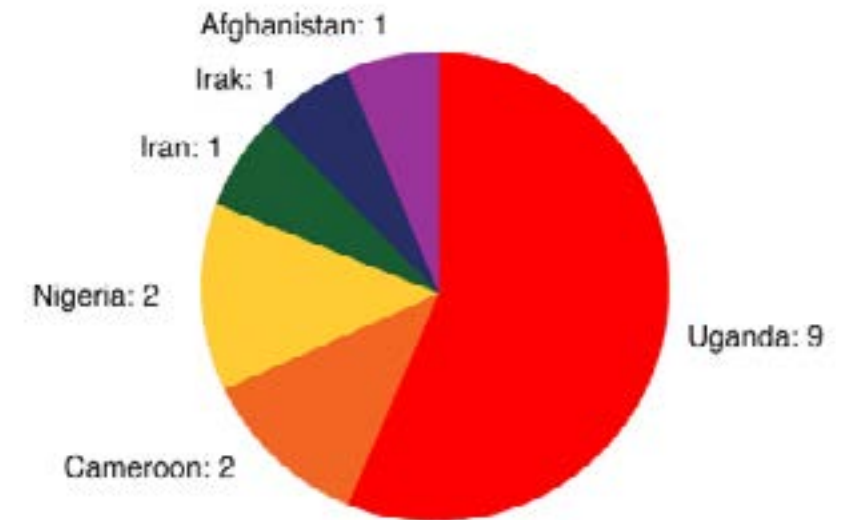
Figur 7 Asyl tildelt, oprindelsesland





Af de 19 medlemmer, der har fået asyl i 2017, er de fleste fra Iran (8), Afghanistan (4) og Irak (2). Kun ét medlem fra Uganda har opnået asyl i 2017, mens en del ugandere har fået afslag.

Figur 8 Asyl afvist, oprindelsesland



Af de 16 LGBT-asylansøgere, der har fået afslag i 2017, udgør ugandere over halvdelen (9), mens to fra henholdsvis Cameroon og Nigeria ligeledes har fået afslag.

LGBT-flygtninge, der har fået asyl og opholdstilladelse

LGBT Asylum har ikke en samlet opgørelse over de medlemmer, der har asyl og opholdstilladelse i Danmark. Vi har ved udgangen af 2017 registreret kontaktinfo på 69 LGBT-flygtninge, der har fået asyl og opholdstilladelse i Danmark. Af dem udgør ugandere, iranere, syrere og afghanere de største nationalitetsgrupper. For syrernes vedkommende er de fleste blevet en del af LGBT Asylum (LGBT Refugees) efter, at de har fået asyl, da de typisk har fået asyl på grund af krigen i Syrien og ikke med henvisning til deres seksuelle orientering eller kønsidentitet. De medlemmer af LGBT Asylum, der har fået asyl og opholdstilladelse i Danmark, er organiseret i vores gruppe LGBT Refugees.

Det er Udlændingestyrelsen, der bestemmer, hvor flygtninge, der har fået asyl i Danmark, skal bo. Da vi først for nyligt er begyndt at registrere boligplaceringskommune, har vi heller ikke en samlet opgørelse over de kommuner, som de LGBT-flygtninge, der er en del af LGBT Asylum, er blevet visiteret til.





Vi har noteret boligplaceringskommune for 40 LGBT-flygtninge, som er fordelt på følgende 23 kommuner:

- Assens Kommune
- Ballerup Kommune
- Brønderslev Kommune
- Dragør Kommune
- Frederiksberg Kommune
- Frederikshavn Kommune
- Gentofte Kommune
- Guldborgsund Kommune
- Hjørring Kommune
- Horsens Kommune
- Hvidovre Kommune
- Hørsholm Kommune
- Kolding Kommune
- Kalundborg Kommune
- Københavns Kommune
- Rudersdal Kommune
- Rødovre Kommune
- Skive Kommune
- Tårnby Kommune
- Vesthimmerlands Kommune
- Aabenraa Kommune
- Aalborg Kommune
- Aarhus Kommune

Opgørelsen indikerer, at LGBT-flygtninge er boligplaceret over hele landet. Flest medlemmer er boligplaceret i Gentofte, Aalborg og København. Nogle er flyttet fra den oprindelige boligplaceringskommune til København, da Københavns Kommune har accepteret at overtage integrationsansvaret.

Andre rådgivninger

LGBT Asylum er gennem året via mail og Facebook/Messenger blevet kontaktet af over 250 LGBT-personer fra rundt omkring i verden, der beder om hjælp, fordi de er i fare på grund af deres seksuelle orientering eller kønsidentitet. Vores muligheder er her begrænsede, men vi informerer om asylsystemet og evt. andre muligheder for migration og henviser – hvis muligt – til organisationer i nærområdet, der kan yde støtte eller beskyttelse.

Endelig har vi også rådgivet og støttet lgbt-asylansøgere, der er blevet udvist til hjemlandet, eller Dublin-overført til andre lande. Hvis muligt har vi i sådanne sager etableret kontakt til organisationer eller netværk, der har kunne tage imod og levere støtte i det givne land.





Året der gik

Det Obelske Familiefond (første ansatte)

Vi er meget glade for, at Det Obelske Familiefond har valgt at give 1,4 millioner til LGBT Asylum for at styrke psykosocial rådgivning, støtte og netværk for homoseksuelle, biseksuelle og transkønnede asylansøgere og flygtninge i Danmark. Støtten går konkret til at styrke vores medlemsaktiviteter og til at implementere en bæredygtig fundraisingstrategi. Vi har i forlængelse af bevillingen etableret af en afdeling i Aarhus, hvor nogle seje frivillige har meldt sig.

Endelig kunne vi den 1. november byde velkommen til vores første lønnede medarbejder, Helena Gleesborg Hansen, som fuldtids fundraiser og project manager hos os.

Frivillig-rettede aktiviteter

I 2017 har vi rekrutteret flere nye frivillige kontaktpersoner – både i København og Aarhus – og fortsat med at udvikle en professionel og bæredygtig frivilligbase gennem tilbud om supervision, efteruddannelse og sociale arrangementer. Alle frivillige har gennemgået vores introduktionsuddannelse, ligesom alle tilbydes supervision og løbende sagssparring i teams. Bestyrelsen har gennemgået et ledelsesseminar-forløb ved organisationspsykolog Jacob Thorsen.

Desuden har vi i løbet af året haft kursusaftener og oplæg om at arbejde med traumatiserede og selvmordstruede samt med ofre for menneskehandel.

I Refugee-gruppen har vi haft oplæring i vores organisationsstruktur og -arbejde med det udgangspunkt, at flygtninge med opholdstilladelse, der er medlem af gruppen, er medlemmer på lige fod med andre frivillige, og dermed på samme vis kan indgå i de organisatoriske organer og vælges til tillidsposter.

Aarhusafdeling

I 2017 startede LGBT Asylum en ny afdeling op i Aarhus. Efter indledende møder med interesserede frivillige har vi nu etableret et hold af seks kontaktpersoner, som skal foretage rådgivning og social støtte af asylaktivister bosat på asylcentre i Jylland. De nye kontaktpersoner bliver oplært af erfarne medlemmer fra København, ligesom det er tanken, at medlemmer af LGBT Refugees, der er boligplaceret i Aarhus Kommune, skal være med til at få den nye afdeling godt i gang. Gruppen mødes en gang om måneden, og på samme måde som i København, har AIDS-Fondet venligt stillet deres mødelokale til rådighed for møderne.





Lørdagsmøder

I 2017 har vi med stor succes fået mere indhold og flere aktiviteter ind i vores månedlige 'lørdagsmøder' for alle medlemmer, hvor vi er ca. 100 hver gang.

Sidst i februar afholdt vi eksempelvis en lille konference for alle medlemmer. Det foregik i Warehouse9, hvor vi havde besøg af Søren Laursen, forperson i LGBT Danmark, og sognepræst Mia Rahr Jacobsen. De holdt oplæg om henholdsvis LGBT-historie og -rettigheder i Danmark og erfaringer med at være homoseksuel og troende. Sidst i marts foregik vores lørdagsmøde i Aids-Fondets lokaler under overskriften seksuel sundhed, hvor der var workshops og oplæg ved Jeppe Hald og Gitte Kronborg, forperson for Aids-Fondet. Og Vesterbro Dragudlejning kom forbi med en sex-quiz. Mødet i juni var et sportsevent arrangeret i samarbejde med Pan Idræt, og i september var vi i biografen hos MIX Copenhagen LGBTQ Film Festival. Oktobermødet var vores årlige interne stormøde med forskellige oplæg og workshops. Blandt andet havde vi besøg af en familiebehandler fra Integrationsnet – en del af Dansk Flygtningehjælp – der faciliterede erfaringsudveksling for de af vores medlemmer, der er blevet familiesammenført med deres børn, eller som står med forældreansvar for mindreårige søskende.

Vores år sluttede med en højtidsfejring for alle asylansøgere, flygtninge og frivillige i uKirke på Vesterbro, hvor uKirke havde samlet 990 kr. ind til festen og udlånt deres lokaler gratis til formålet. Også tak til Fødevarebanken for at donere mad til middagen, tak til Irma i Sydhavnen for klejner og stor tak til Zenz Organic Hair for at sponserer goodiebags, så der var mindst én pakke til alle. Vi havde en sjov og hektisk pakkeleg, hvortil Zenz Organic Hair havde sponseret produkter, samt stor tak til Mads Nørrgaard for t-shirts, Kritisk Pynt for pynt og brocher og til Dansk Kvindesamfund for kondomer.

LGBT Refugees

Der er en del LGBT-flygtninge i Danmark, der har fået asyl, fordi de risikerer forfølgelse i deres hjemland på grund af deres seksuelle orientering og/eller kønsidentitet eller af andre grunde. LGBT-flygtninge er oftest kommet alene til Danmark og kan have nogle udfordringer, som de ikke i samme grad som andre flygtninge kan bruge migrantmiljøer og –netværk til. Derfor er der i LGBT Asylum en gruppe for LGBT-flygtninge, der har fået asyl i Danmark, og som har brug for et netværk til sammen at håndtere udfordringer i den såkaldte integrationsperiode. Det være sig ift. LGBT-relaterede tematikker, eksilrelaterede problemstillinger eller praktiske forhold knyttet til eksempelvis boligplacering, uddannelse eller arbejde. Alle LGBT-flygtninge, der har fået asyl, er velkomne i gruppen.

Den første weekend i april var vi på weekend-camp med LGBT Refugees. Vi var 26 afsted på koloni i Dronningmølle, hvor vi havde en rigtig dejlig weekend sammen med oplæg, diskussioner, socialt samvær og fest. Vi brugte en del tid på at tale om LGBT Asylums organisationsstruktur, intranet og muligheder for at tage aktivt del i organisationsarbejdet. Desuden var der oplæg om rettigheder, pligter og muligheder i relation til det integrationsprogram, som flygtninge gennemgår i Danmark.

Årets anden refugee-camp foregik i september på Falster. Denne gang havde vi blandt andet besøg af Student Refugees, der rådgav om muligheder og krav i forbindelse med uddannelse. Stor tak til Tuborgfondet for donationen på 25.000 kr., der gjorde denne tur mulig.





Fortalermæssige fokuspunkter

Hvad angår vores fortalrararbejde har vi særligt haft fokus på tre punkter, som på forskellige måder har ramt flere af vores medlemmer.

Vi har oplevet, at praksis er blevet strammet i behandlingen af asylsager med LGBT-asylansøgere fra Uganda. I modsætning til tidligere år er næsten alle vores medlemmer fra Uganda, der har modtaget en endelig afgørelse i 2017, blevet afvist (ni og af ti). Det sker på trods af, at homoseksualitet er stadig er kriminaliseret, og at de seneste oplysninger fra velrenommerede menneskerettighedsorganisationer og andre vestlige landes myndigheder viser, at LGBT-personer udsættes for forskellige former for forfølgelse og overgreb.

Vi har også oplevet flere sager, hvor LGBT-asylansøgere har fået troværdighedsafslag, fordi de danske myndigheder ikke tror på, at de er LGBT. Det kan i sig selv være svært at bevise, at man er LGBT. Der er sjældent håndfaste beviser eller officiel dokumentation, det indebærer intime dele af ens liv, der kan involvere skyld og skam, man har måske aldrig talt om det før, og det kan være endog meget vanskeligt at 'springe' ud over for en myndighedsperson til et interview – hvis man overhovedet er klar over, at man kan og skal det, når man sidder i den konkrete interviewsituation. Vi oplever, at asylansøgere ofte har rigtig svært ved at tale om det, og rigtig svært ved at tale om det på den måde, som myndighederne forventer. Og når de danske asylmyndigheder i nogle sager synes at have et udgangspunkt, der handler om at modbevise en ansøgers seksuelle orientering, og hvor også helt unge eller ressourcetsvage personer forventes at springe klart og entydigt ud som LGBT, bliver det næsten umuligt.

Endelig har vi rejst en tematik, der gælder for en del af vores medlemmer, der har fået asyl og opholdstilladelse i Danmark. Det drejer sig om boligplacering, hvor nogle kommuner ikke tager hensyn til særlige personlige forhold for LGBT-flygtninge. De seneste års mange lovændringer på integrationsområdet har blandt andet betydet, at kommunernes muligheder for at anvise fælles boformer – delte lejligheder eller bofællesskaber – er blevet udvidet. Ligeledes er der slækket på kravene i forhold til, hvor hurtigt man skal anvise en permanent bolig. Det betyder, at en del af vores medlemmer bor i midlertidige boliger i ejendomme, hvor mange flygtninge bor tæt sammen og i nogle tilfælde deler værelse. Det kan betyde manglende sikkerhed og tryghed, ligesom vi har oplevet enkelte tilfælde af fysiske overgreb.

I august udgav vi en rapport på baggrund af en survey blandt vores medlemmer om oplevelser med chikane og overgreb i asylfasen eller integrationsperioden i Danmark. Den kan downloades på vores hjemmeside her:

<https://www.lgbtasyllum.dk/resources/>.

Pride

Også i år har vi deltaget som gruppe i Aarhus såvel som Copenhagen Pride. De udgør nogle af vores højdepunkter på året, hvor kontaktpersoner, asylansøgere og flygtninge sammen deltager i paraderne og andre aktiviteter. Det er nogle meget positive oplevelser, der skaber fællesskab og handlekraft. For en del medlemmer er det første gang, de deltager i en pride. I København havde vi – ligesom de foregående år – et telt på Pride Square på Rådhuspladsen i Pride-ugen, vi deltog i dabatarangementer, og nogle af vores medlemmer optrådte på den store scene. Under Copenhagen Pride solgte vi desuden en særlig t-shirt lavet i samarbejde med designeren Peter Jensen, hvor





overskuddet gik til LGBT Asylum. Stor tak til både Aarhus Pride og Copenhagen Pride for at gøre vores deltagelse mulig.

Presse

LGBT Asylum har også i 2017 på forskellig vis været repræsenteret i pressen. Her er nogle eksempler:

Den 18. august fortæller LGBT Asylum i P1 om at deltage i Copenhagen Pride og om udfordringer med praksis ikke mindst i asylsager vedrørende LGBT-personer fra Uganda:

<https://www.dr.dk/radio/p1/p1-eftermiddag/p1-eftermiddag-2017-08-15/>

Den 24. juni fortæller Pouya i Altinget om at være LGBT-flygtning i Danmark og en del af LGBT Asylum:

<http://www.altinget.dk/artikel/pouya-blev-forfulgt-for-sin-seksualitet-i-danmark-har-han-fundet-sig-selv>

Den 16. april har Mads, der er frivillig i LGBT Asylum, en kronik i Information om LGBT-forfølgelser i Tjetjenien og muligheder for handling:

https://www.information.dk/debat/2017/04/putin-ryster-naeppe-bukserne-anders-samuelsen-raaber-tjetjeniens-foelgelse-lgbt-personer?lst_ltst

Den 11. april har Michael, der er frivillig i LGBT Asylum, en kronik i Information, hvor han fortæller om en ulykkelig sag, hvor Flygtningenævnets gav afslag til en ung homoseksuel asylansøger fra Afghanistan med henvisning til, at de ikke fandt det troværdigt, at han var homoseksuel:

<https://www.information.dk/debat/2017/04/flygtningenaevnet-troede-paa-ali-homoseksuel-saa-forsvandt>

Den 31. marts har Erik, der er frivillig i LGBT Asylum, et indlæg i Politiken om asylansøgers manglende retssikkerhed og Udlændingestyrelsens troværdighedsvurderinger:

<http://politiken.dk/debat/debatindlaeg/art5893129/N%C3%A5r-Udl%C3%A6ndingestyrelsen-interviewer-asylans%C3%B8gere-er-der-ingen-garanti-for-at-tolken-kender-sproget-ordentligt>

Se presse og materialer på vores hjemmeside: www.lgbt asylum.dk



Bliv bidragsyder og ven af LGBT Asylum

Hvis man som privatperson ønsker at støtte vores arbejde i LGBT Asylum, kan man gøre det på forskellige måder:

Engangsdonationer kan foretages via mobilepay til vores nummer 7152 3397 eller som en bankoverførsel til vores konto i Merkur 8401 1192907. Du har også mulighed for at blive støttemedlem og støtte med 50 kr. hver måned via PayPal. Som støttemedlem modtager du vores nyhedsbrev, og du vil blive inviteret til vores åbne arrangementer og forskellige asylopolitiske og LGBT-politiske events. Du kan blive støttemedlem via vores hjemmeside <https://www.lgbt asylum.dk/donate/stottemedlemskab/>.

Ønsker du at engagere dig yderligere i gruppens arbejde enten som medhjælper ved større events, som tolk i forbindelse med rådgivning eller ved at blive kontaktperson, så kan du sende en ansøgning til os på : info@lgbt asylum.dk.

Vi har et ansøgningsskema, som vi foretrækker, at du sender med – det kan du finde her: <https://www.lgbt asylum.dk/kontaktpersoner-soges-til-lgbt-asylum/>



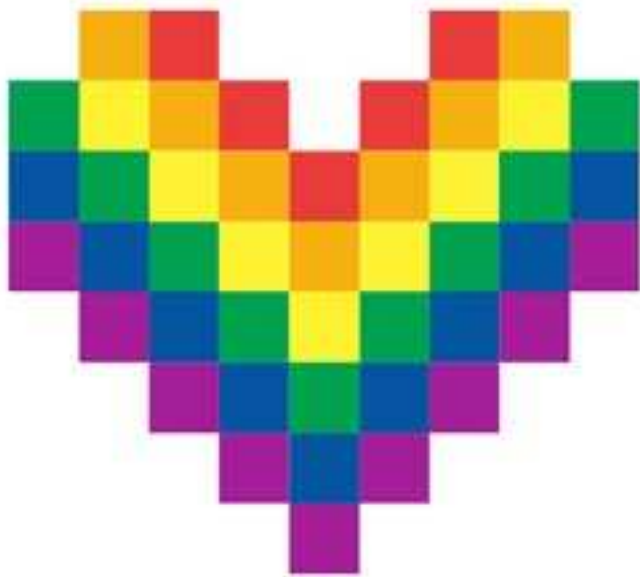
Tak til fonde og andre støtter

Vi sender en stor tak til alle de, som i 2017 har givet os bevillinger, ydet økonomisk støtte, doneret produkter og fødevarer, arbejdet gratis for os og til de, som har udlånt lokaler!



Peter Jensen
Thomas Winkler
Jacob Thorsen
Carsten Jürgensen

Katarina Green
Mia Selin
Susanne Møller Nielsen
Thomas Cato



HØRINGSSVAR VEDRØRENDE KØBENHAVNS KOMMUNES LGBTI+ POLITIK 2018-2023**OPRETTET**

16. september 2018

SVARNUMMER

5

INDSENDT AF

Peder Holk Svendsen, Forperson

VIRKSOMHED / ORGANISATION

LGBT Danmark

POSTNR.

1164

BY

København K

HØRINGSSVAR

Kommentarer til Københavns Kommunes oplæg til LGBTI politik Vi har i LGBT Danmark gennemgået oplægget til den fremsendte politik og har nedenstående kommentarer til oplægget. Vores kommentarer ligger i 5 dele, der dækker senior området, AURA, arbejdsmarkedsindsatsen og en samlet husning af byens forskellige politiske, sociale og kulturelle organisationer af varig karakter. Den femte kommentar er udfærdiget i samarbejde med Pan Idræt. 1) For senior området har vi fra vores senior politiske udvalg denne kommentar til Sundheds- og omsorgsforvaltningens forslag (side 21): Seniorpolitisk Udvalg i LGBT Danmark mener, at det er udmærkede forslag, der nævnes i planen. Dog savner vi prioritering af uddannelse i LGBTI+ -viden på seniorområdet. Først og fremmest i opfølgning af regnbueprofilen på Slottet, som fra begyndelsen fik mulighed for at give personalet et kursus i normkritisk LGBTI+ - kundskab. Som bekendt er der ret stor udskiftning af personale på plejecentre, så det i dag er en mindre del af personalet, som har gennemgået kurset. Det er en uheldig situation, da profilen jo lover LGBTI+ -personer et personale med særlig viden om deres livsomstændigheder. Dette betyder at personalet løbende behøver opdatering, samt at nyt personale snarest efter ansættelsen gennemgår kurser, så de kan leve op til beboernes rimelige forventninger. Desuden er der indtil nu ret få åbne LGBTI+ -personer, som har søgt og fået bolig på Slottet. Det skyldes formentlig disse personers manglende viden om muligheden - men især hos visitatorerne er det vigtigt at have denne viden, da de kan være med til at åbne for valg af plejehjemsplads. Vi forestiller os, at ledende visitatorer kan deltage i kurser, samt at de kan viderebringe information til kolleger blandt andet via den pjece, frivillige på Slottet har forfattet om, hvorfor et LGBTI+ -tilbud er vigtigt. Derudover mener vi at plejepersonale bør være forberedt på mødet med LGBTI+ -personer på alle kommunens plejehjem samt i hjemmeplejen, og på rehabiliteringscentre og dagcentre. Derfor bør kurser indgå både i efteruddannelse af kommunens ansatte samt i uddannelsen af sosu-hjælpere og -assistenter. Det skal understreges at afholdelse af kurser, samt undervisning, uddannelse og efteruddannelse bør finansieres og ikke varetages af frivillige, da hverken kvalitet eller driftssikkerhed herved kan garanteres. 2) For planens referencer til foreningens projekt AURA har vi følgende kommentar (side 19): AURA's reference forvaltning bør i højere grad ligge i Børne- og Ungdomsforvaltningen om end det giver mening at have en delvis reference også til Social- og Omsorgsforvaltningen. Samlet bør indsatsen på området understøttes i begge forvaltninger, men med en understregning af, at brugergruppen ikke kun i specielle og ikke i alle tilfælde omfattes af Social- og Omsorgsforvaltningens forvaltningsområde. En af udfordringerne i kapitlet, der omhandler unge-segmentet ikke mønter sig på initiativer på "tilbudsplan" til unge, der bryder med normerne, men overvejende er på et "undervisningsniveau". Den største kritik er selvfølgelig, at det ikke fremgår af teksten, at kommunen budgetterer med sin støtte. Det er især ærgerligt. Formuleringen i udkastet lyder: "Forvaltningen giver støtte til, at LGBT Danmark opbygger og styrker sociale fællesskaber blandt unge LGBTI+ personer gennem sociale aktiviteter i Café Aura for at skabe et frirum, hvor de unge kan være sig selv." Kommunen skal forstå, at det ikke er muligt at opbygge og styrke sociale fællesskaber blandt unge LGBTI+ personer, hvor rammerne ikke er kvalitetssikret og aktiviteterne ikke er attraktive for de unge at deltage i. Ved andre initiativer fremgår det med tekst, at der følger midler med i kommunens støtte, ved denne formulering: "Det bemærkes, at gennemførelse af initiativet forudsætter finansiering." Den formulering er udeladt ved AURA. 3) Med henvisning til siderne 22 og 24, vil vi gerne fremhæve, at det i vores optik aldrig kan være et ansvar, der pålægges den enkelte medarbejder at gå til ledelsen i relation til LGBTI-spørgsmål på arbejdspladsen. Der ligger altid en asymmetrisk magtposition mellem medarbejder og ledelse. Vi mener at det er nødvendigt at opkvalificere og udvikle, ikke kun LGBTI inklusionspolitikker, men også at kompetence udvikle såvel medarbejderrepræsentanter som ledelsesrepræsentanter i alle kommunens MED- og Samarbejdsudvalg. På samme måde mener vi heller ikke at E-learning og frivillige personaleklubber, der oprettes om en gruppe af medarbejdere selv tager initiativ hertil, er problematisk og uambitiøst. Der bør indføres ensartede politikker for alle kommunens arbejdspladser og sikres en fokuseret og ledelsesdrevet implementering af inklusionspolitikker. 4) Lokaler til sociale, kulturelle og rådgivningsmæssige tilbud til LGBTI+ borgerne i Københavns Kommune. Der nævnes en række organisationer og tilbud af social og kulturel karakter (side 15), der dækker over en række områder fra integration til events, som eksempelvis Copenhagen Pride. Københavns Kommune faciliterer en række kulturhuse, der for en dels vedkommende centrerer sig om specifikke temaer eller særlige kendetegn. Et LGBTI-kulturhus ville kunne rumme både en stor del af de nuværende tilbud, der nævnes i den nuværende tekst, såvel som en lang række yderligere kulturelle og sociale tilbud og lægge rum til aktiviteter, der ikke er event-, men netværks-orienterede. Rådgivning og gruppeaktiviteter af ikke-event karakter, der understøtter både ungdoms- og senior-segmenternes b

ehov for netværksopbyggende aktiviteter, har behov for fysiske rammer at fungere under. Dette initiativ vil kræve finansiering. 5) Idræt og fritidslivet i Københavns Kommune Statistikker viser at op mod 30% af den voksne heteroseksuelle og cis-kønnede befolkning dyrker idræt og motion i deres fritid. Dette øger både livskvalitet og forbedrer den generelle fysiske og psykiske sundhed og skaber positive sociale relationer. Det samme tal for LGBTI-personer ligger på under 10%. Det bør være en naturlig del af kommunens fokus, at gøre det mere tiltalende for LGBTI-personer at dyrke idræt og motion, ved i større grad at sikre, at kommunens faciliteter også er til rådighed for dette segment, dette både i forhold til faciliteterne i sig selv, såvel som tidspunkterne disse kan tilgås og benyttes. Derudover bemærker vi at København var vært for WorldOutGames i 2009 og dette kunne nævnes i tidslinjen samt at EuroGames 2021 som den anden halvdel af megaeventet Copenhagen 2021 sammen med WorldPride 2021 kan skrives ind som pejlemærke for fremtiden.

Få nyt om høringer

> Abonnér

Normstormernes hørings svar til Københavns Kommunes LGBTI+politik 2018-2023

Normstormerne har, i samarbejde med Københavns og Aarhus Kommune, udført LGBTI+undervisning siden 2012. Vi har derfor også den mest systematiske kontakt til skoler, lærere og elever angående LGBTI+ og trivsel, ligesom vi har en tæt kontakt til unge i LGBTIQA+målgrupperne. Vi har desuden en bred kontakt til LGBTIQA+miljøerne generelt.

Vi er helt enige i og værdsætter meget forslaget om udvidelse af Normstormerne som gratis tilbud til både indskoling og mellemtrin. Lærere, forældre og elever efterspørger det og vi har længe ønsket at iværksætte denne udvikling. Vi er derfor godt forberedt og vil kunne påbegynde arbejdet med kort varsel.

I Normstormerne sætter vi selvfølgelig stor pris på, at Københavns Kommune, med en LGBTI+ Politik, ønsker at sikre prioriteringen af indsatser til forbedring af LGBTI+personers trivsel. Det har længe været et stort ønske fra os, og de mange andre LGBTI+aktører, at Københavns Kommunes indsatser i højere grad imødekommer de udfordringer, der er med homo-, bi-, og transfobi, hate crimes og diskrimination og således matcher behovet hos LGBTI+borgerne i kommunen.

Vi er meget begejstrede for mange af forslagene til konkrete LGBTI+fokuserede initiativer, men vi opfordrer til at følgende skærpes:

- Visionen for politikken.
- Beskrivelsen af LGBTI+personers mistrivsel og dårlige levevilkår, som ligger til grund for politikken.
- Overvejelserne om særligt udsatte LGBTI+personer, også udover minoritetsetniske LGBTI+personer, fx unge hjemløse LGBTI+personer.
- Beskrivelsen af hvordan LGBTI+personers trivsel monitoreres i Københavns Kommune.
- Begrundelsen for afgrænsning af målgruppen til LGBT+ eller det nu foreslåede LGBTI+.
- Sondringen mellem målrettede LGBTI+indsatser og generelle indsatser.
- Vigtigheden af LGBTI+ledede og -målrettede indsatser.
- Vigtigheden af en grundig og bredt repræsenteret målgruppeinddragelse.
- Beskrivelsen af hvordan politikken operationaliseres og realiseres.
- Behovet for nye målrettede indsatser for LGBTI+personer.
- Beskrivelsen af hvordan indsatserne LGBTI+kvalitetssikres og evalueres.

Vi vil også gerne i det videre arbejde dele vores viden og komme med anbefalinger til fremtidige indsatser om, hvordan vi kan skabe en endnu mere inkluderende og handlingsorienteret LGBTI+ Politik, der kan være med til at sikre, at København bliver en mere inkluderende by for LGBTI+-personer.

Det er glædeligt, at det allerede er blevet bekræftet, at vores kommentarer i forbindelse med økonomiudvalgets møde d. 14. august 2018, vil blive inddraget i det videre arbejde med politikken.

Mange hilsner
Kris Vinther
Anna Wandel-Petersen
Jakob Lindebæk Jasim
fra Normstormerne

Indhold

1. OVERORDNEDE OVERVEJELSER	3
Sondring mellem målrettede LGBTI+indsatser og generelle indsatser	3
Tosporede indsatser	3
Tidsperspektiver	4
Finansiering	4
Afgrænsning og begrebsafklaring	4
Baggrund	4
Hjemløshed	4
Inddragelse af interesseorganisationer	4
Monitorering af trivsel	5
2. OVERVEJELSER OG KOMMENTARER	5
Titel	5
Side 2	5
Side 5	5
Side 6	6
Side 8	7
Side 9	8
Side 10	10
Side 11	11
Side 14	12
Side 15	13
Side 16	15
Side 17	16
Side 18	17
Side 19	18
Side 22	20
Side 24	21
Side 25	22
Side 27	23
Side 28	23

1. OVERORDNEDE OVERVEJELSER

Dokumentet "Københavns Kommunes LGBTI+ Politik - En ligeværdig del af fællesskabet" fremstår primært som et dokument, der beskriver historiske nationale fremskridt og kortlægger eksisterende indsætter i Københavns Kommune der har LGBTI+fokus eller har involveret et enkelt eller få elementer direkte relateret til LGBTI+ eller som slet ikke har noget LGBTI+fokus, men som fremhæves eksempelvis grundet et generelt trivsels- eller seksualitetsfokus. Det anbefales at der fokuseres på forhold der er relaterede til Københavns Kommune og som har et målrettet LGBTI+fokus.

Sondring mellem målrettede LGBTI+indsatser og generelle indsatser

Vi har en særlig bekymring, hvad angår sondringen mellem målrettede LGBTI+indsatser og generelle indsatser.

Det fremgår ikke helt tydeligt, om Københavns Kommune især vil prioritere målrettede indsatser eller vil forsøge at mainstreame LGBTI+ ind i allerede eksisterende indsatser, der har et minimalt eller slet ikke har et LGBTI+fokus. Sidstnævnte vil have afgørende negative konsekvenser for, hvorvidt og i hvilken grad indsætterne kan forbedre LGBTI+personers sundhed og trivsel samt mulighederne for forankring i miljøerne.

Vi er meget bekymrede over, at der foreslås så relativt få LGBTI+ledede og -målrettede indsatser. Vi er særligt bekymrede for at bl.a. den generelle sundheds- og seksualundervisning, der ikke er LGBTI+fokuseret, tænkes ind som en LGBTI+indsats, herunder "Nyeste viden om børns seksuelle viden og adfærd" (s. 10), "Særlig vejledning" (s. 10), Obligatorisk "Uge Sex" (s. 11), obligatorisk "Seksualundervisning" (s. 11) m.fl. Vi er også meget bekymrede over, at det er den generelle seksualundervisning, der foreslås som obligatorisk og ikke de målrettede indsatser.

Den generelle sundheds- og seksualundervisning og de andre generelle indsatser trænger absolut til at blive gjort meget mindre homo-, bi-, og transfobisk, men det er ikke hensigtsmæssigt, hvis det sker på bekostning af nødvendige LGBTI+ledede og -målrettede indsatser. Det bør ske som en selvfølgelig del af de generelle majoritetsfokuserede indsatser, og det bør fremgå tydeligt af politikken, hvilke indsatser der er et direkte svar på LGBTI+politikken, er LGBTI+ledede og -målrettede og hvilke, der er generelle indsatser, der skal justeres til også at inkludere LGBTI+.

Eksempler på generelle indsatser som ikke er målrettede LGBTI+ indsatser: Sundhedstjek - individuel rådgivning for unge', 'Ung i forandring – Samtaleforløb for at fremme unges mentale sundhed og trivsel', 'Nyeste viden om børns seksuelle viden og adfærd', 'Børne- og Ungepolitik – perspektiver på tværs af sektorer', 'Integrationshandleplanen 2017 2018', 'Skoleindsats til bekæmpelse af diskrimination' og 'Uge Sex'.

Tosporede indsatser

Det gælder for alle indsatser at de bør være tosporede, således at de består af en primær indsats som er målrettet LGBTI+personer, eller specifikke undergrupper heraf og en sekundær indsats, som er at opkvalificere de generelle indsatser til inklusion af LGBTI+personer.

Tidsperspektiver

Politikken er beskrevet gældende fra 2018-2023. Der efterlyses en beskrivelse af hvordan politikken skal evalueres undervejs, herunder hvordan interesseorganisationer inddrages.

Der efterlyses tidsangivelser på de konkrete initiativer. Det anbefales at revidere politikken årligt.

Finansiering

Der efterlyses overordnede prisoverslag på de foreslåede konkrete initiativer. Ligesom der bør følge finansiering med konkrete initiativforslag. De mange ufinansierede forslag er i risiko for aldrig at blive realiseret og det er derfor afgørende, at der i det videre arbejde sikres midler til realiseringen af indsatserne.

Afgrænsning og begrebsafklaring

Der savnes en beskrivelse af, hvordan er beslutningen om betegnelsen LGBTI+ er truffet, samt hvad +’et dækker over. På side 2 nævnes: "... for eksempel aseksuelle og queerpersoner.", men det ville være hensigtsmæssigt at have en oplysende liste for, hvad plusset dækker over, så forvaltningerne kan orientere sig om, hvilke LGBTI+personer, de aktivt skal tænke ind i de initiativer, denne politik afstedkommer.

Baggrund

Der savnes en baggrundsbeskrivelse for denne politik, som inddrager eksisterende statistik vedrørende LGBTI+ personers trivsel, eksempelvis: selvmord, hatecrimes, dødelighed, ensomhed.

Hjemløshed

Der efterlyses en beskrivelse af det voksende behov for indsatser for LGBTI+personer berørt af eller i risiko for hjemløshed. Der sker i øjeblikket en stigning i antallet af især unge hjemløse og forskning fra andre europæiske lande peger på en markant overrepræsentation af LGBTI+personer blandt hjemløse. Der er en øget efterspørgsel på opkvalificering af medarbejdere der arbejder med hjemløse, da det er noget som oftere og oftere er et tema. Der er akut mangel på målrettede indsatser for LGBTI+hjemløse, herunder og opkvalificering af allerede eksisterende generelle tilbud.

Inddragelse af interesseorganisationer

Da flere af de relevante LGBTI+organisationer, der til daglig arbejder med og har vigtig viden om, de forskellige grupper under LGBTI+paraplybetegnelsen, ikke er blevet inddraget i processen omkring udformningen af denne politik, så foreslår vi, at denne proces fortsættes og forbedres, efter at det åbne høringsvar til LGBTI+politikken lukkes d. 17.09.18. Således at der arbejdes videre med udformningen af politikken med bedre inddragelse af LGBTI+organisationerne.

Monitorering af trivsel

Der bør iværksættes måling af trivsel for LGBTI+personer i Københavns Kommune, herunder målinger af trivslen blandt LGBTI+børn og -unge på skoler og i fritidstilbud.

2. OVERVEJELSER OG KOMMENTARER

Hele teksten fra udkastet er kopieret for at tydeliggøre konteksten af overvejelserne og kommentarerne. Den oprindelige tekst er angivet i kursiv og Normstormernes kommentarer er angivet i fed.

Titel

KØBENHAVNS KOMMUNES LGBTI+ POLITIK 2018-2023 EN LIGEVÆRDIG DEL AF FÆLLESSKABET

Side 2

LGBTI+ er en samlebetegnelse for lesbiske, bøsser, biseksuelle, transpersoner, interkønnede og andre, som falder udenfor de dominerende normer for køn og seksuel orientering, for eksempel aseksuelle og queerpersoner

Side 5

København er for alle

Da det første homoseksuelle par fik papir på hinanden på Københavns Rådhus i 1989, skrev vi verdenshistorie. I 2010 fik homoseksuelle par mulighed for at adoptere på lige fod med heteroseksuelle par. I 2012 blev det første homoseksuelle par viet i kirken. Og i 2015 svarede 90 pct. af danskerne, at homoseksuelle skal have de samme rettigheder som heteroseksuelle – EU-gennemsnittet var 70 pct. I august 2017 oplevede vi en Copenhagen Pride-uge med større opbakning og flere deltagere end nogensinde før. Også denne gang gik jeg selv med i paraden, og jeg var meget stolt over at være overborgmester i et København, som var pakket ind i regnbuens farver og vidnede om, at vores by er – og skal være – for alle. Københavns Kommune deltog for femte år i træk med en vogn i paraden, og vi havde som arbejdsgiver indbudt alle medarbejdere til at være med til at fejre mangfoldigheden under sloganet "Copenhagen is for everyone". Så vi er heldigvis nået langt. Men vi er ikke langt nok. For på trods af den gode udvikling har vi stadig udfordringer med homofobi, bifobi, transfobi og hate crimes i vores by, og vores LGBTI+ borgere trives i gennemsnit dårligere end resten af befolkningen. En undersøgelse fra Center for Alternativ Samfundsanalyse har vist, at dobbelt så mange blandt lesbiske, bøsser, biseksuelle og transpersoner samlet set har haft selvmordstanker indenfor det seneste år sammenlignet med resten af befolkningen. Og fire gange så mange har forsøgt at begå selvmord. En af de meget udsatte grupper er LGBTI+ borgere med anden etnisk baggrund end dansk. De møder alt for ofte fordømmelse fra omgivelserne. Når vi siger, at København er for alle, så mener vi det. Det betyder, at vi ikke accepterer hadforbrydelser, diskrimination, krænkende adfærd eller stigmatisering. Vi kan ikke løse alting med beslutninger fra Rådhuset. Men vi kan som politikere i København udstikke rammerne for, hvordan vi ønsker, at vores by skal udvikle sig. Det har vi gjort ved at beslutte, at København skal have en LGBTI+ politik. Den fælles politik sikrer en fælles forpligtelse til at arbejde for lige muligheder for alle borgere i Københavns Kommune uanset seksualitet eller kønsidentitet. Politikken vil over de kommende år udgøre et afsæt for det videre arbejde på området.

Frank Jensen Overborgmester i København

Der efterlyses et forord der i højere grad peger på de problematikker, som gør sig gældende på området, frem for de hovedsageligt nationale begivenheder, som nævnes i det foreliggende. Der savnes også en afspejling af mangfoldigheden i LGBTI+, da det primært er begivenheder der omhandler homoseksuelle mænd som fremhæves i forordet.

Side 6

En ligeværdig del af fællesskabet

Det markerede anbefales ændret til "Lige vilkår og lige rettigheder"

Københavns Borgerrepræsentation vedtog den 24. august 2017 at udarbejde en politik for København på området. Den skal sikre lige vilkår og rettigheder for alle borgere og dermed understøtte, at Københavns Kommunes værdigrundlag gælder for alle. Derudover sikres en årlig opfølgning på levevilkårene for LGBTI+ borgere.

*LGBTI+ mangfoldighed LGBTI+ borgere er en mangfoldig gruppe. Der er LGBTI+ borgere i alle aldersgrupper med forskellige etniciteter, uddannelser, religiøse og politiske overbevisninger og med og uden handicap. Der er LGBTI+ borgere, som er forældre, hjemløse, har psykiske udfordringer, er aktive i lokalforeninger, direktører, jobsøgende og så videre. Visionen med Københavns Kommunes LGBTI+ politik er at understøtte, at kommunen møder LGBTI+ personer med respekt, ligeværdighed, dialog og tillid og dermed sikre, at kommunens værdigrundlag også i praksis gælder for alle. Målet med Københavns LGBTI+ politik er at skabe et afsæt for, at de enkelte forvaltninger og kommunen som helhed arbejder for lige muligheder for alle københavnere uanset seksualitet og kønsidentitet. I Københavns Kommune ønsker vi, at alle københavnere og byens gæster – uanset køn, seksualitet og kønsidentitet – bliver mødt med respekt og oplever København som en rummelig by, hvor alle er ligeværdige og har lige muligheder for at blive en del af fællesskabet. I København skal vi behandle alle lige – men ikke nødvendigvis ens. Et større fokus på mangfoldigheden i seksualitet og kønsidentitet skal give større forståelse for vores forskelligheder og øge rummeligheden i vores by, så vi kan bidrage til at fastholde København som en af verdens bedste byer at bo og leve i. Vi arbejder derfor for, at mangfoldigheden i seksualitet og kønsidentitet overalt indgår som en integreret del af kommunens virke og samtidig understøttes af konkrete indsatser, **hvor det er relevant.***

Den markerede sætning bør slettes.

Fra tryghed til tiltaleformer

*På tværs af kommunens syv forvaltninger skal vi sikre en ligestillet service i vores kerneydelser og i mødet med brugerne, og vi skal løbende forholde os til, hvordan vi tilrettelægger og udformer vores tilbud og services. Arbejdet er – ligesom København – mangfoldigt og handler om alt fra tryghed til tiltaleformer. **Er vores bydele og parker trygge at færdes i? Er personalet på vores institutioner og skoler klædt på til at møde børn og unge med LGBTI+ baggrund? Kan jobcentrene tage hånd om alle slags borgere uanset seksualitet og kønsidentitet? Og tager vores blanketter højde for regnbuefamilier og borgere, som ikke identificerer sig som hverken mand eller kvinde? Det er bare nogle af de mange spørgsmål, vi kan stille os selv.***

Det markerede afsnit anbefales ændret til: For LGBTI+personer er vores bydele og parker ikke trygge nok. Personalet på vores institutioner og skoler er ikke klædt godt nok på til at møde børn og unge med LGBTI+ baggrund. Jobcentrene kan ikke tage hånd om alle slags borgere uanset seksualitet og kønsidentitet. Vores blanketter tager ikke tilstrækkeligt højde for regnbuefamilier

og borgere, som ikke identificerer sig som hverken mand eller kvinde. Disse ting er tydelige problematikker i Københavns Kommune.

Politikken understøtter vi Københavns Kommunes værdigrundlag og sikrer, at der bliver gjort en indsats for mangfoldigheden i København.

Det markerede afsnit anbefales ændret til: Politikken skal understøtte Københavns Kommunes værdigrundlag og sikre, at der bliver gjort en indsats for LGBTI+personers levevilkår, tryghed og trivsel i København.

På de følgende sider bliver politikken afspejlet i Københavns Kommunes syv forvaltninger, hvor fokus ligger på deres essentielle områder. Den praktiske gennemførelse af initiativerne i arbejdet med formuleringen af politikken er der lagt vægt på, at der skal iværksættes konkrete, fremadrettede initiativer. En del af disse initiativer kræver finansiering for at kunne gennemføres. Ved de initiativer, hvor gennemførelsen kræver finansiering, er dette anført.

Side 8

Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen

Forvaltningens primære opgave er at øge beskæftigelsen, skabe vækst og styrke integrationen i byen.

Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen ser potentialet i alle mennesker og understøtter, at borgere og medarbejdere med LGBTI+ baggrund har lige muligheder for at deltage i og bidrage til byens udvikling, at de inkluderes og trives i arbejdslivet, og at de opnår resultater på lige fod med andre borgere i fællesskabet København.

Det markerede anbefales slettet.

Kommentar:

- En LGBTI+politik bør fokusere på at sikre rammerne og udgangspunktet for trivsel og sikre arbejdsforhold for LGBTI+personer samt at påtage sig ansvaret for, at LGBTI+borgere ikke oplever fobi i mødet med Kommunen som serviceorgan både de ansatte og de kommunale rum, fremfor at være resultatorienteret omkring LGBTI+personers produktivitet i sammenligning med andre borgere.

Fremme af demokratiske værdier

Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen understøtter, at forvaltningens partnere samarbejder ud fra fælles retningslinjer baseret på fundamentale menneskerettigheder.

Konkret initiativ: Charter for demokratiske værdier: Forvaltningen har udarbejdet et charter. På LGBTI+ området har LGBT Danmark, Copenhagen Pride og Sabaah (som arbejder for at forbedre vilkårene for LGBTI+ personer med etnisk minoritetsbaggrund) tilsluttet sig charteret. I charteret hedder det blandt andet, at:

”Alle mennesker er født frie og lige i værdighed og rettigheder, uanset køn, kønsidentitet, hudfarve, religion, politisk anskuelse, seksuel orientering, alder, handicap eller national, social eller etnisk oprindelse”.

Kommentar:

- Charteret fremstår som relateret til anti-radikaliseringarbejdet i Københavns Kommune og chartrets formål har, udover det citerede, tilsyneladende ikke meget at gøre med LGBTI+personer. Det vurderes at den citerede grundværdi fra charteret ikke meningsfuldt kan stå alene og ikke er relateret til LGBTI+.

Flygtninge med LGBTI+ baggrund

Der bliver gjort en særlig indsats, når vi tager imod flygtninge med LGBTI+ baggrund.

Konkret initiativ: Tryk indkvartering: Alle flygtninge bliver som udgangspunkt indkvarteret i en midlertidig bolig på Ottiliavej i Valby. Hvis der er tilfælde, hvor flygtninge med LGBTI+ baggrund finder det utrygt at være indkvarteret på Ottiliavej, bliver de i stedet flyttet til andre lejligheder i byen.

Kommentar

- **Vi støtter LGBT Asylums høringsvar.** Det er vigtigt at flytte LGBTI+flygtninge væk fra opholdssteder, hvor de føler sig utrygge pga. deres kønsidentitet og/eller seksuelle orientering. Vi støtter også forslaget om bofællesskaber for LGBTIQA+flygtninge.

Skoleindsats til bekæmpelse af diskrimination

Ikke mindre end 26 pct. af alle unge københavnere oplevede diskrimination i 2016. For at bekæmpe diskrimination er det vigtigt at inddrage folkeskoler og ungdomsuddannelser, for det er her, den væsentligste dannelse af børn og unge finder sted. Med "Integrationshandleplanen 2017-2018" er "Skoleindsats til bekæmpelse af diskrimination" iværksat.

Konkret initiativ: Øge skoleelevers indsigt og modvirke diskrimination af LGBTI+ personer: Forvaltningen tilbyder skoler og ungdomsuddannelser workshops, forumteater og oplæg. Formålet er, med forskellige virkemidler, at øge københavnske skoleelevers indsigt og modvirke diskrimination af LGBTI+ personer. Det bemærkes, at finansieringen af initiativet udløber med udgangen af 2018, og at fortsat gennemførelse forudsætter finansiering.

Anbefalinger:

- Det fremgår ikke af "Integrationshandleplanen 2017 2018"¹ at, det er en LGBTI+ målrettet indsats. Derfor anbefales det at rykke denne til et eventuelt bilag med oversigt over generelle indsatser.
- Det er vores opfattelse, at 'Skoleindsats til bekæmpelse af diskrimination'² ikke er en målrettet LGBTI+ indsats, men en generel indsats. Derfor anbefales det at rykke denne til et eventuelt bilag med oversigt over generelle indsatser.

Side 9

1972 BØSSERNES BEFRIELSESFRONT INDRETTER BØSSEHUSET PÅ CHRISTIANIA.

Den markerede sætning bør slettes.

Information om mangfoldige familiestrukturer og ligebehandling i Danmark

¹ https://www.kk.dk/sites/default/files/uploaded-files/integrationshandleplan_2017-2018_.pdf

² https://www.kk.dk/sites/default/files/uploaded-files/integrationshandleplan_2017-2018_.pdf

Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen understøtter, at nyankomne udlændinge opnår kendskab til diversiteten i det danske samfund.

Konkret initiativ: Undervisning af ydelsesmodtagere omfattet af integrationsloven: Som en del af undervisningen i danske samfundsforhold under integrationsprogrammet for nyankomne udlændinge bliver ydelsesmodtagere omfattet af integrationsloven undervist i mangfoldige familiestrukturer og ligebehandling.

Kommentar

- **Vi mener det er relevant at overveje risikoen for at diskrimination ved så eksplicit at nævne initiativer, som forudindtager manglende viden om "mangfoldige familiestrukturer og ligebehandling" hos bestemte befolkningsgrupper - i det her tilfælde "nyankomne udlændinge"**

Fokus på inklusion af LGBTI+ personer på arbejdsmarkedet

Undersøgelser har vist, at mere end hver tredje dansker har oplevet, at der tales nedsættende om homoseksuelle, biseksuelle og/eller transkønnede på deres arbejdsplads, og at to ud af fem ikke oplever, at de kan være åbne omkring deres seksualitet på arbejdspladsen.

Konkret initiativ: Coaching og workshops til virksomheder: Forvaltningen vil tilbyde coaching og workshops til virksomheder, som ønsker viden om inklusion af LGBTI+ personer på arbejdsmarkedet. Formålet er, at LGBTI+ personer oplever øget trivsel og dermed også får bedre mulighed for at yde en optimal arbejdsindsats. Det bemærkes, at gennemførelse af initiativet forudsætter finansiering.

Vi anbefaler at man ekspliciterer:

- **Hvilke og hvor mange arbejdspladser vil blive tilbudt workshops og coaching**
- **Hvem der skal udføre workshops og coaching om "viden om inklusion af LGBTI+ personer på arbejdsmarkedet"**

Anbefaling:

- **Det anbefales, at LGBTI+ personer inkluderes i udarbejdelsen af forløbene**

Et trygt natteliv

Det er i nattelivet, flest unge københavnere oplever diskrimination. Med indsatsen 'Et trygt natteliv' arbejdes der blandt andet for at styrke trygheden for LGBTI+ personer i nattelivet, og indsatsen når hvert år ud til 30-40.000 unge københavnere. Der er i den forbindelse blandt andet udviklet et "Charter for et fair natteliv uden diskrimination".

Konkret initiativ: Oplysningskampagne: Forvaltningen udfører i 2018 en oplysningskampagne, hvis formål er at forebygge diskrimination af LGBTI+ personer i nattelivet. Kampagnen sætter fokus på, hvilke udfordringer man kan stå overfor som LGBTI+ person i nattelivet i København, og hvordan disse udfordringer kan modvirkes.

Vi anbefaler at man ekspliciterer:

- **Hvem er målgruppen for oplysningskampagnen**
- **Hvem står for udarbejdelsen af oplysningskampagnen**

Anbefaling:

- Det anbefales, at LGBTI+ personer inkluderes i udarbejdelsen af oplysningskampagnen

Side 10

Børne- og Ungdomsforvaltningen **Et stabilt grundlag for livet**

Ifølge Dagtilbudsloven skal Københavns Kommune tilbyde aktiviteter og rammer i dagtilbud, fritidstilbud og klubtilbud, som understøtter, at børn og unge trives, lærer og udvikles. Børn og unge skal sikres en god, udviklende og tryk barndom og et stabilt grundlag for livet. Folkeskoleloven foreskriver, at folkeskolen ikke må påvirke eleverne i retning af bestemte livsanskuelser – der skal være plads til mangfoldighed. Københavns Kommune har udarbejdet "Børne- og Ungepolitik – perspektiver på tværs af sektorer". Den baserer sig på kommunens kerneværdier – respekt, ligeværdighed, dialog og tillid – og rummer kommunens visioner for det gode børne- og ungeliv. Den afspejler samtidig de forventninger, forvaltningen har til både børn, unge, forældre, medarbejdere og frivillige. Forvaltningen vil sikre, at der stilles nødvendig, relevant og opdateret viden på LGBTI+ området til rådighed for alle medarbejdere.

Konkret initiativ: "Nyeste viden om børns seksuelle viden og adfærd": Forvaltningen har udarbejdet videns og inspirationsmateriale, som skal professionalisere den pædagogiske erfaringsbaserede viden om 0-14-årige børns seksuelle udvikling og adfærd. Formålet er at understøtte det professionelle pædagogiske arbejde og samarbejdet med forældrene.

Konkret initiativ: Særlig vejledning: Forvaltningen har udarbejdet en særlig vejledning for Københavns Kommune i samarbejde med Sex og Samfund. Vejledningen skal støtte lærerne i at tilrettelægge læringsforløb i henholdsvis indskoling, mellemtrin og udskoling.

Anbefalinger:

- I "Børne- og Ungepolitik – perspektiver på tværs af sektorer"³ under afsnittet 'Børn og unges demokratiske dannelse' står køn nævnt en gang. I vurderinger af LGBTI+inklusion ved vi erfaringsmæssigt at køn nævnt alene, meget sjældent er relateret til LGBTI+, men derimod til en cisheteronormativ forståelse af ligestilling mellem cismænd og ciskvinder. Derudover er perspektiver der knytter sig til LGBTI+ målrettede indsatser udeladt af politikken. Derfor anbefales det at rykke denne til et eventuelt bilag med oversigt over generelle indsatser.
- I "Nyeste viden om børns seksuelle viden og adfærd"⁴ nævnes LGBTI+ personer ikke eksplicit. Derimod refereres der til cis-og heteronormative idéer om køn og seksualitet i samtlige afsnit, eksempelvis "Børnehavebarnet har fundet ud af, at der er forskel på drenge og piger, og barnet kan være meget optaget af, hvordan det henholdsvis ligner og adskiller sig fysisk fra mor og far." (Side 2) og "At barnet udforsker forskellen på drenge og piger"(Side 2+3). Derfor foreslår vi at denne udelades fra den politiske handleplan og endvidere revideres til en mindre LGBTI+ ekskluderende udgave.

³ <http://ipaper.ipapercms.dk/KKBUF/Specialomraadet/BrneogUngepolitik/?page=8>

⁴

[https://aarhus.inst.dk/DOK.vdir/_da182/Dokumentarkiv%20-%20Hjemmeside%20-%20Afdeling/Hjemmeside/Materialer%20vedr%C3%B8rende%20b%C3%B8rns%20udvikling/Nyeste%20viden%20om%20b%C3%B8rns%20seksuelle%20udvikling%20og%20adf%C3%A6rd%20\(0-6%20%C3%A5r\).pdf](https://aarhus.inst.dk/DOK.vdir/_da182/Dokumentarkiv%20-%20Hjemmeside%20-%20Afdeling/Hjemmeside/Materialer%20vedr%C3%B8rende%20b%C3%B8rns%20udvikling/Nyeste%20viden%20om%20b%C3%B8rns%20seksuelle%20udvikling%20og%20adf%C3%A6rd%20(0-6%20%C3%A5r).pdf)

Det inkluderende samfund

Børn og unge i Københavns Kommune skal fra en tidlig alder møde fællesskaber, der afspejler den mangfoldighed, der er til stede i byen. Hverdagens fællesskaber skal sikre, at alle børn og unge oplever, at de er inkluderet i fællesskabet. Og ingen børn og unge skal begrænses i deres udviklingsmuligheder, fordi de mødes med stereotype forforståelser om køn og seksualitet. Alle medarbejdere i forvaltningen skal være bevidste og reflekterende over de sociale og kulturelle normer, de bringer ind, skaber og reproducerer i det pædagogiske rum – det gælder køn, kønsidentitet, seksualitet, etnicitet, religion, alder med videre.

Konkret initiativ: Videreuddannelse af personale: Forvaltningen vil indgå i dialog med Københavns Professionshøjskole om forskellige muligheder for efter-/videreuddannelse eller anden kompetenceudvikling. Det bemærkes, at gennemførelse af initiativet forudsætter finansiering.

Vi anbefaler at man ekspliciterer:

- **Hvilke professioner der inkluderes**

Anbefaling:

- **Det anbefales, at LGBTI+ personer inkluderes i dialogen**

Side 11

1973 OPHÆVELSE AF "DANSEFORBUDET" OM AT MÆND IKKE MÅ DANSE MED HINANDEN.

Den markerede sætning bør slettes.

Forvaltningen skal aktivt bidrage til, at medarbejdere på skoler og institutioner har både adgang til og anvender viden, der gør dem i stand til at varetage en undervisning, der afspejler et LGBTI+ inkluderende samfund. Derudover skal medarbejderne være i stand til at håndtere og tage hånd om situationer, hvor børn og unge bliver ekskluderet på grund af deres eller deres families LGBTI+ orientering.

Konkret initiativ: Adgang til og anvendelse af viden: Forvaltningen sørger for, at relevant viden og best practice-eksempler er tilgængelig på bedstssammen.kk.dk, så emner kan bringes i spil i forbindelse med årlige ledermøder, pædagogiske læreplaner, antimobbepplaner og trivselsundersøgelser.

Plads til mangfoldighed

Børne- og Ungdomsforvaltningen har et medansvar for, at børn og unge i Københavns Kommune kan tænke – og tænker – uden for de gængse normer og stiller spørgsmålstejn ved normer og stereotype opfattelser af verden. Gør de det, kan de handle med omtanke og være med til at forebygge mobning.

Konkret initiativ: Normstormerne: Forvaltningen vil udvide det tilbud, der er for alle 7. – 10. klasser, hvis formål er at mindske mobning og mistrivsel relateret til køn og seksualitet. Udvidelsen vil bl.a. omfatte, at flere klassetrin vil kunne benytte sig af tilbuddet. På den måde vil flere elever få glæde af

det oplysningsarbejde, som Normstormerne leverer. Det bemærkes, at gennemførelse af initiativet forudsætter finansiering.

Konkret initiativ: Uge Sex: Der er tale om en temauge, som er en del af Sex og Samfunds nationale grundprogram. Der tilbydes forløb og aktiviteter til sundheds- og seksualundervisning i grundskolen. Deltagelse i forløbet er på nuværende tidspunkt frivilligt for skolerne. P.t. deltager omkring 85 % af de københavnske skoler hvert år. Forvaltningen vil undersøge, om deltagelsen i Uge Sex fremadrettet skal gøres obligatorisk for skolerne.

Konkret initiativ: Antimobbestrategier: Alle folkeskoler skal udarbejde en antimobbestrategi, der skal forebygge og reducere mobning både digitalt og på skolen. Desuden skal strategien bidrage til at øge elevernes generelle trivsel og mulighed for at deltage i trygge læringsfællesskaber. Strategien skal kunne håndtere mobning grundet seksualitet eller køn og sikre, at læringsfællesskaberne også er inkluderende og mangfoldige. Strategien skal derfor ses i sammenhæng med øvrige politikker og målsætninger.

Konkret initiativ: Seksualundervisning: Seksualundervisning er et obligatorisk fag i folkeskolen fra 0. – 9. klasse, og de lovpligtige mål for undervisningen fastlægges af Undervisningsministeriet. Forvaltningen har til hensigt at gøre undervisning om seksualitet, køn og kønsidentitet obligatorisk i de københavnske folkeskoler.

Anbefaling:

- **Vi anbefaler, at man kvalitetssikrer den eksisterende seksualundervisning, så der undervises i forskellige former for seksuelle praksisser, der ikke udelukkende tager udgangspunkt i ciskønnethed og heteroseksualitet. Dette hører dog hjemme under opkvalificering af generelle indsats og er ikke målrettet LGBTI+ indsats.**

Kommentar:

- **Normstormerne tilslutter sig Copenhagen Prides indsigelser i forhold til behovet for evaluering af nævnte undervisningsinitiativer, således at kvaliteten af disse sikres løbende.**

Side 14

Kultur- og Fritidsforvaltningen

Forvaltningen har ansvar for alle byens idrætsanlæg, kulturhuse, biblioteker og Københavns Borgerservice, og forvaltningens primære opgave er at samarbejde med københavnere om at skabe en by, der lever og udvikler sig.

Kultur- og Fritidsforvaltningen

Kultur- og Fritidsforvaltningen ønsker at skabe en mangfoldig storby via fokus på københavnere og dermed også den forskel, forvaltningen skal gøre for – og sammen med – dem.

Udvikle løsninger og Kultur- og Fritidspolitik i samspil med LGBTI+ borgere

Kultur- og Fritidspolitikken er fundamentet for arbejdet i Kultur- og Fritidsforvaltningen i en 4-årig periode. Forvaltningen vil indarbejde hensyn og eventuelle tiltag vedr. LGBTI+ området i forbindelse med udarbejdelse af Kultur- og Fritidspolitikken 2020-2024. Det kan understøtte opmærksomhed på LGBTI+ borgeres behov i borgerkontakten og derved sikre, at LGBTI+ borgerne oplever, at den service og den information, de modtager fra medarbejdere i Kultur- og Fritidsforvaltningen, er imødekommende og inkluderende.

Konkret initiativ: LGBTI+ området gøres til en del af Kultur- og Fritidspolitikken 2020-2024: Politikken skal bidrage til, at LGBTI+ brugere oplever – på lige fod med andre brugere – at have ytringsfrihed og let adgang til kultur- og fritidsaktiviteter, samt at de modtager samme service, information og muligheder som andre.

Konkret initiativ: Indledende borgerundersøgelse blandt LGBTI+ borgere: Forvaltningen vil gennemføre en indledende borgerundersøgelse. Hensigten er at gøre borgere, brugere og interessenter til det centrale omdrejningspunkt for arbejdet med og kvalificeringen af Kultur- og Fritidspolitikken. Dialog med og involvering af LGBTI+ borgere skal danne baggrund for formulering af relevante målsætninger rettet mod LGBTI+ borgere i Kultur- og Fritidspolitikken 2020-2024. Det bemærkes, at gennemførelse af en særskilt undersøgelse blandt LGBTI+ borgere forudsætter finansiering.

Fokus på LGBTI+ området i forvaltningens personalepolitikker Kultur- og Fritidsforvaltningen har en række politikker, der supplerer den tværgående personalepolitik. Disse opdateres og suppleres løbende, hvilket finder sted i samarbejde mellem medarbejderrepræsentanter og ledelsesrepræsentanter i forvaltningens øverste medindflydelses- og medbestemmelsesorgan, Hoved-MED.

Konkret initiativ: Forslag om at gøre LGBTI+ området til en del af personalepolitikker: Centraladministrationen i forvaltningen vil foreslå Hoved-MED at medtage LGBTI+ området i forvaltningens personalepolitikker.

Fokus på LGBTI+ borgere i servicekultur

Forvaltningen har en overordnet målsætning om at arbejde med servicekultur på en måde, så medarbejdere i forvaltningen udvikler et fælles mindset for service og betjening af brugere på forvaltningens mange institutioner.

Konkret initiativ: Uddanne medarbejdere i borgerkontakt og LGBTI+ området:

Side 15

Forvaltningen vil uddanne medarbejderne i servicekultur med fokus på, at alle uanset køn, seksualitet, etnicitet, religion etc. behandles lige, hvilket i det direkte møde betyder, at borgere til tider skal behandles forskelligt for at få en god, ensartet service. Derved sikres fokus på behov og hensyn til forskellige borgere, herunder LGBTI+ borgere. Det bemærkes, at gennemførelse af initiativet forudsætter finansiering

Anbefalinger:

- **Der inddrages arbejde med indretningen af de fysiske rum, særligt toiletter, omklædning og bad for LGBTI+ borgere med særligt fokus på borgerservice, jobcenter, biblioteker, kulturenheder, sportshaller**
- **Der indføres en LGBTI+ arbejdspolitik, som alle ansatte i forvaltningerne skal være indforstået med, for at skabe et mere trygt arbejdsmiljø for ansatte LGBTI+personer i Københavns Kommune. Konkrete guidelines og sanktioner, hvis de ansatte ikke følger disse regler, udformet på grundlag af en bred inddragelse af LGBTI+organisationer med erfaringsperspektiver.**

Vi anbefaler at man ekspliciterer:

- **Hvem der skal stå for at “uddanne medarbejderne i servicekultur med fokus på, at alle uanset køn, seksualitet, etnicitet, religion etc. behandles lige”?**

1981 SUNDHEDSSTYRELSEN FJERNER HOMOSEKSUALITET FRA DEN DANSKE LISTE OVER PSYKISKE LIDELSER.

Den markerede sætning bør slettes.

Almene borgerrettede initiativer til LGBTI+ borgere

Forvaltningen støtter LGBTI+ initiativer ved fx at tilbyde lokaler til en lang række foreningers arrangementer og indsatser, blandt andet rettet mod LGBTI+ personer. Her kan nævnes samarbejde med en række forskellige institutioner og partnere, eksempelvis Warehouse 9, BLUS, Sabaah og T-Lounge. Desuden afholder Copenhagen Pride hvert år en række aktiviteter i København, primært i forbindelse med Copenhagen Pride Week. Kultur- og Fritidsudvalget støtter begivenheden med et årligt tilskud.

Konkret initiativ: Afholdelse af LGBTI+ vielser til Copenhagen Pride Week: I 2017 blev der på forsøgsbasis afholdt vielser med LGBTI+ fokus, hvor kendte LGBTI+ personer holdt talerne i forbindelse med vielsen. På baggrund af gode erfaringer afholdes LGBTI+ vielser igen til Copenhagen Pride Week 2018.

Konkret initiativ: Copenhagen 2021: København har værtskabet for WorldPride og EuroGames i 2021. Der er, med forankring i forvaltningen, givet økonomisk støtte til arrangementerne. Derudover arbejder forvaltningen sammen med Happy Copenhagen om Copenhagen 2021 i forbindelse med Beijing Design Week.

Fokus på kultur- og fritidstilbud til LGBTI+ seniorer

Et nyere forskningsprojekt peger på, at en lang række LGBTI+ personer på 65 år eller derover bor alene og savner et fællesskab med ligesindede, men at de ikke ved, hvor de skal gå hen. Flere LGBTI+ seniorer oplever udfordringen, at de i mainstream-seniortilbud føler sig fremmedgjorte i mødet med en ofte heteronormativ praksis, og i LGBTI+ miljøet risikerer de at opleve eksklusion på baggrund af implicit og eksplicit aldersdiskrimination. Forskellige eksklusionsmekanismer rammer ældre med nedsat mobilitet, dårligt helbred, psykisk sårbarhed, begrænset økonomisk råderum, lav uddannelse, mangel på digitale kompetencer etc.

Konkret initiativ: Støtte til tilbud målrettet LGBTI+ seniorer: Forvaltningen vil give støtte til tilbud, som har til formål at forebygge og reducere social isolation blandt LGBTI+ seniorer, ligesom forvaltningen vil kunne hjælpe med at søge midler. Det bemærkes, at gennemførelse af initiativet forudsætter finansiering.

Vi anbefaler at man ekspliciterer:

- **Hvilke “tilbud målrettet LGBTI+ seniorer” gives der støtte til?**

Socialforvaltningen

Forvaltningen tager sig af socialt udsatte børn, unge og voksne samt borgere med handicap i hovedstaden.

Et fælles fundament København er en stor og mangfoldig by, som tiltrækker et væld af forskellige mennesker. Socialforvaltningen ønsker at sikre et fælles fundament for udvikling af alle københavnernes mulighed for at leve det liv, de gerne vil og være en del af samfundets fællesskab. Forvaltningen har igangsat nogle initiativer med det formål at udbrede kendskabet til seksualitets- og kønsforståelsens mange forskellige facetter for dermed at bidrage til, at ethvert menneske mødes med respekt. Som eksempel kan nævnes, at der sker deltagelse ved Copenhagen Pride.

Af Københavns Kommunes værdigrundlag fremgår i øvrigt, at brugeren skal mødes med respekt, ligeværdighed, dialog og tillid, og at kommunen skal være en attraktiv arbejdsplads med et udfordrende og sundt arbejdsmiljø.

Seksualitet og kønsidentitet hos borgere med nedsat funktionsevne mv.

Seksualitet og kønsidentitet kan være kulturelt forbundet og afhænge af, hvilke familieforhold borgeren er opvokset i. En opvækst i en traditionel familie kan bevirke, at borgeren oplever det som et tabu, hvis seksualiteten eller kønsidentiteten adskiller sig fra majoritetens. Det kan skabe grobund for indre frustrationer. Hertil kommer, at borgere i målgruppen i kraft af den nedsatte psykiske eller fysiske funktionsevne kan opleve en form for overbeskyttelse fra deres omgivelser, hvorefter det kan være svært for borgeren at rette fokus på egen seksualitet og egne behov.

Konkret initiativ: "Kærlighed og seksualitet": Initiativet sætter fokus på det personlige liv for borgere med fysisk eller psykisk nedsat funktionsevne. Formålet er blandt andet at skabe dialog og udvide forståelsen for de mange forskellige former for seksualitet og kønsidentitet blandt målgruppen. "Kærlighed og seksualitet" har synliggjort et tydeligt behov for dialog og vejledning omkring seksuel mangfoldighed og kønsidentitet blandt målgruppen – et behov, der bliver stadig større. På den baggrund har forvaltningen ansat flere seksualvejledere, som kan vejlede og rådgive borgere med fysisk eller psykisk nedsat funktionsevne om seksualitet og kønsidentitet.

Konkret initiativ: Pjece om seksualvejledning: Center for Selvstændig Bolig og Beskæftigelse har udarbejdet en pjece om seksualvejledning. Her indarbejdes information om, hvor man som borger med en mental funktionsnedsættelse kan opsøge yderligere information og rådgivning om LGBTI+ miljøet samt information om mulige fællesskaber og sociale grupper for borgere med handicap i LGBTI+ miljøet.

Konkret initiativ: Deltagelse ved Københavnerfesten: Forvaltningen samarbejder med LGBTI+ Handi i forbindelse med den årlige Københavnerfest for borgere med handicap.

Vi anbefaler at man ekspliciterer:

- **Hvem der skal stå for indarbejdelsen af LGBTI+ inkluderende informationer i Center for Selvstændig Bolig og Beskæftigelses pjece om seksualvejledning**

Anbefalinger:

- **Det anbefales, at LGBTI+ personer knyttes til udarbejdelsen af initiativet *Kærlighed og seksualitet***

- Det anbefales, at man sikrer, at seksualvejlederne knyttet til initiativet 'Kærlighed og Seksualitet' har den nødvendige viden, til at beskæftige sig med LGBTI+ området

Side 17

1987 FOLKETINGET VEDTAGER ÆNDRINGER I STRAFFELOVEN OG LOV OM FORBUD MOD FORSKELSBEHANDLING, SÅ DET FORBYDES AT DISKRIMINERE PÅ GRUND AF SEKSUEL ORIENTERING.

Den markerede sætning bør slettes.

Fokus på børn og unge

Forvaltningen sætter fokus på kendskabet til og inklusionen af børn og unge i LGBTI+ miljøet. Dette inkluderer også en udbredelse af kendskabet til LGBT Ungdoms arbejde, herunder deres ungdomstelefon.

Konkret initiativ: Informationsmateriale: Forvaltningen udarbejder skriftligt materiale om børn og unge i LGBTI+ miljøet, som særligt vil være relevant at læse for de ca. 2.000 medarbejdere, der arbejder i Borgercenter Børn og Unge. Materialet kan desuden læses af de børn og unge, der falder indenfor målgruppen, eller af andre interesserede. Det bemærkes, at gennemførelse af initiativet forudsætter finansiering.

Kommentar:

- Normstormerne støtter op om opbakningen til LGBT+ ungdoms arbejde og vil tilføje at LGBT+ ungdoms arbejde i Café Aura (fritidstilbud for unge LGBT+ personer under 25), samt Sabaahs café arrangementer også kan være relevant for et sådant materiale
- Det er ligeledes vigtigt at have særligt fokus på trans- og interkønnede børn- og unge i samarbejde med relevante aktører så som FSTB (Foreningen for støtte til transkønnede børn), Transpolitisk Forum, TransAktion og Intersex Danmark.

Anbefaling:

- Det anbefales, at man inkluderer LGBTI+ personer i udarbejdelsen af materialet til børn og unge i LGBTI+ miljøet

Udbredelse af kendskabet til LGBTI+ området blandt medarbejdere i Den Sociale Hjemmepleje

Forvaltningen vil udbrede kendskabet til LGBTI+ området for medarbejdere i Den Sociale Hjemmepleje, som kører ud til borgere, som lever med et handicap, psykisk sygdom og/eller et misbrug.

Konkret initiativ: Udbredelse af kendskabet til LGBTI+ området i Den Sociale Hjemmepleje: Forvaltningen afholder gå-hjem-møde for medarbejdere og ledere i Den Sociale Hjemmepleje med deltagelse af fagpersoner fra LGBT Danmark, som inviteres til at fortælle om livet i LGBTI+ miljøet. Det bemærkes, at gennemførelse af initiativet forudsætter finansiering.

Vi anbefaler, at det ekspliciteres:

- Hvor mange gå-hjem-møder der er tale om

Anbefaling:

- Det anbefales, at man inkluderer LGBTI+eksperter, personale og beboere med praksiserfaringer fra Slottet.

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen

Forvaltningen har ansvar for sundhedstilbud til alle københavnere og for ældre- og plejetilbud til borgere over 65 år

Sundhedstilbud og ældre- og plejetilbud til borgere i Københavns Kommune

Københavns Kommunes sundheds-, ældre- og plejetilbud er for alle københavnere, og ligesom alle andre skal LGBTI+ personer, der er i berøring med forvaltningens tilbud, behandles fordomsfrit og fyldestgørende. Sundheds- og Omsorgsforvaltningen vil således kontinuerligt arbejde for, at alle borgere kan fortælle åbent og ærligt om deres livssituation, så der bliver givet den bedst mulige støtte, vejledning og behandling samt ydet den bedst mulige visitation til forvaltningens tilbud. En undersøgelse af lesbiske, bøssers, biseksuelles og transpersoners sundhedstilstand foretaget af Statens Institut for Folkesundhed viser, at der er forskelle mellem disse grupper og den øvrige befolknings helbred og trivsel. Forskellene kommer til udtryk i form af relativt dårligere mental, social og seksuel sundhed. I den forbindelse iværksætter forvaltningen sundhedsindsatser til LGBTI+ personer i de tilfælde, hvor der er tale om specifikke sundhedsudfordringer af særlig udbredt eller alvorlig karakter, som i væsentlig grad øger uligheden i sundhed mellem seksuelle minoriteter og majoriteter. I den forbindelse bemærkes det, at der blandt andet er flere LGBTI+ personer, der føler sig stressede end i den øvrige befolkning, at transpersoner skiller sig ud ved at have markant dårligere selv vurderet helbred, at mænd, der har sex med mænd, hyppigere oplever manglende sexlyst end den øvrige befolkning, og at mange LGBTI+ personer er angst for at blive ensomme i alderdommen.

Anbefaling:

- **Det anbefales at der inddrages statistik på dødeligheden blandt LGBTI+ personer i dette afsnit samt at der inddrages statistik på selvmordstanker- og forsøg.**

Kommunikation til børn og unge om seksualitet og kønsidentitet

Forvaltningen prioriterer, at børn og unges seksualitet og kønsidentitet skal være en naturlig del af deres daglige liv. Derfor er der fokus på at øge viden og kendskab til emnet.

Konkret initiativ: Supplerende seksualundervisning i folkeskolen: Som supplement til den obligatoriske seksualundervisning i folkeskolen tilbyder forvaltningen og Sex & Samfund supplerende seksualundervisning til elever i 6. – 10. klasse. Undervisningen er baseret på ”ung til yngre”-undervisning, og korpset af unge undervisere leverer en tids- og alderssvarende seksualundervisning, hvis formål er at fremme den seksuelle sundhed og trivsel hos børn og unge.

Konkret initiativ: Seksualundervisning til unge på ungdomsuddannelser mv.: For at give unge viden om og handlekompetence i forhold til fx at anerkende seksuel mangfoldighed, forstå deres egen seksuelle identitet og

1989 DET ALLERFØRSTE REGISTREREDE PARTNERSKAB BLEV INDGÅET MELLEM LGBT DANMARKS STIFTER AXEL AXGIL OG HANS FORLOVEDE GENNEM 40 ÅR, EIGIL AXGIL.

Den markerede sætning bør slettes.

forebygge smitte med seksyldomme, samarbejder forvaltningen med Sex & Samfund om alderssvarende og dialogbaseret seksualundervisning til unge på bl.a. kommunens ungdomsuddannelser, bosteder, i klubber og på institutioner for udsatte unge.

Konkret initiativ: Kampagne om rummelighed: For at øge unges bevidsthed om og åbenhed over for personer med en seksualitet eller et kønsudtryk, der er anderledes end majoritetens, vil forvaltningen gennemføre en kampagne målrettet unge på ungdomsuddannelser i Københavns Kommune. Det bemærkes, at gennemførelse af initiativet forudsætter finansiering.

Anbefaling:

- **Vi anbefaler at kampagnen udarbejdes i samarbejde med LGBTI+aktører.**

Fremme af unges mentale, sociale og seksuelle sundhed og trivsel

Forvaltningen understøtter, at sundhed og trivsel er i højsædet allerede fra en ung alder. Forvaltningen arbejder med såvel specifikke tilbud til unge LGBTI+ personer som generelle sundhedstilbud.

Konkret initiativ: Sundhedstjek – Individuel rådgivning til unge: For at understøtte unges mentale, sociale og seksuelle sundhed tilbydes unge i alderen 16-24 år et sundhedstjek. I sundhedstjekket møder den unge et åbent og kompetent team bestående af en sygeplejerske og en psykolog, der kan tale om de problemstillinger, der rører sig for den unge. Det kan dreje sig om udfordringer relateret til kost, motion, ensomhed, søvn, stress, seksyldomme, kønsidentitet eller seksualitet.

Konkret initiativ: Ung i forandring – Samtaleforløb for at fremme unges mentale sundhed og trivsel: For at styrke unges psykiske sundhed og trivsel, så de i højere grad fastholdes i uddannelse eller kommer tættere på beskæftigelse, tilbyder forvaltningen et frivilligt og fortroligt samtaletilbud, hvor der tages udgangspunkt i det, den unge ønsker at tale om. Tilbuddet er for unge mellem 15-30 år, der går på en erhvervsskole, produktionsskole eller i Ungdomsskolens heltidsundervisning, og som oplever udfordringer med håndtering af ungdomslivet.

Konkret initiativ: Café Aura – Socialt mødested for LGBTI+ personer: Forvaltningen giver støtte til, at LGBT Danmark opbygger og styrker sociale fællesskaber blandt unge LGBTI+ personer gennem sociale aktiviteter i Café Aura for at skabe et frirum, hvor de unge kan være sig selv.

Konkret initiativ: TRANSIT – Samtaleforløb for transpersoner: For at forbedre transpersoners sociale og mentale trivsel samarbejder forvaltningen med LGBT Danmark om samtaleforløb kaldet TRANSIT. TRANSIT er et forløb med samtalegrupper for personer med overvejelser omkring deres kønsidentitet. TRANSIT-samtalegrupperne skal give den enkelte adgang til et nyt socialt fællesskab og netværk af ligesindede, der kan yde gensidig støtte og give rum til at være og finde sig selv.

Anbefalinger:

- **Af pjecen for 'Sundhedstjek - individuel rådgivning for unge'⁵ fremgår det ikke umiddelbart, at indsatserne er LGBTI+ kvalitetssikrede, til gengæld er der afbilledet figurer**

5

https://centerforbornogungessundhed.kk.dk/sites/centerforbornogungessundhed.kk.dk/files/folder_sundhedstjek_2017.pdf

af heteroseksuelle der kysser. Derfor anbefales det at rykke denne til et eventuelt bilag med oversigt over generelle indsatser.

- Det anbefales at det sikres, at 'Sundhestjek - individuel rådgivning for unge' er kvalificeret til at varetage problemstillinger hos unge LGBTI+ personer.
- Det anbefales at det sikres, at 'Ung i forandring – Samtaleforløb for at fremme unges mentale sundhed og trivsel'⁶ er kvalificeret til at varetage problemstillinger hos unge LGBTI+ personer.

Almen fremme af mental, social og seksuel sundhed og trivsel

Forvaltningen understøtter, at sundhed og trivsel er i fokus blandt LGBTI+ borgere.

Konkret initiativ: Checkpoint – Opsporing af seksygdomme blandt mænd, der har sex med mænd: Forvaltningen samarbejder med AIDS Fondet om at tilbyde mænd, der har sex med mænd, en gratis og anonym test for hiv og syfilis i AIDS Fondets rådgivnings- og testklinik Checkpoint. Der arbejdes på at udvide tilbuddet med test for klamydia og gonorré.

Konkret initiativ: WorldPride og EuroGames 2021 – Sund megaevent i København: Forvaltningen vil give WorldPride og EuroGames, som i 2021 afholdes i København, et sundt tvist. Forvaltningen vil mindske synlig røg, fremme mentale åndehuller og understøtte sikker sex i forbindelse med megaeventen. Det bemærkes, at gennemførelse af initiativet forudsætter finansiering.

Anbefalinger:

- Det anbefales at man bidrager til initiativer som henvender sig til andre grupper end MSM'ere, eksempelvis KSK projektet 'Våd', ligesom der mangler indsatser som tilbyder vejledning om sikrere sex for transpersoner.
- Det anbefales at man understøtter 'sikker sex' for alle LGBTI+'ere under eventet ved inklusion af andre præventionsformer end kondomer, eksempelvis handsker og slikkelapper.

Fokus på ældre LGBTI+ personer

Forvaltningen har fokus på at øge trivsel blandt ældre LGBTI+ personer – både specifikt blandt borgere på plejecenter og mere generelt.

Konkret initiativ: Slottet – et plejecenter med regnbueprofil: I 2015 fik plejecenteret Slottet i De Gamles By på Nørrebro en regnbueprofil. Det betyder, at plejecenteret har fokus på LGBTI+ beboere. Alle, der er visiteret til en plejebolig, kan dog bo på Slottet. På Slottet oplever ældre LGBTI+ personer forståelse, indsigt og ikke mindst rummelighed fra personalet, som er efteruddannet i bl.a. LGBTI+ personers levevilkår og historie.

Konkret initiativ: Forebyggelse og bekæmpelse af ensomhed: Forvaltningen arbejder allerede for at forebygge og bekæmpe ensomhed blandt ældre. I den forbindelse vil forvaltningen tage initiativ til at undersøge mulighederne og behovet for at udvikle samarbejdsaftaler med civilsamfundsaktører med særligt kendskab og kontakt til ældre LGBTI+ personer med henblik på at forebygge og afhjælpe

⁶

https://centerforbornogungessundhed.kk.dk/sites/centerforbornogungessundhed.kk.dk/files/ung_i_forandring_-_web.pdf

ensomhed specifikt i denne målgruppe. Det bemærkes, at gennemførelse af initiativet forudsætter finansiering.

Anbefalinger:

- **Slottet, Københavns Kommunes LGBT-profilplejehjem bør sikres finansiering til opretholdelse af profilen og kvalitetssikring, herunder løbende opkvalificering af ledelse, personale, visitation og aktivitetscentre.**

Side 22

Teknik- og Miljøforvaltningen

Forvaltningen arbejder på at sikre, at byen – nu og i fremtiden – er et rent, grønt og godt sted, hvor brugerne har en høj livskvalitet, og at byen har et stort potentiale for økonomisk vækst og et sundt miljø.

Plads til mangfoldighed

Teknik- og Miljøforvaltningen arbejder for et mangfoldigt København. Det afspejles for eksempel i projekter som etableringen af Regnbuepladsen eller afholdelse af arrangementer som Copenhagen Pride. Begge er et udtryk for en vilje og parathed over for alle mennesker i byen. Det er afgørende, at alle kommunens borgere og brugere – uanset seksualitet eller kønsidentitet – bliver mødt af byen og dens byrum med samme rummelighed, professionalisme og respekt. Forvaltningens arbejde tager udgangspunkt i "Fællesskab København", der er kommunens vision for teknik- og miljøområdet, som skal sikre, at København også i 2025 er en fantastisk by.

Et mangfoldigt byrum

Forvaltningen lægger vægt på at bidrage til, at der er plads til mangfoldighed i byen – og sikre, at dette også viser sig i bybilledet. Forvaltningen vil derfor gennem konkrete initiativer arbejde for, at alle oplever København som en mangfoldig by, der er åben for alle.

Konkret initiativ: Kønsneutrale offentlige toiletter: Der findes fire typer af offentlige toiletter i gadebilledet i København; toiletter med opsyn, gadetoiletter, parktoiletter samt toiletter på bemandede legepladser. Der findes 7 toiletter med opsyn, og af disse er 3 unisex. Der findes 55 gadetoiletter, hvoraf 39 er unisex og 12 er alene stående pissoirs. Der er ca. 57 parktoiletter og ca. 26 toiletter på de bemandede legepladser, hvoraf cirka halvdelen af parktoiletterne er kønsneutrale, mens tre af toiletterne på de bemandede legepladser er kønsopdelte. Forvaltningen vil gøre toiletterne kønsneutrale de steder, hvor det er praktisk muligt. Det bemærkes, at gennemførelse af initiativet forudsætter finansiering.

Konkret initiativ: Bemandede legepladser: Forvaltningen har ansvaret for byens bemandede legepladser, hvor det er medarbejdernes opgave at bidrage til et positivt og givende møde med alle familiestrukturer og rumme alle børn. Forvaltningen vil understøtte dette ved at kompetenceudvikle medarbejderne, så de er fagligt klædt på til at møde alle borgere og brugere. Det bemærkes, at gennemførelse af initiativet forudsætter finansiering.

Det anbefales at man ekspliciterer:

- **Hvad kriterierne er for at etableringen af kønsneutrale toiletter vurderes 'praktisk muligt'?**

- **Hvordan forvaltningen skal kompetenceudvikle medarbejderne til at være bedre klædt på i mødet med LGBTI+ personer?**

En arbejdsplads med plads til forskellighed

Forvaltningen er en arbejdsplads, hvor der er plads til at være sig selv – uanset køn, etnisk baggrund, seksuel orientering, kønsidentitet mv. For at understøtte, at alle medarbejdere oplever, at det er tilfældet, har forvaltningen fokus på at bidrage til et rummeligt arbejdsmiljø.

Konkret initiativ: Indførelse af LGBTI+ i forvaltningens personalepolitik: I forbindelse med revidering af personalepolitikken vil det blive foreslået over for forvaltningens øverste medindflydelses- og medbestemmelsesorgan, TMF MED, at medtage LGBTI+ området.

1996 KØBENHAVN ER EUROPÆISK KULTURBY OG HJEMSTED FOR ÅRETS EUROPRIDE. FRA 1998 HEDDER DET MERMAID PRIDE OG FRA 2004 COPENHAGEN PRIDE.

Den markerede sætning bør slettes.

Side 24

Økonomiforvaltningen

Forvaltningen har det overordnede ansvar for at koordinere økonomi og byudvikling i Københavns Kommune og et tværgående ansvar for kommunens personaleforhold. Forvaltningen arbejder for et København, som er for alle, og som er verdens bedste by at leve i.

Rummelighed på Danmarks største arbejdsplads

Københavns Kommune har cirka 45.000 medarbejdere. Det gør kommunen til Danmarks største arbejdsplads. Det er kommunens ambition at være med i front, når det handler om LGBTI+ personers trivsel på arbejdspladsen og om at skabe en arbejdsplads præget af ligeværd, empati og tolerance. Alle medarbejdere i Københavns Kommune – uanset alder, køn, seksualitet og kønsidentitet – skal mødes med respekt og opleve Københavns Kommune som en rummelig arbejdsplads, hvor alle er ligeværdige og har lige muligheder for at blive en del af fællesskabet. Af Københavns Kommunes værdigrundlag fremgår det desuden, at kommunen skal være en virksomhed, hvor mangfoldighed betragtes som et aktiv.

En naturlig del af hverdagen på en rummelig arbejdsplads

Kommunens medarbejdere uanset seksualitet og kønsidentitet skal opleve hverdagens aktiviteter som understøttende i forhold til at sikre, at alle medarbejdere føler sig som en inkluderet del af fællesskabet med kollegerne på arbejdspladsen.

Konkret initiativ: Oplæg om Det empatiske arbejdsmarked: Økonomiforvaltningen vil invitere oplægsholdere fra projektet Empatisk Arbejdsmarked under LGBT Danmark til at holde oplæg for Det Centrale Samarbejdsorgan (tværgående for hele kommunen) og Økonomiforvaltningens eget øverste medindflydelses- og medbestemmelsesorgan, Hoved-MED. Oplægget kan danne grundlag for en drøftelse om mulige tværgående initiativer.

Konkret initiativ: Kompetenceudvikling via e-læring: Økonomiforvaltningen vil på tværs af kommunen udbrede kendskabet til mulige LGBTI+ udfordringer på arbejdspladsen ved at tilbyde forvaltningerne e-læringsmateriale.

Konkret initiativ: Etablering af en personaleklub: Hvis der er interesse hos medarbejderne, vil Økonomiforvaltningen understøtte etableringen af en personaleklub for ansatte på tværs af kommunen, der interesserer sig for LGBTI+ emner. I personaleklubben kan medarbejderne mødes og drøfte tværfaglige emner såvel som specifikke emner, der vedrører seksuel orientering og kønsidentitet på arbejdspladsen. Hvis personaleklubben identificerer emner af særlig relevans for LGBTI+ personer, kan de kommunikere disse til ledelsen.

Side 25

Konkret initiativ: Kønsneutrale toiletter: Økonomiforvaltningen vil etablere kønsneutrale toiletter på bl.a. Københavns Rådhus og dermed tage højde for fx transpersoner og interkønnede. Det bemærkes, at gennemførelse af initiativet forudsætter finansiering.

Det anbefales at man ekspliciterer:

- **Hvor der etableres kønsneutrale toiletter udover Københavns rådhus? (Hvis ingen andre steder, slet da "bl.a.")**

Inkluderende kommunikation

Økonomiforvaltningen repræsenterer Københavns Kommune som arbejdsgiver og arbejder for lige muligheder for alle medarbejdere uanset seksualitet og kønsidentitet. Kommunens information og kommunikation til medarbejderne er en måde at understøtte en rummelig arbejdsplads.

Økonomiforvaltningen har en koordinerende rolle i forbindelse med kommunens kommunikation, både eksternt i forhold til byens brugere og internt i forhold til kommunens medarbejdere. Forvaltningen er særligt opmærksom på, at kommunens kommunikation og branding skal rumme alle.

Konkret initiativ: Mangfoldige stillingsopslag: Af alle Københavns Kommunes stillingsopslag fremgår det, at kommunen ser mangfoldighed som en ressource og værdsætter, at medarbejderne hver især bidrager med deres særlige baggrund, personlighed og evne. Kommunen er en rummelig arbejdsplads med plads til forskellighed – også hvad angår seksualitet og kønsidentitet.

Konkret initiativ: Kønsneutral kommunikation til medarbejdere og brugere: Forvaltningerne i Københavns Kommune opfordres til at skrive i et kønsneutralt sprog og dermed tage højde for f.eks. transpersoner og interkønnede, ligesom det grafiske udtryk skal afspejle byens mangfoldighed. Der vil blive udarbejdet en kommunikationsvejledning hertil. Det bemærkes, at gennemførelse af initiativet forudsætter finansiering.

Konkret initiativ: "Copenhagen is for everyone": Københavns Kommune deltager hvert år i forbindelse med Copenhagen Pride. Økonomiforvaltningen står for kommunens deltagelse i paraden. Internationalt samarbejde For at være opdateret på den seneste udvikling vedrørende LGBTI+ personers forhold på tværs af landegrænser – og selv kunne dele gode erfaringer, finder Københavns Kommune det vigtigt at deltage i internationalt samarbejde om emnet.

Konkret initiativ: Deltagelse i Rainbow Cities Network: Københavns Kommune vil, når der bliver mulighed for at ansøge om medlemskab, ansøge om at blive medlem af Rainbow Cities Network.

Rainbow Cities Network er et netværkssamarbejde mellem byer i forskellige lande, der udveksler erfaringer om initiativer på LGBTI+ området

Det anbefales at man ekspliciterer

- **Hvordan der 'opfordres' til kønsneutralt sprogbrug og**

Anbefaling

- **Det anbefales, at sprogbbruget monitoreres?**

Side 27

Det forpligter at være København

Arbejdet med Københavns Kommunes LGBTI+ politik "En ligeværdig del af fællesskabet" har for første gang sikret en central forankring af arbejdet med LGBTI+ personers trivsel i København. Arbejdet har desuden bidraget til formulering af en række konkrete indsatser for det videre arbejde med området.

Københavns Kommune har som landets største kommune ansvaret for godt 600.000 københavnernes trivsel, herunder også trivslen for de mange LGBTI+ københavnere. Samtidig har Københavns Kommune stor indflydelse på – og et medansvar for – de indtryk, vores by efterlader hos de, der gæster os og bruger byen. Og sidst men ikke mindst er Københavns Kommune landets største arbejdsplads med cirka 45.000 medarbejdere. Det forpligter alt sammen Københavns Kommune i forhold til at være med i front i arbejdet med LGBTI+ personers trivsel. Politik med muligheder og en række indsatser Med denne fælles LGBTI+ politik har Københavns Kommune fået skabt overblik og haft anledning til at foretage en fremadrettet koordinering og planlægning af initiativer og tiltag, som kan skabe synergi og fremme LGBTI+ personers trivsel i København. Arbejdet med LGBTI+ politikken har øget vidensniveauet og afdækket en række indsatser. Vi er opmærksomme på at iværksætte konkrete indsatser på LGBTI+ området, hvor det er relevant. • Vores fokus på LGBTI+ området skal være vedvarende og blivende. • Vi opnår de største forskelle gennem dagligdagens aktiviteter. • Vi forsøger altid at kommunikere inkluderende både i skrift og tale, for eksempel på kommunens blanketter. Med LGBTI+ politikken ønsker Københavns Kommune at sikre, at seksualiteter og kønsidentiteter ikke lever et liv på sidelinjen. På tværs af kommunen arbejdes der for, at mangfoldigheden i seksualiteter og kønsidentiteter indgår som en naturlig del af kommunens virke. Årlig status og opfølgning ved politikken udløb For at sikre, at der kontinuerligt er fokus på at skabe gode levevilkår for LGBTI+ personer i Københavns Kommune, vil der hvert år i politikken gyldighedsperiode – ved udgangen af året – blive gjort status på, hvordan arbejdet med de konkrete indsatser forløber. Økonomiforvaltningen har ansvar for at indhente status på arbejdet fra kommunens fagforvaltninger. Status vil blive forelagt Økonomiudvalget og dermed gjort tilgængeligt for offentligheden som en del af Økonomiudvalgets mødemateriale. Denne politik udløber ved udgangen af år 2023. I forbindelse med politikken udløb vil Økonomiforvaltningen i lighed med i de øvrige år indhente status på arbejdet med politikken hos fagforvaltningerne. Der vil samtidig blive foretaget en overordnet evaluering af politikken med inddragelse af interesseorganisationer på området. Slutopfølgningen vil blive forelagt Økonomiudvalget og Borgerrepræsentationen, der på dette tidspunkt også vil tage stilling til, om der skal formuleres en LGBTI+ politik med konkrete initiativer for en ny periode, eller om arbejdet med at styrke levevilkårene for LGBTI+ personer skal fremmes på andre måder.

Side 28

Kommentar:

- **Det anbefales at den historiske tidslinje udelades eller opdateres til at omfatte begivenheder der repræsenterer andre end især homoseksuelle mænd. Det gælder også for historiske begivenheder, som nævnes i løbet af politiken.**
- **Der efterlyses et billedmateriale der i højere grad afspejler mangfoldigheden blandt LGBTI+personer.**

Emil Mihail Jelstrup

Fra: Malte Breiding Hansen <malte@sabaah.dk>
Sendt: 19. september 2018 13:08
Til: Emil Mihail Jelstrup
Emne: Høringssvar til Udkastet til Københavns Kommunes LGBTI+ POLITIK 2018-2023

AppServerName: kkedoc4
DocumentID: 2018-0274471-26
DocumentIsArchived: -1

Kære Emil,

I 'hverdagens hede' missede vi desværre fristen for at indgive høringssvar til Udkastet til Københavns Kommunes LGBTI+ POLITIK 2018-2023.

Jeg sender her et kort høringssvar, med fuld forståelse for, hvis det af diverse årsager ikke kan tages i betragtning.

Høringssvar:

Vi ser positivt på Kommunens eksisterende initiativer og ambitioner i Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen om at bekæmpe diskrimination og stigmatisering af minoritetsetniske LGBT+ personer gennem Stemplets Dialogaktiviteter (som vi er en fler-årig samarbejdspartner i) og ved særlig håndtering af LGBT+ flygtninge. Vi vil dog gerne understrege, at vi ser en nødvendighed i en langt mere omfattende opkvalificering i LGBT+ personers problematikker, herunder minoritetsetniske borgere og nytilkomne, der ikke kun rettes mod elever i udskoling og på ungdomsuddannelser. Vi ser gerne, at Sabaahs opkvalificerende Outreach-indsats inddrages som faste kursus- og workshop-udbydere til undervisning af fagprofessionelle i f.eks. borgerservice og på jobcentre, herunder også til sensitivitetstræning i mangfoldighed på arbejdspladsen. Derudover vil Sabaah også gerne anbefale, at et lignende samarbejde bliver oprettet, med fokus på at udbyde workshops og undervisning til nytilkomne, der vil kunne understøtte formidlingen af kommunens Charter for Demokratiske Værdier (som det beskrives i udkastet). Her kan Sabaah bidrage med vigtig erfaring fra Outreach's engagement med diverse alliance- og forældregrupper i de minoritetsetniske miljøer.

Vi ser ligeledes positivt på Børne- og Ungdomsforvaltningens ønske om at opkvalificere medarbejdere på dagsinstitutioner og på skoler i at "være bevidste og reflekterende over de sociale og kulturelle normer, de bringer ind, skaber og reproducerer i det pædagogiske rum – det gælder køn, kønsidentitet, seksualitet, etnicitet, religion, alder med videre.". Her nævnes Københavns Professionshøjskole som mulig opkvalificerende part. Sabaah har haft mange samarbejder og bidraget til undervisningen på pædagoguddannelser, både i København, Odense, Herning, Aarhus og Aalborg, med netop det sigte at opkvalificere velfærdsprofessionelle i normkritisk og intersektionel praksis med et minoritetsetnisk perspektiv. Her har vi netop været en vigtig spiller i medarbejdere og studerendes intersektionelle refleksion omkring køn, kønsidentitet, seksualitet, etnicitet, religion med videre. Vi håber, at Sabaah medtænkes i forvaltningens opkvalificering af pædagoger og lærere for ikke mindst professionelt at kunne stå inde for kommunens imødekommen af LGBT+ unge og børn på tværs af minoritetsetniske skel.

Bedste hilsener,

Malte Breiding Hansen
Projektkoordinator & Junior Research Konsulent
malte@sabaah.dk | TLF: +45 2381 1891
sabaah.dk | facebook.com/sabaahdk | instagram.com/sabaahdk



Hørings svar til Københavns Kommunes udkast til en LGBTI+politik

Transpersoner og interkønnede er særligt udsatte i den overordnede LGBTIAQ+-gruppe, derfor anbefaler vi, at der tages højde for dette i udarbejdelsen af en LGBTI+politik i Københavns Kommune. Det betyder både, at det er nødvendigt at skrive konkrete indsatser for hhv. transpersoner og interkønnede ind i politikken, og at der skal afsættes midler til igangsættelsen af disse indsatser.

Der er international evidens for, at indsatser ledet af transpersoner for transpersoner har langt større effekt,¹ end indsatser for transpersoner ledet af fx de brede LGBTIAQ+-organisationer. Vi anbefaler derfor også, at indsatser for hhv. transpersoner og interkønnede udbydes og varetages af hhv. transpersoner og interkønnede, der har kompetencer og viden på området.

Af konkrete tiltag, der er behov for specifikt for transpersoner i Københavns Kommune, kan nævnes en lang række. På baggrund af en redegørelse for nogle af de sværeste udfordringer blandt transpersoner vil vi anbefale tre overordnede indsatsområder, der efterfølgende kort gennemgås.

Transpersoners livsvilkår og udfordringer i Danmark

Transpersoner er som udsat gruppe meget overset, og derfor ved vi i Danmark ikke meget om transpersoners livsvilkår og trivsel eller om det præcise antal af transpersoner i Danmark. Men vi ved, at der i disse år, grundet det øgede fokus på transpersoners rettigheder, er flere og flere transpersoner, der springer ud og har behov for rådgivning, støtte og behandling.

Der findes heller ingen forskning, der har målt på antallet af transpersoner i Danmark. En europæisk undersøgelse vurderer, at 0,6 – 2,2% af befolkningen har en inkongruent eller ambivalent kønsidentitet og på forskellig vis ikke identificerer sig med det køn, de blev tildelt ved fødslen.^{2 3} Overføres dette til den danske befolkning, drejer det sig om mellem 34.671 og 127.128 personer, der kan falde ind under paraplybegrebet 'transperson'.⁴

Der findes meget få rådgivnings-, støtte- og netværksmuligheder for transpersoner, og de er alle sporadisk og selvorganiserede tiltag, der stort set udelukkende bæres af frivilligkræfter. Transpersoners muligheder for at finde rådgivning, støtte og netværk er således, selv i København, svært begrænset, hvilket stiller transpersoner meget dårligt også i forhold til den bredere LGBTIAQ+-gruppe.

¹ The state of trans organizing (2nd edition). Understanding the Needs and Priorities of a Growing but Under-Resourced Movement. Astrea, American Jewish World Service & GATE. 2017.

² Tallene varierer alt efter anvendte definition af transpersoner. Se fx Van Caenegem E, Wierckx K, Elaut E, Buysse A, Dewaele A, Van Nieuwerburgh F, De Cuyper G, T'Sjoen G. Prevalence of Gender Nonconformity in Flanders, Belgium. 2015. Archives of Sexual Behavior. 44(5): 1281-7 og Flores, Andrew R., Herman, Jody L., Gates, Gary J., and Brown, Taylor N. T. 2016. How Many Adults Identify as Transgender in the United States? The Williams Institute.

³ Det vores og andre LGBTQIA+-organisationers erfaring, at der er tale om flere personer, da et stort antal transpersoner ikke bliver talt med i denne form for undersøgelser, og derfor ikke er synlige i statistikkerne. Samtidig sker der i disse år en stor stigning af transpersoner, der springer ud. Dette kan også ses i stigning i antal transpersoner, der søger adgang til transspecifik sundhed på enten Sexologisk Klinik eller på Kønsidentitetsklinikken i Aalborg. Sidstnævnte bekræftes af TGEU, der ser samme udvikling på tværs af Europa.

⁴ www.statistikbanken.dk Udregnet for et befolkningstal på 5.778.570 for 2017K4. Til sammenligning er der 14.500 danskere, der lider af sclerose.

Ydermere er de fleste af de få eksisterende indsatser ikke blivende og bygger sjældent på professionelle tilgange til fx rådgivning og støttegrupper. Da transpersoner er en udsat gruppe, kan rådgivning og støttegrupper, der mangler en faglig ballast risikere at skade yderligere samt virke yderligt ekskluderende og marginaliserende. Der er derfor behov for specialiserede indsatser for transpersoner, der er ledet af transpersoner med relevante faglige kompetencer, og som er tilgængelig for alle transpersoner, uanset indkomst, uddannelsesniveau, geografisk placering, etnisk baggrund, alder og funktionalitet.

Det er derfor vigtigt at tilrettelægge indsatser for transpersoner, således at de så vidt muligt skaber adgang for alle transpersoner, og at der derfor arbejdes med en bred og åben definition af transpersoner, der også byder spørgende og uafklarede velkommen.

Transpersoner er en udsat gruppe på verdensplan og også i Danmark. De fem mest alvorlige udfordringer for transpersoners trivsel, helbred og situation i Danmark er:

1) Diskrimination, stigma og social udstødelse: En undersøgelse fra FRA viser fx at 48% af de danske transpersoner har oplevet diskrimination inden for de seneste 12 mdr.⁵, hvilket virker isolerende, og gør det svært for transpersoner at bibeholde et arbejde, gå i skole, deltage i fritidsliv og andre sociale aktiviteter mm. Dette fører også til, at hjemløshed er aldeles udbredt blandt transpersoner. I Danmark har vi ingen forskning heromkring, men en landsdækkende undersøgelse fra USA viser, at 19% af transpersoner i USA har været hjemløse på et tidspunkt, og at dette øger risikoen for fx selvmordsforsøg, fysisk og seksuel vold, fængsling og for at blive hivpositive.⁶

2) Social isolation og ensomhed: 62% af transpersoner har aldrig talt med nogen om, at de er transpersoner, inkl. sundhedsprofessionelle. 27% har sjældent eller aldrig kontakt med familie, 19% er ofte uønsket alene, og 14% har aldrig eller næsten aldrig nogen at tale med, når de har behov herfor.⁷

3) Dårligt fysisk og psykisk helbred: 40% er langvarigt syge, 46% har et dårligt selv vurderet mentalt helbred (57% af de 15-34-årige), 67% er stressede, og 26% af de 16-29-årige har forsøgt selvmord mindst én gang.⁸ Tal fra Sverige viser, at blandt de 15-19-årige transpersoner har 57% overvejet selvmord inden for den seneste måned, 40% har forsøgt selvmord mindst én gang i deres liv, og 51% oplever, at de har en dårlig livskvalitet.⁹

4) Manglende adgang til information: Der findes ingen samlende, lettilgængelige og fagligt funderede hjemmesider til og om transpersoner med information om rettigheder, livsvilkår, behandlings- og rådgivningstilbud, sociale netværk mm. Samtidig findes der kun meget få oplysningsarrangementer med specifikt fokus på transpersoner.

5) Manglende professionelle indsatser for transpersoner ledet af kompetente transpersoner: Der findes kun få steder, hvor transpersoner kan søge specialiseret støtte og rådgivning i Danmark, og kompetencer og viden ift. transpersoner er lav blandt både sundhedsprofessionelle og de brede interesseorganisationer – fx LGBTI-organisationer eller tilbud til fx unge med psykiske sårbarheder. Dette er tydeligt i en dansk undersøgelse, hvor

⁵ FRA. 2014. Being Trans in the European Union. Comparative analysis of EU LGBT survey data. Vienna: FRA–European Union Agency for Fundamental Rights.

⁶ Grant, Jaime M., Lisa A. Mottet, Justin Tanis, Jack Harrison, Jody L. Herman, and Mara Keisling. Injustice at Every Turn: A Report of the National Transgender Discrimination Survey. Washington: National Center for Transgender Equality and National Gay and Lesbian Task Force, 2011.

⁷ Se fx Gransell, L., & Hansen, H. 2009. Lige og ulige? Homoseksuelle, biseksuelle og transkønnedes levevilkår. Center for Alternativ Samfundsanalyse (CASA) og Johansen, Katrine Bindsbøl Holm, Laursen, Bjarne & Juel, Knud 2015. LGBT-Sundhed. Helbred og trivsel blandt lesbiske, bøsser, biseksuelle og transpersoner. Statens Institut for Folkesundhed, København.

⁸ Se fx op. cit.

⁹ Folkhälsomyndigheten. 2015. Hälsan och hälsans bestämningsfaktorer för transpersoner. En rapport om hälsoläget bland transpersoner i Sverige.

58 tilkendegiver, at de ikke oplever at blive "imødekommet af sundhedsvæsenet" eller at have "adgang til den ønskede behandling i tilstrækkelig grad",¹⁰ samt i FRAs undersøgelse, der viser, at 23% af transpersoner i Danmark har oplevet diskrimination på baggrund af at være transperson i det danske sundhedsvæsen.

Samtidig viser forskning, at midler der gives til at forbedre transpersoners levevilkår og trivsel via brede LGBTI-organisationer sjældent når transpersoner, og at de indsatser, der har den bedste virkning, er de, der er ledet af andre transpersoner med de rette professionelle kompetencer.¹¹

Forslag til indsatser for transpersoner i Københavns Kommune

De indsatser, som Transpolitisk Forum og TransAktion vurderer, der er størst behov for, bør være indsatser med det formål at a) mindske ensomhed og social isolation, b) skabe styrke og kapacitetsopbygge netværk for transpersoner, c) bekæmpe dårlig trivsel og nedbringe antallet af selvmordsforsøg og selvmordstanker, d) tilbyde redskaber til at håndtere diskrimination og til at øge selvforståelse og selvaccept e) skabe adgang til viden og oplysninger om transpersoner for hermed at øge informationsniveau, bekæmpe fordomme og styrke støtte til transpersoner fra pårørende, skole og uddannelse, arbejdsplads samt fra herberger, sundhedsvæsenet og det kommunale mm.

Vi anbefaler, at følgende indsatser som minimum igangsættes og finansieres i Københavns Kommune:

1. Etablering af et værested for transpersoner i København.
Transpersoner får et sted, hvor de kan opsøge sociale arrangementer, rådgivning, støttegrupper mm.
2. Opsøgende arbejde med fokus på særligt udsatte transpersoner.
Transpersoner får kendskab til rådgivningen, støttegrupperne, oplysnings- og netværksarrangementerne, bisidderordningen, mm. og flere får herigennem mulighed for at bryde ud af isolationen, samt få redskaber til at løfte egen sundhed og trivsel.
3. Professionel, transkompetent og transledet, individuel, peer-to-peer rådgivning til transpersoner.
Resultaterne fra evalueringen af pilotprojektet Rådgivning for transpersoner, der blev udbudt af det nuværende TransAktion og var et samarbejde mellem AIDS-Fondet og Københavns Kommune, bekræfter den viden, som forskning og transmiljøer allerede har dokumenteret, der peger på, at der er et stort behov for en professionel, transkompetent, personlig rådgivning, som ligger uden for sundhedsvæsenet eller andre instanser med en såkaldt 'gatekeeper'funktion til køns- og kropsbekræftende behandling (som fx Sexologisk Klinik og kønsidentitetsklinikken i Aalborg), og som udbydes af andre transpersoner. Det er helt centralt, at rådgivningen har en bred definition af transpersoner, er kendetegnet ved anonymitet og professionalisme, og at den udbydes af transpersoner med erfaringer og kompetencer inden for området.

¹⁰ Johansen, Katrine Bindesbøl Holm, Laursen, Bjarne & Juel, Knud 2015. LGBT-Sundhed. Helbred og trivsel blandt lesbiske, bøsser, biseksuelle og transpersoner. Statens Institut for Folkesundhed, København.

¹¹ The state of trans organizing (2nd edition). Understanding the Needs and Priorities of a Growing but Under-Resourced Movement. Astrea, American Jewish World Service & GATE. 2017.

I rådgivningen får transpersoner mulighed for at få konkret og individuel rådgivning ift. specifikke udfordringer relateret til at være transperson – fx på uddannelsen, arbejdspladsen eller i familien. Transpersoner får konkrete redskaber til at håndtere diskrimination og stigmatisering samt til at løfte egen sundhed, mentale helbred og generelle trivsel. Transpersoner får råd og vejledning om sociale tilbud og netværk for transpersoner med henblik på at bryde den sociale isolation og eksklusion.

4. Støttegrupper for og af transpersoner.

Transpersoner møder andre transpersoner og får hermed et netværk, og social isolation mindskes. Transpersoner får viden om at være transperson, om køn og kønsudtryk, om transspecifikke sundhedstilbud som fx hormonblokkere, hormonterapi og kirurgi. Transpersoner får redskaber til at forbedre egen sundhed og trivsel samt til at håndtere den diskrimination, de møder. Transpersoner får også mulighed for at mødes på tværs af aldersgrupper og transerfaringer, således at man kan spejle sig i og få råd og vejledning til fx at gennemføre en uddannelse og/eller være en del af en arbejdsplads.

5. Bisidning for og af transpersoner.

Transpersoner får mulighed for at få bisidning og/eller støtte relateret til udfordringer fx i det offentlige, i uddannelsessystemet, på arbejdsmarkedet eller i sundhedsvæsenet, hvormed flere transpersoner får mulighed for at tilgå tilbud i Københavns Kommune.

6. Herberg eller andre hjemløseindsatser specifikt målrettet transpersoner (evt. i sammenhæng med en specifik indsats for LGBTIAQ+-personer).

TransAktion får et stigende antal henvendelser fra aktører på hjemløseområdet om et stigende antal transpersoner som oplever social udsathed og hjemløshed. Meldingen er, at de brede tilbud har ikke den fornødne viden, kan ikke tilbyde den fornødne tryghed og medarbejderne har ikke den transspecifikke faglighed til at løfte opgaven med denne gruppe hjemløse alene. Der er derfor et akut behov for dels at opkvalificere de eksisterende tilbud, så denne eksklusion mindskes, men i særdeleshed er der behov for tilbud, der specifikt er målrettet transpersoner.

7. Netværksarrangementer for transpersoner

Transpersoner får adgang til netværk af andre transpersoner, mulighed for spejling i andre transpersoner mm., hvorved social isolation mindskes.

8. Formidling af viden for, om og af transpersoner på et online site med chatrådgivning samt via oplysningsarrangementer i transmiljøerne.

Der produceres et online site med relevant information for transpersoner. I særdeleshed unge transpersoner får mulighed for at chatte med andre (ældre) transpersoner, hvormed social isolation, ensomhed, psykiske udfordringer mm. nedbringes. Transpersoner får desuden via oplysningsarrangementer i København adgang til relevant viden for og om transpersoner.

9. Skab adgang til lægefaglig vejledning, test og undersøgelser.

Der er fortsat mange transpersoner, der ikke har adgang til den ønskede behandling. Der skal derfor stadig arbejdes på at forbedre behandlingsvejledningen, åbne flere behandlingssteder - herunder også transledede - samt skabe bedre muligheder for adgang til test og vejledning generelt.

10. Styrk den faglige viden og transkompetencer hos fagpersoner i København.

Flere sundhedsfaglige, socialrådgiver, lærere, pædagoger mm. får opkvalificeret og styrket deres transkompetencer og bliver i bedre stand til at møde transpersoner på en ikkediskriminerende og respektfuld måde.

Supplerende information

Såfremt der er interesse i uddybelse af argumenter og indsatser, eftersender vi gerne evalueringen af Rådgivning for transpersoner, og ligeledes kan den projektbeskrivelse og det budget, vi har fremsendt til Sundheds- og Omsorgsudvalget i forbindelse med budgetforhandlinger i Københavns Kommune for 2019, eftersendes.

Nico Miskow Friborg og Kris Vinther på vegne af Transpolitisk Forum og TransAktion

TRANS
AKTION

**Trans
Politisk
Forum**

HØRINGSSVAR VEDRØRENDE KØBENHAVNS KOMMUNES LGBTI+ POLITIK 2018-2023

OPRETTET

13. september 2018

SVARNUMMER

3

INDSENDT AF

Valby Lokaludvalg

VIRKSOMHED / ORGANISATION

Valby Lokaludvalg

POSTNR.

2500

BY

Valby

HØRINGSSVAR

Valby Lokaludvalgs høringssvar Udvalget støtter selvfølgelig politikken, men med det forbehold, at hvis LGBTI+ flygtninge, som visiteres til Welcome House på Ottiliavej, ikke føler sig trygge der, bør det være på Welcome House man skal igangsætte en indsats, i stedet for bare at flytte LGBTI+ flygtningen ud til en lejlighed i byen. Med venlig hilsen Stefan Emkjær Formand for "ET helt Liv" Valby Lokaludvalg Michael Fjeldsøe Formand for Valby Lokaludvalg

Få nyt om høringer

> Abonnér

HØRINGSSVAR VEDRØRENDE KØBENHAVNS KOMMUNES LGBTI+ POLITIK 2018-2023

OPRETTET

12. september 2018

SVARNUMMER

2

INDSENDT AF

Vesterbro Lokaludvalg

POSTNR.

1758

BY

Kbh. v

HØRINGSSVAR

Vesterbro Lokaludvalg ser med tilfredshed, at det udarbejdede forslag til LGBTI-politik er blevet til på baggrund af - input fra interesseorganisationer på området og de enkelte fagforvaltninger - udbytte af workshop med deltagelse af repræsentanter for målgruppen - afholdelse af offentligt møde Vi er også glade for, at politikken rummer en række konkrete initiativer, som kan være med til at føre politikken ud i den københavnske virkelighed og hverdag. Herudover har Vesterbro Lokaludvalg ingen bemærkninger. Venlig hilsen Thomas Egholm, formand for Vesterbro Lokaludvalg

Få nyt om høringer

> Abonnér

BILAG 2B

Bilag 2B. Samlet oversigt over forvaltningernes bemærkninger til hørings svar vedr. forslag til udbygget LGBTI+ politik

Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningens (BIF) kommentarer til bemærkninger i hørings svarene vedr. BIF-afsnittet

Organisation	Emner og bemærkninger	Forvaltningens bemærkninger	Tekst ændret i politik?
Intersex Danmark	<i>Undervisning af ydelsesmodtagere omfattet af integrationsloven:</i> Intersex Danmark bemærker, at det er vigtigt, at der undervises i "køn som bredere spektrum og som naturlig, accepteret og beskyttet del af danske samfund".	Forvaltningen har taget bemærkningen til efterretning og har tilføjet følgende "Som en del af undervisningen i danske samfundsforhold under integrationsprogrammet for nyankomne udlændinge bliver ydelsesmodtagere omfattet af integrationsloven undervist i mangfoldige familiestrukturer og ligebehandling. <u>Undervisningen lægger vægt på, at ligestilling samt accept af forskelligheder for så vidt angår køn, kønsidentitet og seksuel orientering er en naturlig, accepteret og beskyttet del af det danske samfund.</u>	Ja
LGBT Asylum	<i>Charter for demokratiske værdier:</i> LGBT Asylum har tilsluttet sig charteret.	Forvaltningen har tilføjet LGBT Asylum i oversigten over LGBTI+ organisationer, som har tilsluttet sig charteret.	Ja
Normstormerne	<i>Intro:</i> Normstormerne bemærker, at en LGBTI+ politik bør fokusere på at sikre rammerne og udgangspunktet for trivsel og sikre arbejdsforhold for LGBTI+ personer fremfor at være resultatorienteret omkring LGBTI+ personers produktivitet i sammenligning med andre borgere.	Forvaltningen ser ingen modsætning i, at en LGBTI+ politik fokuserer på at fremme trivsel og understøtte, at målgruppen deltager i samfunds- og arbejdslivet på lige fod med andre borgere.	Nej
Normstormerne	<i>Charter for demokratiske værdier:</i> Normstormerne finder, at charteret for demokratiske værdier er relateret til KK's anti--adikaliseringarbejde, og at charterets formål ikke har meget med LGBTI+ personer at gøre.	Forvaltningen bemærker, at charteret anvendes bredt på integrationsområdet med henblik på at sikre et fælles udgangspunkt i grundværdier blandt forvaltningens samarbejdspartnere. På den baggrund er nedenstående tilføjet: "Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen	Ja

Bilag 2B. Samlet oversigt over forvaltningernes bemærkninger til høringsvar vedr. forslag til udbygget LGBTI+ politik

		understøtter, at forvaltningens partnere samarbejder ud fra fælles retningslinjer baseret på fundamentale menneskerettigheder <u>for alle københavnere, herunder personer med LGBTI+ baggrund.</u> "	
Normstormerne	<i>Skoleindsats til bekæmpelse af diskrimination:</i> Normstormerne finder, at initiativet ikke er en LGBTI+ målrettet indsats, hvorfor det anbefales, at denne rykkes til evt. bilag m. oversigt over generelle indsatser.	Forvaltningen bemærker, at skoleindsatsen, som gennemføres i 2017 - 2018, omhandler aktiviteter, som får unge til at reflektere over fordomme, diskrimination og eksklusion på tværs af mulige diskriminationsgrunde, herunder sættes der specifikt fokus på temaer såsom normer for seksualitet og køn. Det bemærkes, at aktører som Sabaah, Mads Ananda Lodahl, Hils Din Mor og Normstormene, der indgår i et samarbejde med forvaltningen om indsatsen i 2018, alle tilbyder workshops med temaer, som omhandler normer for seksualitet og køn. Den foreslåede fremadrettede indsats vil ligeledes have specifikt fokus på at modvirke diskrimination af LGBTI+ personer. På den baggrund er følgende tilføjet initiativbeskrivelsen: "Med "Integrationshandleplanen 2017-2018" blev "Skoleindsats til bekæmpelse af diskrimination" iværksat". <u>Indsatsen har bl.a. haft fokus på normer for seksualitet og køn.</u> "	Ja
Normstormerne	<i>Information om mangfoldige familiestrukturer og ligebehandling i Danmark:</i> Normstormerne bemærker, at der er risiko for mulig diskrimination ved at antage, at bestemte befolkningsgrupper, her nyankomne flygtninge, har manglende viden om mangfoldige familiestrukturer og ligebehandling i Danmark.	Forvaltningen bemærker, at undervisningen indgår som et relevant element i undervisningen af nyankomne udlændinge i danske samfundsforhold.	Nej
Normstormerne	<i>Fokus på inklusion af LGBTI+ personer på arbejdsmarkedet:</i> Normstormerne bemærker, at LGBTI+ personer bør inkluderes	Forvaltningen har taget kommentaren til efterretning og bemærker, at såfremt forslaget opnår særskilt finansiering, vil indsatsen blive	Nej

Bilag 2B. Samlet oversigt over forvaltningernes bemærkninger til høringssvar vedr. forslag til udbygget LGBTI+ politik

	i udarbejdelse af evt. forløb. Endvidere ønsker Normstormerne, at det ekspliciteres hvilke og hvor mange arbejdspladser, der vil blive tilbudt workshops og coaching samt om hvem, der skal udføre workshops og coaching.	konkretiseret, og der vil blive opstillet resultatmål samt indgået aftale med en relevant ekstern leverandør om gennemførelse af workshops.	
Normstormerne	<i>Et trygt natteliv:</i> Normstormerne bemærker, at der ønskes en specificering af målgruppen for kampagnen samt en beskrivelse af om LGBTI+ personer medvirker i kampagneudarbejdelsen.	Forvaltningen har taget kommentaren til efterretning og har tilføjet: "Forvaltningen har i 2018 gennemført en oplysningskampagne, som har haft til formål at forebygge diskrimination af LGBTI+ personer i nattelivet. Kampagnen har haft fokus på, hvilke udfordringer man kan stå overfor som LGBTI+ person i nattelivet i København, og hvordan disse udfordringer kan modvirkes. <u>Kampagnens målgruppe har været unge københavnere. Budskabet har bl.a. været at opfordre unge, som ikke selv udsættes for diskrimination, til aktivt at vise, at de ikke accepterer, at andre bliver udsat for diskrimination.</u> "	Ja
Valby Lokaludvalg	<i>Flygtninge med LGBTI+ baggrund:</i> Valby Lokaludvalg bemærker, at der, såfremt der er utryghed blandt LGBTI+ flygtninge midlertidigt bosat i Welcome House, bør iværksættes en indsats frem for at den forurettede "bare" tilbydes en lejlighed andetsteds i byen.	Forvaltningen bemærker, at der i et andet høringssvar (fra LGBT Asylum) lægges positiv vægt på, at der i Welcome House tages særligt hensyn til personer, som ikke er trygge blandt andre flygtninge fra samme oprindelsesland. Forvaltningen ser det eksisterende tilbud som en relevant indsats til at modvirke utryghed blandt LGBTI+ flygtninge i særlige tilfælde.	Nej
Sabaah	<i>Dialogaktiviteter:</i> Sabaah bemærker, at organisationen ser en nødvendighed i en opkvalificering af fagprofessionelle f.eks. medarbejdere på borgerservice og på jobcentre i LGBT+ personers problematikker. Organisationen stiller sig gerne til rådighed for et samarbejde.	Forvaltningen bemærker, at det af side 26 fremgår, at "Økonomiforvaltningen på tværs af kommunen vil udbrede kendskabet til mulige LGBTI+ udfordringer på arbejdspladsen ved at tilbyde forvaltningerne e-læringsmateriale." Forvaltningen forventer, at dette materiale vil være relevant at anvende som led i opkvalificering af forvaltningens medarbejdere, og har for nuværende ikke planer om yderligere tiltag.	Nej

Bilag 2B. Samlet oversigt over forvaltningernes bemærkninger til høringssvar vedr. forslag til udbygget LGBTI+ politik

Sabaah	<i>Charter for demokratiske værdier:</i> Sabaah foreslår, at der bliver oprettet et samarbejde om at formidle Charter for Demokratiske Værdier ved at udbyde workshops og undervisning til nyankomne udlændinge.	Forvaltningen har taget kommentaren til efterretning og bemærker, at der som en del af undervisningen i danske samfundsforhold under integrationsprogrammet for nyankomne udlændinge bliver undervist i mangfoldige familiestrukturer og ligebehandling, og at undervisningen lægger vægt på, at ligestilling samt accept af forskelligheder for så vidt angår køn, kønsidentitet og seksuel orientering er en naturlig, accepteret og beskyttet del af det danske samfund.	Nej
--------	---	---	-----

Børne- og Ungdomsforvaltningens (BUF) kommentarer til bemærkninger i hørings svarene vedr. BUF-afsnittet

Organisation	Hørings svar	Forvaltningens bemærkninger
Sabaah	Positive i forhold til opkvalificering af medarbejdere på skoler og institutioner Har haft mange samarbejder og bidrager til undervisningen på pædagoguddannelser Vil gerne indtænkes i forvaltningens opkvalificering af pædagoger og lærere	Forvaltningen vil – for så vidt det er muligt inddrage – relevante videnspersoner og -organisationer
Copenhagen Pride Intersex Danmark Normstormerne	Ønsker, at der tilføjes til sætningen "Folkeskoleloven foreskriver, at folkeskolen ikke må påvirke eleverne i retning af bestemte livsanskuelser" ... således heller ikke en cisheteronormativ ...	Vi har ændret i teksten.
	Spørger til, hvordan det konkret sikres, at tilbuddet om undervisningsmateriale kommer i anvendelse De ønsker konkrete initiativer, der skal sikre den vilkårlighed, der ligger i, at lærere langt hen ad vejen selv bestemmer, hvilke materialer, de anvender i undervisningen	Forvaltningen kigger på det.
	Ønsker en evalueringsmekanisme i forhold til undervisningen fra Normstormerne (Normstormerne er enige i den betragtning)	Forvaltningen har p.t. ikke ressourcer.
	Fantastisk med obligatorisk deltagelse i uge 6. Bør også gælde privat- og friskoler	Det skal afklares, om det ligger inden for kommunens beføjelse at pålægge privat- og friskoler deltagelse.

Bilag 2B. Samlet oversigt over forvaltningernes bemærkninger til høringsvar vedr. forslag til udbygget LGBTI+ politik

	I forhold til antimobbestrategien bør initiativet hedde: "Strategien skal kunne håndtere mobning grundet seksualitet, køn, kønsudtryk eller kønsidentitet"	Dette bliver ændret i teksten.
	Savner implementeringsstrategier i forhold til seksualundervisningen og sikring af inddragelse af de ønskede tiltag. Skal der sættes rammer for undervisningen?	Forvaltningen kigger på det.
	Der bør udarbejdes LGBTI+ politikker på alle kommunens skoler og daginstitutioner, så der er taget stilling til, hvordan man fornuftigt skaber tryghed for børn, der bryder med seksuelle eller kønsnormative rammer	Allerede eksisterende redskaber, der kan indeholde dette ønske: Antimobbestrategier og skolens værdigrundlag
	Husk toilet- og omklædningsproblematikken for transkønnede og interkønnede børn.	Dette kræver mange ressourcer, som BUF p.t. ikke råder over. Forvaltningen vil overveje det i forbindelse med nybyggeri.
	Opfordring til, at alle skoler udarbejder en LGBTI+ politik, der gør det klart, at der skal arbejdes aktivt for inklusion og accept samt, at der er en nultolerance for diskrimination for LGBTI+ personer	Allerede eksisterende redskaber, der kan indeholde dette ønske: Antimobbestrategier og skolens værdigrundlag
	Vigtigt, at man uddanner personale i dagplejer, vuggestuer og børnehaver i, hvad interkøn er. De skal være i stand til at italesætte emnet på en neutral og ikke sygeliggørende måde	Skal indarbejdes i de uddannelsesforløb, der skal etableres for ansatte i BUF
	Bør undervise i interkøn på skolerne. Både i forbindelse med undervisningen om menneskekroppen og i seksualundervisningen	Undervisningsmateriale skal sikres at være tidsrammende, i linje med nuværende viden og dækkende for alle børn i skolen.
	Nuværende undervisningsmateriale er stærkt problematisk, idet der benyttes et sygeliggørende sprog. Der er behov for at udarbejde nyt undervisningsmateriale.	Undervisningsmateriale skal sikres at være tidsrammende, i linje med nuværende viden og dækkende for alle børn i skolen.

Bilag 2B. Samlet oversigt over forvaltningernes bemærkninger til høringssvar vedr. forslag til udbygget LGBTI+ politik

	<p>Bekymrede over, at der foreslås så relativt få LGBTI+ ledede og -målrettede indsatser. Særligt, at den generelle sundheds- og seksualundervisning, der ikke er en LGBTI+ fokuseret, tænkes ind som en LGBTI+ indsats. Og at det er den generelle seksualundervisning, der foreslås som obligatorisk og ikke de målrettede indsatser.</p>	<p>Folkeskolen skal rumme en mangfoldig gruppe af børn og unge. Forvaltningen anerkender, at der er brug for at kigge på, hvordan vi bliver bedre til at sikre gruppen af LGBTI+ børn.</p> <p>Sundheds- og seksualundervisningen er reguleret i Folkeskoleloven.</p>
	<p>Den generelle sundheds- og seksualundervisning og de andre generelle indsatser trænger absolut til at blive mere mindre homo-, bi- og transfoisk, men det er ikke hensigtsmæssigt, hvis det sker på bekostning af nødvendige LGBTI+ ledede og -målrettede indsatser</p>	<p>Undervisningsmateriale skal sikres at være tidsrammende, i linje med nuværende viden og dækkende for alle børn i skolen.</p>
	<p>Det anbefales, at det ekspliciteres hvilke professioner, der inkluderes i initiativet om videreuddannelse af personale.</p>	<p>Det vil være en del af dialogen om efteruddannelsen.</p>
	<p>Det anbefales, at LGBTI+ personer inkluderes i dialogen om forskellige muligheder for efter- /videreuddannelse.</p>	<p>Forvaltningen vil, for så vidt det er muligt, inddrage relevante videnspersoner og -organisationer</p>
	<p>I forhold til initiativet om at gøre seksualundervisningen obligatorisk anbefaler de, at den eksisterende seksualundervisning kvalitetssikres, så der undervises i forskellige former for seksuelle praksisser, der ikke udelukkende tager udgangspunkt i ciskønnethed og heteroseksualitet. Supplerende kommentar: Dette hører dog ikke hjemme under opkvalificering af generelle indsatser og er ikke målrettet LGBTI+ indsatser</p>	<p>Undervisningsmateriale skal sikres at være tidsrammende, i linje med nuværende viden og dækkende for alle børn i skolen.</p>
	<p>"Der skal åbnes mulighed for at flere end to ansvarlige voksne</p>	<p>"Selve <u>skoleindskrivningen</u> sker i Københavns Kommune via</p>

	<p>kan få kommunikation om et barn via intranet mv, ligesom det i indskrivningsprocedurer og alle andre steder, skal sikres, at der tales kønsneutralt om familier og at der er mulighed for at angive mere end to ansvarlige voksne om et barn.”</p>	<p>systemet KMD Elev. Skoleindskrivningen kan udføres af forældremyndighedsindehavere og forældre, som bor sammen med barnet. Kommunikationen til forældre sker via Digital Post, hvor alle parter modtager samme information om barnets skoleindskrivning. I selvbetjeningsløsningen omtales forældre som forældremyndighedsindehaver.</p> <p>I forbindelse med skoleindskrivningen, og efterfølgende når barnet er startet i skolen, så kan forældremyndighedsindehaveren tilknytte en kontaktperson (fx samlever, bedste forældre), så denne kan kontaktes i tilfælde af uheld. Dette kræver samtykke fra alle forældremyndighedsindehaverne. Endvidere kan kontaktpersonen gives adgang til kommunikation og data omkring barnet i Skoleintra, som fra sommeren 2019 afløses af AULA.</p> <p>I skolens administrationssystem er det muligt at registrere 2. forældre af samme køn, men den ene vil under barnets stamkort fremgå som Far / Mor, således at mor står under Far. Dette vil der blive kigget på sammen med leverandøren.”</p> <p>Hermed for <u>skoleintra</u>:</p> <p>I <u>Skoleintra</u> omtales forældre som far og mor, og det er muligt manuelt at tilføje kontaktpersoner, som benævnes</p>
--	---	---

Bilag 2B. Samlet oversigt over forvaltningernes bemærkninger til høringssvar vedr. forslag til udbygget LGBTI+ politik

		<p>”kontaktperson” i systemet. Der er ingen begrænsning på oprettelser af kontaktpersoner. Kommunen vil indgå dialog med leverandøren ift., om det er muligt at ændre navngivningen af mor/far til forældre1 og forældre 2 samt kontaktperson.</p> <p>I Kbhbarn benævnes forældrene som mor og far. Data kommer fra Serviceplaformen, som er en national it-løsning. Institutionen kan oprette administrative fuldmagtshavere, de vil få fuldt adgang til alle informationer, og de vil stå opført på stamkortet for barnet. Forældre kan også give adgang til andre, som kun har adgang til begrænset info om barnet. Forvaltningen vil tage fat i leverandøren af Serviceplaformen ift., at om det er muligt at ændre betegnelsen for mor og far.</p> <p>I Digital pladsanvisning anvendes ikke titler som far og mor, og det er kun forældremyndighedshavere, som kan tilgå løsningen. Det er muligt at tilføje en 3 forældre, vedkommende vil kun kunne modtage bevillingen dvs. at man har accepteret plads.</p>
Foreningen for støtte til Transkønnede børn (FTSB)	<p>Politikken mangler initiativer, der giver medarbejdere viden om transkønnethed.</p> <p>De konkrete initiativer bør udvides til, at medarbejdere</p>	<p>Undervisningsmateriale skal sikres at være tidsrammende, i linje med nuværende viden og dækkende for alle børn i skolen.</p>

Bilag 2B. Samlet oversigt over forvaltningernes bemærkninger til høringssvar vedr. forslag til udbygget LGBTI+ politik

	også bibringes viden om transkønnethed blandt børn og unge	
	Kønsneutrale toiletter og omklædningsmuligheder på skoler og fritidstilbud	Dette kræver mange ressourcer, som BUF p.t. ikke råder over. Forvaltningen vil overveje det i forbindelse med nybyggeri.
	Da transkønnethed intet har med seksualitet at gøre, anbefales det, at betegnelsen "uge sex" og "seksualundervisning" droppes, og faget i stedet udelukkende hedder og omtales som "Undervisning i seksualitet, køn og kønsidentitet"	Undervisningsmateriale skal sikres at være tidsrammende, i linje med nuværende viden og dækkende for alle børn i skolen.
LGBT Danmark	Ønsker, at projektet AURA* i højere grad bør ligge i Børne- og Ungdomsforvaltningen end Social- og Omsorgsforvaltningen	Da der ikke umiddelbart er tale om et tilbud omfattet af hverken Folkeskoleloven eller Dagtilbudsloven er det måske mere relevant at undersøge om tilbuddet skal tilknyttes Kultur- og Fritidsforvaltningen. I både Folkeskoleloven og Dagtilbud vil der være formålsbestemmelser, der skal leves op til.
Transpolitisk Forum TransAktion	Nødvendigt at skrive konkrete indsatser for hhv. transpersoner og interkønnede ind i politikken, og at der skal afsættes midler til igangsættelse af disse indsatser Anbefaler, at indsatser for hhv. transpersoner og interkønnede udbydes og varetages af transpersoner og interkønnede, der har kompetence og viden på området. Flere lærere og pædagoger skal have opkvalificeret og styrket deres transkompetencer og blive bedre til at møde transpersoner	Undervisningsmateriale skal sikres at være tidsrammende, i linje med nuværende viden og dækkende for alle børn i skolen. Forvaltningen vil for så vidt det er muligt inddrage relevante videnspersoner og -organisationer

Bilag 2B. Samlet oversigt over forvaltningernes bemærkninger til høringsvar vedr. forslag til udbygget LGBTI+ politik

	på en ikke-diskriminerende måde	
--	---------------------------------	--

Kultur- og Fritidsforvaltningens (KFF) kommentarer til bemærkninger i hørings svarene vedr. KFF-afsnittet

Organisation	Hørings svar	Forvaltningens bemærkninger
CPH Pride	<p>Udvikling af politikker. Begge konkrete initiativer er udmærkede, men det første er ikke specielt konkret (der er ingen operationel plan) og det andet forudsætter finansiering. Er det i virkeligheden bare smukke hensigtserklæringer? Som vi ser det, er initiativer, som ikke er finansierede, potentielle skuffeprojekter.</p> <p>LGBTI+ området i personalepolitikker Der bør skrives ind, at dette arbejde skal laves i konsultation med LGBTI+ organisationerne for ekspertvejledning i, hvad der er behov for.</p> <p>Afsnit om servicekultur Det er vigtigt at ikke blot køn og seksualitet nævnes blandt parametrene for inklusion, men også kønsidentitet og kønsudtryk.</p> <p>Almene borgerrettede initiativer Dette er ikke en beskrivelse af initiativer som er fremadrettede, men en beskrivelse af, hvad kommunen gør i forvejen. Det virker uambitiøst ikke at have større mål end det bestående. Der bør sættes mål for borgerrettede initiativer, som der kan effektmåles på.</p> <p>Senior kultur- og fritidstilbud Godt initiativ, men det er under forudsætning af finansiering. Hvornår skal det være gennemført? Hvad hvis man ikke finder finansieringen? Falder</p>	<p><i>Forudsætningen for at få noget rejst på en politisk dagsorden er, at det kommer ind i en politisk kontekst.</i> <i>Det er korrekt at man for at realisere politiske hensigter skal afsætte midler til det.</i></p> <p><i>Det kan give god mening at få organisationernes input, men ansvaret for interne personalepolitikker ligger hos Københavns Kommune/Kultur- og Fritidsforvaltningen, hvor de besluttes i samarbejdssystemet.</i></p> <p><i>Forsøges indarbejdet med respekt for at teksten ikke skal blive for tung, men formuleringerne skal gerne være så generelle, at alle parametre dækkes uden at blive nævnt konkret.</i></p> <p><i>Som nævnt ovenfor er forudsætningen for at få noget rejst på en politisk dagsorden, at det kommer ind i en politisk kontekst.</i></p> <p><i>Der er ikke sat en afgrænset tidsramme for, hvornår de forskellige initiativer kan gennemføres. Det er korrekt, at initiativerne kun kan gennemføres, såfremt der findes særskilt finansiering. Her kan det i øvrigt fremhæves, at der allerede</i></p>

Bilag 2B. Samlet oversigt over forvaltningernes bemærkninger til høringssvar vedr. forslag til udbygget LGBTI+ politik

	<p>det så bare til jorden og gennemføres ikke?</p>	<p><i>eksisterer støttemuligheder, såvel gennem Københavns Kommunes Aktivitetstilbud for ældre, samt mulighed for lokale støtte.</i></p>
<p>Foreningen for støtte til transkønnede børn (FSTB)</p>	<p>Det er positivt, at forvaltningen støtter LGBTI+ initiativer ved at tilbyde lokaler (s. 15). FSTB anbefaler at der tillige tilbydes mulighed for lokalebooking til dagsarrangementer indenfor LGBTI+ initiativer for landsdækkende foreninger.</p> <p>Det er positivt, at forvaltningen vil tilbyde støtte til tilbud til transkønnede seniorer (s. 15). FSTB anbefaler at supplere det valgte fokus på tilbud til seniorer med et fokus på de transkønnede børn/unge og deres forældre. I FSTB har vi erfaring for, at transkønnede børn og deres forældre i lighed med seniorerne, savner et fællesskab med ligesindede.</p> <p>Derudover ser vi i FSTB børn og unge der kan have svært ved at deltage i fritidslivet. (Blandt andet grundet udfordringer i forhold til omklædning samt traditionel kønsopdeling). Københavns Kommune kan afhjælpe denne problematik ved at prioritere støtte til foreninger og fritidstilbud der tilbyder kønsneutrale holdinddelinger. Udlån og leje af kommunens faciliteter og lokaler til foreninger kan tillige betinges af foreningerne ikke kønsopdeler aktiviteter på andet end den enkeltes kønsidentitet, som godt kan afvige fra enten CPR-nummer eller fysisk udtryk.</p> <p>FSTB anbefaler desuden at skabe kønsneutrale omklædningsmuligheder</p>	<p><i>LGBTI+ initiativer kan booke offentlige faciliteter på samme vilkår som godkendte folkeoplysende foreninger eller private borgere/initiativer.</i></p> <p><i>Kultur- og Fritidsforvaltningen anerkender behovet hos transkønnede børn og deres forældre for muligheden for at opleve fællesskab med ligesindede. Forvaltningen rådgiver gerne, i den forbindelse, om mulighederne for foreningsdannelse samt øvrige støttemuligheder efter folkeoplysningsloven og Retningslinjer for støtte til folkeoplysning i København.</i></p> <p><i>Københavns Kommune har allerede et særskilt fokus på børn, med mulighed for medlems- og lokale støtte. Der er imidlertid ikke mulighed for at forskelsbehandle, ej heller gøre støtte betinget af kønsneutrale holdinddelinger, indenfor de givne rammer.</i></p> <p><i>I KFF går man gerne i lokal dialog med relevante foreninger om mulighederne for</i></p>

	<p>og toiletter i faciliteter for fritidstilbud (som f.x. i haller og svømmehaller).</p>	<p><i>at finde konkrete alternative løsninger. Det er også en mulighed, at man i relation til nybyggeri kigger på, hvordan omklædnings- og toiletfaciliteter kan organiseres anderledes. Det bemærkes, at gennemførelse af initiativet forudsætter særskilt finansiering.</i></p>
LGBT Danmark	<p>Lokaler til sociale, kulturelle og rådgivningsmæssige tilbud til LGBTI+ borgerne i Københavns Kommune:</p> <p>Der nævnes en række organisationer og tilbud af social og kulturel karakter (side 15), der dækker over en række områder fra integration til events, som eksempelvis Copenhagen Pride. Københavns Kommune faciliterer en række kulturhuse, der for en dels vedkommende centrerer sig om specifikke temaer eller særlige kendetegn. Et LGBTI-kulturhus ville kunne rumme både en stor del af de nuværende tilbud, der nævnes i den nuværende tekst, såvel som en lang række yderligere kulturelle og sociale tilbud og lægge rum til aktiviteter, der ikke er event-, men netværksorienterede.</p> <p>Rådgivning og gruppeaktiviteter af ikke-event karakter, der understøtter både ungdoms- og senior-segmenternes behov for netværksopbyggende aktiviteter, har behov for fysiske rammer at fungere under. Dette initiativ vil kræve finansiering.</p> <p>Idræt og fritidslivet i Københavns Kommune</p> <p>Statistikker viser at op mod 30% af den voksne heteroseksuelle og cis-kønnede befolkning dyrker idræt og motion i deres fritid. Dette øger både livskvalitet og forbedrer den generelle fysiske og psykiske sundhed og skaber positive sociale relationer. Det samme tal for LGBTI-personer ligger på under 10%. Det bør være en naturlig del af kommunens</p>	<p><i>Et LGBTI+ kulturhus vil kunne rumme kulturelle og sociale tilbud, events samt rådgivning og gruppeaktiviteter der understøtter såvel børn/forældre, ungdoms- og senior LGBTI+ segmenternes behov for netværksopbyggede aktiviteter. Forvaltningen vil gerne fremstille idéen for det politiske niveau. Det bemærkes, at gennemførelse af initiativet forudsætter særskilt finansiering.</i></p> <p><i>I KFF går man gerne i lokal dialog med relevante foreninger om mulighederne for at finde konkrete alternative løsninger. Det er også en mulighed, at man i relation til nybyggeri kigger på, hvordan omklædnings- og toiletfaciliteter kan organiseres anderledes. Det bemærkes, at gennemførelse af initiativet forudsætter særskilt finansiering.</i></p>

	<p>fokus, at gøre det mere tiltalende for LGBTI-personer at dyrke idræt og motion, ved i større grad at sikre, at kommunens faciliteter også er til rådighed for dette segment, dette både i forhold til faciliteterne i sig selv, såvel som tidspunkterne disse kan tilgås og benyttes.</p> <p>Derudover bemærker vi at København var vært for WorldOutGames i 2009 og dette kunne nævnes i tidslinjen samt at EuroGames 2021 som den anden halvdel af megaeventet Copenhagen 2021 sammen med WorldPride 2021 kan skrives ind som pejlemærke for fremtiden.</p>	<p><i>Bemærkninger hertil fremgår under Økonomiforvaltningens afsnit.</i></p>
<p>Normstormerne</p>	<p>Anbefalinger:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Der inddrages arbejde med indretningen af de fysiske rum, særligt toiletter, omklædning og bad for LGBTI+ borgere med særligt fokus på borgerservice, jobcenter, biblioteker, kulturenheder, sportshaller ● Der indføres en LGBTI+ arbejdspolitik, som alle ansatte i forvaltningerne skal være indforstået med, for at skabe et mere trygt arbejdsmiljø for ansatte LGBTI+personer i Københavns Kommune. Konkrete guidelines og sanktioner, hvis de ansatte ikke følger disse regler, udformet på grundlag af en bred inddragelse af LGBTI+organistioner med erfaringsperspektiver. <p>Vi anbefaler at man ekspliciterer:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Hvem der skal stå for at "uddanne medarbejderne i servicekultur med fokus på, at alle uanset køn, seksualitet, etnicitet, religion etc. behandles lige"? 	<p><i>I KFF går man gerne i lokal dialog med relevante foreninger om mulighederne for at finde konkrete alternative løsninger. Det er også en mulighed, at man i relation til nybyggeri kigger på, hvordan omklædnings- og toiletfaciliteter kan organiseres anderledes. Det bemærkes, at gennemførelse af initiativet forudsætter finansiering.</i></p> <p><i>Jf. tidligere svar om personalepolitik: Det kan give god mening at få organisationernes input, men ansvaret for interne personalepolitikker ligger hos KK/KFF. Det skal også bemærkes, at der ikke ønskes en separat LBGTI-politik, men at det indgår i Personalepolitikken og som følge heraf ikke kan detailudfoldes men ses som en retningslinje og ikke konkrete guidelines eller sanktioner</i></p> <p><i>Det kan være relevant at høre organisationerne om input til uddannelsen, men den konkrete udformning og aftaleindgåelse med underviser ligger hos KK</i></p>

Bilag 2B. Samlet oversigt over forvaltningernes bemærkninger til høringsvar vedr. forslag til udbygget LGBTI+ politik

	<p>Vi anbefaler at man ekspliciterer:</p> <ul style="list-style-type: none">● Hvilke “tilbud målrettet LGBTI+ seniorer” gives der støtte til?	<p><i>De målrettede tilbud vil skulle udvikles med afsæt i input bl.a. fra de relevante organisationer, og kan således ikke ekspliciteres allerede. Konkrete tilbud kan i øvrigt idéudvikles med afsæt i de relevante organisationer og forvaltningen rådgiver gerne om mulighederne for foreningsdannelse samt øvrige støttemuligheder efter folkeoplysningsloven og Retningslinjer for støtte til folkeoplysning i København.</i></p>
--	---	---

Socialforvaltningens (SOF) kommentarer til bemærkninger i hørings svarene vedr. SOF-afsnittet

Hørings svar: AIDS-Fondet, side 1 vedr. Chemsex

Socialforvaltningens bemærkninger:

- Socialforvaltningen tilbyder gratis, helhedsorienteret og individuel tilrettelagt rusmiddelbehandling til alle med et forbrug af alkohol- og stoffer. Herunder også borgere hvor chemsex har ført til en afhængighed af rusmidler.
- Det er vanskeligt at lave særlig behandling til alle former for særligt forbrug. Det gælder her chemsex, men det kan være alle mulige andre grupper også. Hvis der er et særskilt ønske om, at Socialforvaltningen laver et specielt tilbud til denne målgruppe, så kræver det yderligere finansiering, som forvaltningen på nuværende tidspunkt ikke har.
- Det er Socialforvaltningens vurdering, at indsatsen om forebyggelse af chemsex er forankret i Sundheds- og Omsorgsforvaltningen. En afhængighed af stoffer behandles i Socialforvaltningen.

Hørings svar: Copenhagen Pride, side 3-4 vedr. LGBTI+ indsatser i SOF

Socialforvaltningens bemærkninger:

- Det er Socialforvaltningens vurdering, at forslagene i hørings svaret vil kræve særskilt finansiering.
- Det tilstræbes, at de seksualvejledere, der ansættes, også har et kendskab til miljøet, men dette kræver yderligere finansiering.
- Socialforvaltningen kan tilslutte sig ambitionen om at sikre borgere med nedsat funktionsevne, som har behov for assistance for at være del af "miljøet", at de opnår og bevarer en tilknytning til "miljøet" og hjælpes til at deltage i events og begivenheder i "miljøet". Det vil dog for nogle borgere være yderst vanskeligt at bevare en tilknytning til miljøet, da det vil kræve ekstra indsatser og dermed ressourcer at gennemføre ambitionen.
- Flere af tilbuddene i Socialforvaltningens Borgercenter Handicap (BCH) har deltaget i Copenhagen Pride. Deltagelsen er forbundet med et ikke ubetydeligt ressourceforbrug. For at understøtte målgruppens fortsatte deltagelse er der behov for, at arrangørerne tager hensyn til, at BCH's borgere ikke har så stort et overskud. En forudsætning for fremtidig deltagelse er derfor, at BCH-vogne kan komme af sted som nogle af de første, samt at der findes særskilt finansiering.
- Socialforvaltningen har ikke midler, som kan tildeles Copenhagen Pride, så de kan deltage i planlægningen af Københavnerfesten.
- Det er Socialforvaltningens vurdering, at en projektmedarbejder på mindst halv tid til at drive ungdomstelefonen og understøtte de frivillige i LGBTI+ Ungdom, vil kræve særskilt finansiering. Forvaltningen er i tvivl om, om vi vil være den bedste aktør til at drive en sådan telefonlinje, eller om det bedre forankres hos andre aktører, som det er tilfældet f.eks. med Børnetelefonen og Livslinjen. Socialforvaltningen yder gerne råd og vejledning til en ekstern aktør i den forbindelse.
- Socialforvaltningen er enige i, at der med fordel kan inddrages andre grupper end LGBT Danmark, hvis kendskabet til LGBTI+ området skal udbredes blandt medarbejderne i den Sociale Hjemmepleje på et gå-hjem-møde.
- Hvis alle medarbejdere i Den Sociale Hjemmepleje skal deltage på gå-hjem-møderne, går der tid fra de borgernære opgaver. Disse timer skal i givet fald vikardækkes og kræver særskilt finansiering.
- Socialforvaltningens borgmester ønsker et møde med Copenhagen Pride på baggrund af deres hørings svar.

Høringssvar: FSTB - Foreningen for Støtte til Transkønnede Børn

Socialforvaltningens bemærkning:

- Socialforvaltningen anerkender, at FSTB er tæt på målgruppen og har meget viden og erfaring indenfor området.

Høringssvar: Intersex Danmark, side 4 vedr. udbredelse af kendskabet til LGBTI+ området samt kommunikation til børn og unge om seksualitet (køn) og kønsidentitet.

Socialforvaltningens bemærkninger:

- Socialforvaltningen har indskrevet "kønsudtryk" i teksten.
- Socialforvaltningen vurderer, at der er tale om et meget specifikt hjørne af indsatsen over for borgere med nedsat funktionsevne, og at dette vil kræve særskilt finansiering.
- Socialforvaltningen er enige i, at Intersex Danmark med fordel kan inddrages, når kendskabet til LGBTI+ området skal udbredes blandt medarbejderne i Den Sociale Hjemmepleje.
- Hvis alle medarbejdere i Den Sociale Hjemmepleje skal deltage på gå-hjem-møderne, går der tid fra de borgernære opgaver. Disse timer skal i givet fald vikardækkes og kræver særskilt finansiering.

Høringssvar: Transpolitisk Forum og Transaktion, side 3-4 vedr. forslag til indsatser for transpersoner i Københavns Kommune (nr. 2 og 6).

Socialforvaltningens bemærkninger:

- Når borgere henvender sig med blandt andet en hjemløseproblemstilling i Socialforvaltningen, bliver der udarbejdet en individuel tilrettelagt og helhedsorienteret plan for deres videre insat. Transpersoner, som henvender sig med behov for ophold på et § 110 tilbud, vil blive tilbudt ophold på et § 109 tilbud (krisecenter), hvis de vurderes at kunne profitere af ophold her frem for på et § 110 tilbud. Dette blandt andet for at kunne tilbyde dem de bedste mulige rammer for opholdet, herunder tryghed under opholdet.
- §109 og §110-tilbud henvender sig til en bred målgruppe. Vil man have et tilbud specifikt til transseksuelle, vil det kræve særskilt finansiering.

Sundheds- og Omsorgsforvaltningens (SUF) kommentarer til bemærkninger i høringsvarene vedr. SUF-afsnittet

Organisation	Hørings svar	Forvaltnings bemærkning
Sabaah		Ikke relevant for SUF
FSTB – Foreningen for Støtte til Transkønnede Børn	Det er positivt, at Sundheds- og Omsorgsforvaltningen har mål for kommunikation til børn og unge om seksualitet og kønsidentitet. FSTB vil anbefale, at kommunikationen også omfatter viden om transkønnethed hos børn og unge. Det er positivt med mål for unges trivsel. FSTB anbefaler et konkret initiativ for transkønnede børn og deres forældre evt. en samtalegruppe for forældre til transkønnede børn.	Forvaltningen kan inddrage viden om transkønnethed hos børn og unge i den supplerende seksualundervisning målrettet elever i folkeskolen og unge på ungdomsuddannelser.
Transpolitisk Forum og TransAktion	Der er international evidens for, at indsatser ledet af transpersoner for transpersoner har langt større effekt, end indsatser for transpersoner ledet af f.eks. de brede LGBTIAQ+ organisationer.	Forvaltningen finansierer en peer to peer-indsats i regi af LGBT Danmark. Indsatsen er bygget op omkring et samtaleforløb med afsæt i konceptet TRANSIT. Formålet er at forbedre den sociale og psykiske sundhedstilstand for transpersoner gennem styrkelse af målgruppens identitetsfølelse og etablering af sociale netværk.
LGBT Danmark	Seniorpolitisk udvalg i LGBT Danmark mener, at det er udmærkede forslag, der nævnes i planen. Dog savner vi prioritering af uddannelse i LGBTI+ viden på seniorområdet. Først og fremmest i opfølgning af regnbueprofilen på Slottet, som fra begyndelsen fik mulighed for at give personalet et kursus i normkritisk LGBTI+-kundskab. Som bekendt er der ret stor udskiftning af personale på plejecentre, så det i dag er en mindre del af personalet, som har gennemgået kurset. Det er en uheldig situation, da profilen jo lover LGBTI+ - personer et personale med særlig viden om deres livsomstændigheder. Dette betyder, at personalet løbende behøver opdatering, samt at nyt personale snarest efter ansættelsen gennemgår kurser, så de kan leve op til beboernes rimelige forventninger. Desuden er der indtil nu ret få åbne LGBTI+ personer, som har søgt og fået bolig på Slottet. Det skyldes formentlig disse personers	Regnbueprofil-plejecentret Slottet har en uddannelsessygeplejerske ansat, som løbende opkvalificerer studerende og nyansat personale i LGBTI+ kompetencer. Derudover orienterer personalet på Slottet sig i ny viden på området.

	<p>manglende viden om muligheden – men især hos visitatorerne er det vigtigt at have denne viden, da de kan være med til at åbne for valg af plejehjemsplads.</p> <p>Derudover mener vi, at plejepersonale bør være forberedt på mødet med LGBTI+ personer på alle kommunens plejehjem samt i hjemmepleje, og på rehabiliteringscentre og dagcentre. Derfor bør kurser indgå både i efteruddannelse af kommunens ansatte samt i uddannelsen af sosu-hjælpere og -assistenter.</p> <p>Planens referencer til foreningens projekt AURA bør i højere grad ligge i Børne- og Ungdomsforvaltningen om end det giver mening at have en delvis reference også til Sundheds- og Omsorgsforvaltningen. (Herefter følger et afsnit om, at der bør følge finansiering med projekt AURA)</p>	<p>I forvaltningens pleje- og omsorgstilbud skal alle borgere mødes med en udstrakt hånd, så borgerne kan fortælle åbent og ærligt om deres livssituation. Det er væsentligt for at kunne give den bedst mulige støtte, vejledning og behandling.</p> <p>Projekt AURA har været beskrevet under SUF's initiativer, fordi forvaltningen har givet økonomisk støtte til AURA i 2017 og 2018. Der er imidlertid en pointe i, at tiltaget nævnes under BUF, da AURA er målrettet unge.</p> <p>SUF har ikke nævnt behovet for finansiering af projekt AURA, fordi forvaltningen allerede har givet økonomisk støtte til AURA. Den vil imidlertid bortfalde fra 2019 og frem efter aftale med LGBT Danmark, der har oplyst forvaltningen, at de foretrækker en større økonomisk støtte til samarbejdet om TRANSIT forløb. I tilknytning hertil gjorde LGBT Danmark opmærksom på, at de således vil finde økonomisk støtte til AURA andetsteds.</p>
<p>Cph. Pride</p>	<p>Der bør sikres et særligt fokus på visitationen til plejehjem, så borgere, som skønnes at have gavn af det, kan vejledes om tilbuddet f.eks. plejehjemmet "Slottet", som har en særlig LGBT+ profil. Kun ved at sikre, at flere borgere med LGBTI+ baggrund får deres hjem her, sikres der et trygt og tilstrækkeligt socialt botilbud, som kan imødekomme LGBTI+ borgernes krav og behov for en fortsat social ramme om deres seniorliv.</p>	<p>Borgere, der skal visiteres til en plejebolig skal have information om de tilbud, kommunen råder over herunder muligheden for at bo på et profilplejecenter.</p> <p>Regnbueprofil-plejecentret Slottet har en uddannelsessygeplejerske ansat, som løbende opkvalificerer studerende og nyansat personale i LGBTI+ kompetencer. Derudover orienterer personalet på Slottet sig i ny viden på området.</p>

	<p>Det undrer os, at der ikke står, at de sundhedsfremmende indsatser, som er beskrevet, kræver finansiering.</p> <p>Fortsat glimrende initiativer om seksualoplysning, men de er allerede nævnt tidligere i dokumentet under BUF</p> <p>Initiativer målrettet ungdomsuddannelser forudsætter finansiering – og bør være obligatorisk med en form for kursusbevis</p> <p>Det er fuldstændig afgørende, at rådgivning for transpersoner lægges ud til en transorganisationer og ikke en af en af de store paraplyorganisationer.</p> <p>WorldPride og Eurogames – disse kommunale initiativer bør konkretiseres og budgettet skal ikke tages fra den finansielle støtte til eventen.</p> <p>Afsnittet og forebyggelse og bekæmpelse af ensomhed er meget abstrakt. Er der konkrete initiativer på området.</p> <p>Der bør fra KK's side afsættes midler til igen at uddele kondomer på alle LGBTI+ steder, som det tidligere har været praksis i samarbejde med AIDS Fondet.</p>	<p>Det er kun nævnt behov for finansiering ved de indsatser, hvor der ikke er finansiering på nuværende tidspunkt.</p> <p>Der er tale om to forskellige tilbud, det vil blive ekspliciteret i politikken. Børne- og Ungdomsforvaltningen har ansvaret for den obligatoriske seksualundervisning i folkeskolen. Sundheds- og Omsorgsforvaltningen tilbyder supplerende seksualundervisning til elever i folkeskolen og på ungdomsuddannelser. Undervisningen bygger på konceptet Ung til Yngre-undervisning og varetages af unge studerende fra Sex & Samfunds underviserkorps.</p> <p>Indsatsen TRANSIT er forankret i LGBT Danmark, og de første evalueringer af indsatsen er positive og indikerer, at målgruppen får det bedre efter endt forløb.</p> <p>Hensigten er at søge om budgetmidler til en ekstra sundhedsindsats relateret til megaeventen. Indsatsen kan ikke foldes mere ud på nuværende tidspunkt.</p> <p>Det er et relevant fokusområde, men der er ikke konkrete initiativer for nuværende.</p> <p>Grundet Sundheds- og Omsorgsudvalgets prioriteringer udleverer SUF ikke kondomer i samme omfang som tidligere. Forvaltningen udleverer kondomer til socialt udsatte, som ikke har mulighed for at bruge kondom med</p>
--	---	--

Bilag 2B. Samlet oversigt over forvaltningernes bemærkninger til høringssvar vedr. forslag til udbygget LGBTI+ politik

		mindre, de kan få dem udleveret gratis.
Intersex	I forhold til punktet om ung til yngre undervisning, mener vi, at det kan være af betydning at vide, at det vil være svært at nå nogle interkønnede børn og unge, og få dem til at tale om deres interkønsvariation i klassen, da mange har oplevet at dette har været et massivt tabu i hele deres opvækst, hvorfor det kan være forbundet med angst og virkelig svært at sætte ord på	Ung til yngre-undervisningen foretages af Sex & Samfunds underviserkorps. Størstedelen af underviserne er under uddannelse og læser eksempelvis medicin, til sygeplejerske eller til lærer. Et af præmisserne for undervisningen er, at underviserne og de unge ikke må bringe deres egen seksualitet eller kønsidentitet i spil. Det gør det mere legitimt at stille spørgsmål, og underviseren kan holde en personlig distance.
AIDS Fondet	<p>Medsender notat om Chemsex – og bemærker, at tendensen er ikke nævnt i LGBTI politikken</p> <p>Fast Track Cities – det vil være en ansvarlig tilkendegivelse både over for omverdenen og overfor LGBTI+ miljøet i København – at arbejde for at blive en Fast-Trackby</p> <p>PrEP – hensigtserklæring om, at man fra politisk side vil arbejde for, at PrEP bliver tilgængeligt</p>	<p>SUF vil tilføje en beskrivelse af problematikken i politikken. SUF har udarbejdet et budgetønske vedr. chemsex til dette års budgetforhandlinger, der er ikke blevet prioriteret midler til området.</p> <p>SUF er i gang med at aftale et møde med IAPAC om Fast Track Cities.</p> <p>Sundhedsstyrelsen er primus motor på tiltag vedr. PrEP, og forvaltningen følger styrelsens anbefalinger på området.</p>
Normstormerne	<p>Kampagne om rummelighed – Normstormerne anbefaler at kampagnen udarbejdes i samarbejde med LGBTI+ aktører</p> <p>Medarbejderne i sundhedstjekket og i Ung i forandring skal have LGBTI+ kompetencer.</p> <p>Det anbefales, at Sundheds- og Omsorgsforvaltningen understøtter KSK aktiviteter</p>	<p>Såfremt der opnås særskilt finansiering til kampagnen, giver det mening, at kampagnen udarbejdes i samarbejde med LGBTI+ aktører.</p> <p>Medarbejderne er kvalificerede til at tale med unge, der identificerer sig inden for kategorierne LGBTI+.</p> <p>Forvaltningen har finansieret en større indsats på området, der har pågået i perioden 2015-2017 i regi af AIDS Fondet. Herunder givet midler til, at Normkritisk forening kan fortsætte driften af hjemmesiden www.våd.nu, der indeholder oplysninger til KSK om</p>

Bilag 2B. Samlet oversigt over forvaltningernes bemærkninger til høringsvar vedr. forslag til udbygget LGBTI+ politik

	Der bør udleveres både handsker, kondomer og slikkelapper under Megaeventen 2021	smitteveje, smitterisici, test, beskyttelse mm. Såfremt der gives økonomisk støtte til at udlevere gratis prævention til megaeventen kan dette imødekommes.
Amager Vest Lokaludvalg		Ikke relevant for SUF
Vesterbro Lokaludvalg		Ikke relevant for SUF

Teknik- og Miljøforvaltningens (TMF) kommentarer til bemærkninger i hørings svarene vedr. TMF-afsnittet

Organisation	Hørings svar	Forvaltningens Bemærkninger
CPH Pride	<p>Et mangfoldigt byrum Det er et prima initiativ med kønsneutrale, offentlige toiletter – det bør udstrækkes til alle offentlige toiletter – inkl. i kommunens bygninger og institutioner. Der kan indtænkes navngivning af pladser og veje efter mere inkluderende og mangfoldige principper, Regnbuefodgængerovergange, trafiklys som ikke er kønsbinære eller heteronormative osv.</p> <p>En arbejdsplads med plads til forskellighed Super gode initiativer. De bør ikke kun være en ambition i TMF, men i hele kommunen på tværs af alle forvaltninger og helt ud i den borgernære sektor.</p>	<p>Teknik- og Miljøforvaltningen er meget glade for at modtage CPH Prides hørings svar.</p> <p>Vi er naturligvis rigtig tilfredse med, at CPH Pride tager positivt imod vores oplæg til politik omkring kønsneutrale offentlige toiletter og inddragelse af LGBTI+ i TMF's personalepolitik</p> <p>TMF er enige med CPH Pride i, at København skal være mangfoldig, og det er i den sammenhæng interessante forslag CPH Pride kommer med mht. mere inkluderende og mangfoldige principper for navngivning, forslag til regnbuefodgængerfelter og ændringer i trafiklys.</p> <p>Det vil forvaltningen tage med i overvejelserne ved nye projekter.</p>
Normstormerne	<p>Det anbefales at man ekspliciterer:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hvad kriterierne er for at etableringen af kønsneutrale toiletter vurderes 'praktisk muligt'? - Hvordan forvaltningen skal kompetenceudvikle medarbejderne til at være bedre klædt på i mødet med LGBTI+ personer? 	<p>Mange tak til Normstormerne for kommentarerne.</p> <p>I forbindelse med kønsneutralisering af de offentlige toiletter, er følgende med til at vurdere om det er praktisk muligt: Vil en kønsneutralisering medføre en kapacitetsmæssig udfordring? Vil det kræve ombygning af bevaringsværdige toiletter, som fx på Amagertorv? https://www.kk.dk/toiletter</p>

Bilag 2B. Samlet oversigt over forvaltningernes bemærkninger til høringsvar vedr. forslag til udbygget LGBTI+ politik

		<p>Forvaltningen vil sørge for at gøre teksten mere eksplicit på dette punkt.</p> <p>TMF vil med LGBTI+ politikken kompetenceudvikle medarbejderne på de bemandede legepladser. Kompetenceudviklingen vil udvikles i samarbejde eller med inspiration fra BUF's lignende initiativ.</p>
FTSB	<p>Det er positivt med en indsats i forhold til kønsneutrale toiletter i det offentlige rum. FSTB anbefaler desuden at skabe kønsneutrale omklædningsmuligheder i f.x. havnebadet.</p>	<p>Mange tak for kommentarerne til Teknik- og Miljøforvaltningen</p> <p>Vi har ingen omklædningsfaciliteter, men har viderebragt ønsket til Kultur- og Fritidsforvaltningen (KFF).</p>

Økonomiforvaltningens (ØKF) kommentarer til bemærkninger i høringssvarene vedrørende forord, indledning, afslutning og ØKF-afsnittet

Organisation	Høringssvar	Forvaltningens bemærkninger
Copenhagen Pride	Der efterspørges en dynamisk politik, der årligt tages op til revision	Det er valgt at lade forslaget til politik have en 5-årig gyldighedsperiode, således at der ved udløbet af perioden tages stilling til, hvordan området fremadrettet skal håndteres. Det er vurderet, at en sådan gyldighedsperiode er mest hensigtsmæssig med henblik på at skabe den relevante kontinuitet i arbejdet.
	Rummelighed på Danmarks største arbejdsplads: udarbejdelse af LGBTI+ politikker i alle grene af kommunen (side 5)	Københavns Kommunes LGBTI+ politik er en samlet politik for hele kommunen og finder derfor også anvendelse i kommunens egne forvaltningsgrene og borgernære tilbud, og derfor iværksættes der ikke en central indsats for at udarbejde særskilte politikker.
	En naturlig del af hverdagen på en rummelig arbejdsplads: gennemførelse af en ekstern undersøgelse af arbejdsforholdene i kommunen (side 6)	Københavns Kommune gennemfører hvert andet år en tværgående trivselsundersøgelse, som afdækker arbejdsforholdene i kommunen. I Trivselsundersøgelsen 2019 tilføjes, om man bliver udsat for diskriminerende handlinger til et spørgsmål under kategorien "Krænkende adfærd". Der lægges derfor ikke op til at gennemføre en ekstern undersøgelse.
	E-learning: hvilket materiale og hvem har udarbejdet det? (side 6)	Der er tale om lærerige videoer med tilhørende oplæg til dialog og refleksion udarbejdet af Empatisk Arbejdsmarked under LGBT Danmark.
	Kønsneutrale toiletter: etablering af disse i alle kommunens kontorer og bygninger (side 25)	I første omgang er der lagt op til at kønsneutralisere alle offentlige toiletter i gadebilledet samt på Rådhuset og i administrationsbygningen

Bilag 2B. Samlet oversigt over forvaltningernes bemærkninger til høringssvar vedr. forslag til udbygget LGBTI+ politik

		Fuglebakken, da der er tale om en tidsbegrænset politik. Der vil blive taget stilling til, om der skal lægges op til at udbrede kønsneutrale toiletter til andre af kommunens kontorer og bygninger i forbindelse med den evaluering, der skal gennemføres ved politikens udløb.
	Inkluderende kommunikation: Gennemgang af formularer samt kommunikation på intranet, så heller ikke forældre kønnes, og der ikke forudsættes et bestemt antal forældre (side 25)	Initiativet opfordrer til, at forvaltningerne generelt skriver i et kønsneutralt sprog – dette inkluderer dermed, at forældre heller ikke kønnes. I den forbindelse opfordres forvaltningerne til at gennemgå deres kommunikationskanaler inklusive formularer. Efter lovgivningen kan kun to personer bliver registreret som forældre til et barn, og der lægges derfor ikke op til konkrete ændringer vedrørende antallet af forældre. I Børne- og Ungdomsforvaltningens bemærkninger til høringssvarene svares der på det nævnte vedrørende intranet.
	Årlig status mv.: En del af denne status bør være en brugertilfredshedsundersøgelse, som gentages løbende (side 27)	I overensstemmelse med principperne i Københavns Kommunes tillidsdagsorden om ikke i større omfang end nødvendigt at lægge bindinger på forvaltningerne i forhold til afreporteringer, vil forvaltningerne have valgfrihed med hensyn til metoden for opgørelse af status. Hvis forvaltningerne vurderer det relevant, vil de kunne inddrage en brugertilfredshedsundersøgelse.
Intersex Danmark	Nævnelse af interkøn i overborgmesterens forord til politikken (side 5)	Dette er indarbejdet i introduktionen.
	Kommentarer vedr. undersøgelse af selvmordsrate blandt interkønnede (side 5)	I forordet henvises til undersøgelse fra Center for Alternativ Samfundsanalyse om

Bilag 2B. Samlet oversigt over forvaltningernes bemærkninger til høringsvar vedr. forslag til udbygget LGBTI+ politik

		lesbiskes, bøssers, biseksuelles og transkønnedes psykiske helbred, herunder selvmordstanker og -forsøg, da den vedrører målgruppen bredt, dog ikke interkønnede. Som det er bemærket af Intersex Danmark, er der ikke i Danmark lavet undersøgelser af selvmordsraten blandt interkønnede. Der er valgt at fokusere på en undersøgelse med bred relevans for målgruppen.
	Generel terminologi i udkastet til politik	I overensstemmelse med bemærkninger fra Intersex Danmark er der ud over seksualitet, kønsidentitet og kønsudtryk nævnt køn i forhold til politikens genstandsområde.
	Fokus på inklusion af LGBTI+ personer på arbejdsmarkedet: Opfordring til, at alle skoler, foreninger, virksomheder og offentlige instanser udarbejder en LGBTI+ politik om, at der skal arbejdes aktivt for inklusion mv.	I indledningen til politikken nævnes følgende: "I Københavns Kommune ønsker vi, at alle københavnere og byens gæster – uanset køn, seksualitet og kønsidentitet – bliver mødt med respekt og oplever København som en rummelig by, hvor alle er ligeværdige og har lige muligheder for at blive en del af fællesskabet." Der indgår således en generel opfordring til, at alle borgere og gæster i København behandles lige.
	Inkludering af l'et (interkønnede) på fyldestgørende vis (side 27)	Til de allerede nævnte kategorier seksualitet og kønsidentitet er tilføjet køn og kønsudtryk, således at bl.a. interkønnede også er inkluderet.
Normstormerne	Efterlysning af overordnede prisoverslag, samt at der sker finansiering af konkrete initiativforslag.	Information om udgifterne for initiativerne vil indgå i det materiale, der udarbejdes, når det politiske niveau tager stilling til finansiering af de enkelte initiativer. I forhold til bemærkningen vedrørende finansiering af konkrete initiativforslag fremgår

Bilag 2B. Samlet oversigt over forvaltningernes bemærkninger til høringssvar vedr. forslag til udbygget LGBTI+ politik

		følgende nu herom på side 6 i politikforslaget: "Til nogle af initiativerne er der allokert finansiering. Andre initiativer kræver særskilt finansiering for at kunne gennemføres. Ved de initiativer, hvor gennemførelsen kræver særskilt finansiering, er dette anført." Samtidig er de enkelte forvaltningers initiativforslag tilpasset i overensstemmelse hermed.
	Efterlysning af omskrevet forord, som bl.a. i højere grad peger på relevante problematikker og afspejler mangfoldigheden på LGBTI+ området (side 5)	Forordet er gennemgået, og det er vurderet, at problematikker på området, herunder fobier mod LGBTI+ personer og selvmordstanker og -forsøg i relevant omfang indgår. Det bemærkes yderligere, at der specifikt peges på problematikker, i og med at det understreges, at København ikke accepterer hadforbrydelser, diskrimination, krænkende adfærd eller stigmatisering. I forhold til bemærkningen om mangfoldighed på området kan det anføres, at Copenhagen Pride, som en generel begivenhed for LGBTI+ personer, samt ægteskab mellem personer af samme køn (som ud over for homoseksuelle også er relevant for biseksuelle og transkønnede) er nævnt, og det er derfor vurderingen, at forordet i relevant omfang afspejler mangfoldigheden på området.
	Det ønskes, at formuleringen "hvor det er relevant" fjernes (side 6)	Sætningen er bevaret i det opdaterede forslag til politik. Baggrunden for dette er, at der er sket en konkret relevansvurdering før beslutning om igangsættelse af specifikke initiativer.
	Forslag til ændring af formulering i afsnittet "Fra tryghed til tiltaleformer" (side 6)	Københavns Kommune har ved formulering af forslaget til politikken lagt vægt på, at det nævnte afsnit er formuleret på

Bilag 2B. Samlet oversigt over forvaltningernes bemærkninger til høringssvar vedr. forslag til udbygget LGBTI+ politik

		en måde, der lægger op til en god og konstruktiv drøftelse af, hvor i kommunens praksis der kan være plads til forbedringer. Formuleringen er derfor fastholdt.
	Forslag til ændring af formulering om understøttelse af Københavns Kommunes værdigrundlag og sikring af indsats for mangfoldigheden i København (side 6)	Formuleringen er ændret i det opdaterede forslag til politik.
	Det er anbefalet, at man ekspliciterer, hvor der (på Økonomiforvaltningens område) etableres kønsneutrale toiletter ud over Københavns Rådhus (side 25).	Forslaget til politik er tilpasset, så det fremgår konkret, hvor på Økonomiforvaltningens område der lægges op til at etablere kønsneutrale toiletter.
	Det er anbefalet, at man ekspliciterer, hvordan der "opfordres" til kønsneutral sprogbrug (side 25).	De interne arbejdsgange i Københavns Kommune er uden for rammerne af selve politikken, der alene overordnet beskriver, hvilke tiltag der iværksættes.
	Det er anbefalet, at man monitorerer sprogbrugen (side 25).	Det er Økonomiforvaltningens vurdering, at en generel monitorering af sprogbrugen i Københavns Kommune vil medføre et ressourcetræk af et så stort omfang, at det ikke inden for de gældende rammer vil være praktisk muligt at gennemføre.
	Det er anbefalet, at den historiske tidslinje enten udelades eller opdateres til at omfatte begivenheder, der repræsenterer andre end især homoseksuelle mænd. Dette omfatter også historiske begivenheder nævnt i politikken.	Tidslinjen og politikken er gennemgået og det er vurderet, at disse i relevant omfang afspejler målgruppen som helhed. Der nævnes en række begivenheder, der er relevante for forskellige grupper i LGBTI+ miljøet; herunder eksempelvis indførelse af forbud mod diskrimination på grund af seksuel orientering, juridisk anerkendelse af kønsidentitet samt LGBTI+ eventet WorldPride 2021. Det er kun få af de nævnte begivenheder (f.eks. oprettelsen af Bøssehuset på Christiania), der

Bilag 2B. Samlet oversigt over forvaltningernes bemærkninger til høringssvar vedr. forslag til udbygget LGBTI+ politik

		specifikt vedrører homoseksuelle mænd.
	Efterspørgsel af billedmateriale, der i højere grad afspejler mangfoldigheden blandt LGBTI+ personer.	Københavns Kommune har i arbejdet med tilpasning af politikken i videst muligt omfang forsøgt at efterkomme denne efterspørgsel.
LGBT Danmark	Forslag til, ud over at udvikle LGBTI+ inklusionspolitikker, også at kompetenceudvikle medlemmer af alle MED-udvalg (side 24)	Der lægges i politikken op til, at Empatisk Arbejdsmarked afholder et oplæg om LGBTI+ forhold for Det Centrale Samarbejdsorgan, der er kommunens øverste samarbejdsorgan, som varetager forhold, der vedrører mere end en forvaltning. I forlængelse af dette oplæg vil ledelses- og medarbejderrepræsentanter fra de enkelte forvaltninger kunne vurdere, hvilke tiltag der kan iværksættes i den enkelte forvaltning. I forhold til Økonomiforvaltningens egne medarbejdere vil der blive afholdt et oplæg for medlemmerne af forvaltningens eget øverste samarbejdsorgan, ØKF Hoved-MED.
	E-læring anses for problematisk og uambitiøst (side 24)	Den e-læring, som Økonomiforvaltningen planlægger at tilbyde forvaltningerne, er de videoer, der er udarbejdet af Empatisk Arbejdsmarked. Det fremgår ikke af høringssvaret, hvorfor e-læring anses for problematisk og uambitiøst, og hvad der ønskes. Økonomiforvaltningen anser det på denne baggrund ikke for relevant at ændre på initiativet.
	Frivillige personaleklubber anses for problematiske og uambitiøse, da de oprettes på medarbejdernes eget initiativ (side 24)	Økonomiforvaltningen lægger op til, at den foreslåede LGBTI+ personaleklub ligesom øvrige personaleklubber i kommunen etableres på medarbejdernes eget initiativ. Som det fremgår af politikken, vil Økonomiforvaltningen dog understøtte etableringen af en

Bilag 2B. Samlet oversigt over forvaltningernes bemærkninger til høringsvar vedr. forslag til udbygget LGBTI+ politik

		sådan klub, f.eks. gennem at stille lokaler til rådighed.
	Nævnelse af WorldOutGames i 2009 og EuroGames i 2021 i tidslinjen.	Københavns Kommune vil i forbindelse med tilpasning af politikken i videst muligt omfang forsøge at efterkomme denne efterspørgsel.